

1 SAMUEL

Samuel Saul David nane tuku wam kube

Hana nu Samuel te-pilna

1 ¹⁻²Tango ande nyunu Elkana nu tumbraj sungo Rama Efraim kumamnge ma taknu mbolnge minnaig. Tango ta nu pino armba gak ande Hana ande Penina. Penina nu kutu gak. Hana nu kutu kugatok. Elkana mam nuje Yeroam. Wa nuje Elihu. Mbuŋ mbuŋ nuje Tohu. Tumbraj mboŋ nangine Suf.

³Elkana nu yar mindek Rama tumbraj kusremba Sungo Sangri Njajo tuku nyu te-duŋga nu tuku atraukam saka Silo tumbraj kambinu. Tumbraj sungo tange Elai tuku kiŋo armba Hofni le Pineas nale Sungo tuku pris minnaik. ⁴Elkana nu atraukam ait mbolnge agaŋmor ndemnu kilmba walmba ndindo piyo nuje Penina tumba ande tumba nu tuku kutu kame foŋfoŋmba walmba kilwaig nga niŋganu. ⁵Hana nu Sungoŋge kutu ngailna ta Elkana nu kasur ndamba nu tuku kume purmba minna sulumba nu agaŋmor ndemnu walmba Hana armba tambinu.

⁶Hana nu Sungoŋge kutu ngailna tukunu Penina nu mara mindek tango tuku tira dirka Hana maim maim te-tumba nzumil-nzumilmba minanu. ⁷Yar mindek nane wam ta kanu. Nane Sungo tuku tukul wande mbol kambinu ta Penina nu Hana maim maim te-tambinu le nu malmbika isukuse ndaka minanu.

⁸Ait ande nu taŋana le Elkanange kaŋgermba Hana kusnana: Ndaŋam tuku ne malmbika isukusam mbulit sulumba wamdus ngamuŋgal piti gak ndo minit e. Ne pino kuembol kuga. Ye ne ndoŋ minmba ne tuku kume puret tukunu ne kiŋo kugatok ta tuku piti ndanuwa nga piyo nuje sana.

⁹⁻¹⁰Taŋamba minnaig ma ma ait ande nane Silo tumbrajnge atrauka isukusmba minnaig. Isukuse deŋpurnaig sulumba Hana nu ngamuŋgal tatruka wamdus ndekina le nu ndek tiŋga nane kusreka ka Sungo tuku

tukul wandek sinam kumba ka tanje malmbika Sunjo yabanmba minna. Yabanmba minna le Kuate tuku pris Elai nu malanga tugum tanje minyok minna.

¹¹Kile Hana ndek yabanmba Sunjo ndon pasa katmba tejenmba sakina: O Sunjo Sangri Njayo, ye ne tuku piro pino minet. Ne ye tuku ngamungal wamdus tatrukate te kanjermba ngumne ndayumba ye idusyumba kiyo ande te-sa le ye kiyo ta man luka ne tini le ne tuku piro tanjo minmba minamngat. Ta tuku nu tuku gabat waje ta andenge kuerke nda ngina.

¹²⁻¹³Hana nu wamdus sinamnge ndo Sunjo yabanmba minje motmotka minna le ma ma Elai ndek mambimba nu tuku minje kanjer tina sulumba idusna: i ... Pino si kule kamenu nyumba nginngankate nga idusmba ¹⁴nu tinja nu tugum kumba sawe lika sana: Ne ginu le grep kule nyumba nginngankate wam ta mbulamngat e nga sana le ¹⁵Hana ndek lafumba sana: O tanjo sunjo, tanjamba kuga. Ye kule kamenu ande nye ndakit. Ye piti sunjo jak tukunu ye Sunjo yabanmba yiye piti ta jakmba kile-mayokit le purfawat. ¹⁶Ne ye pino njayonu nga tala ndaya. Ye piti sunjo kamusmba ngamungal njayonga wamdus tatrukate le ye wam ta tuku yabanjit nga Elai sana.

¹⁷Tanjakina le Elai ndek lafumba nu sana: Ta maye. Ne ngamungal mukuk wamdus bulok jak kaye le sine Israel mbal tuku Mbaranje ne ame aganj nzalinu nu yabanjat ta ne kumumbi tanmbimngat ngina le ¹⁸Hanange Elai sana: O tanjo sunjo, ne mara mindek ye gilai ndanga ye idusya nga sana sulumba nu wamdus bulka nu kusremba isukusam kina.

¹⁹Mafena le maratukuk tinja Elkana nane Sunjo tuku nyu te-du denjurmba luka Rama tumbran kinaig. Kinaig ka tanje Elkana nu piyo nuje Hana ndon tuma kinynaik le Sunjo ndek Hana tuku yaban pasa ta idusmba kumuwe tuna le nu kiyo konna. ²⁰Tanjamba minna ma ma Hana nu kiyo ande te-pilna ta nyunu Samuel ngina sulumba nyu ta tugunu kuklimba tejenmba sakina: Ye kiyo te tuku nga Sunjo yabanen ngina.

²¹Kile Elkana nuje gageu ndon man Sunjo atraukam saka Silo kinaig. Nu yar mindek nuje pasa buk sangri pilena ta kumumba manau kanu tanjamba man kam saka kinaig. ²²Hanange ndo nane ndon kine ndakina. Nu tanjo nuje tejenmba sana: Tane kape. Ye kiyo te amo ngailmba nu tumba Sunjo tuku tukul wande mbol ka le nu Sunjo tuku Wandeknge minmba minamngat ngina le ²³Elkana lafumba Hana sana: Ne sakate ta maye. Ne tumbran tenge ndo mina le kiyo amo kusrewa le tale Sunjo ndon pasa katnaik ta tuku alonu prowamngat ngina. Tanjakina le Hana tumbranngaje kiyo nuje amo tumba minna.

²⁴Minnaig ma ma kiyo ta sunjoka amo kusrena le ina nuje nu tumba Silo tumbran kambim saka makau pailnu yar kenmba jak ta tumba plaua bek ande tumba grep kule aganjmor ngaronumbi tolnaig ta turmba

kilmba kina. Samuel nu amo kusrena le nane nu tumba Silo tumbran
Sunġo tuku Wande mbol kinaig.

²⁵Kinaig ka ta promba nane makau pailnu ta tumba balenaig sulumba
kiġo ta tumba Elai tugum pronaig sulumba ²⁶Hana ndek Elai sana: O
tango sunġo, ne ye idusyate e. Ye o buk tenġe Sunġo yabaġmba minen le
ne ye kaġgeryina ta ²⁷ye kiġo te tuku ŋga Sunġo yabaġen le kiġo te ye
te-sina. ²⁸Ta tuku ye kile nu tumba Sunġo tuku wai mbol palmbim tuku
prowet. Nu Sunġo tuku piro taġġo minmba minwa ŋga Elai sana. Tanġaka
sana le nu ndek dagol tidroŋga Sunġo tuku nyu te-dunġina.

Hana nu Sunġo tuku nyu te-dunġina

2 ¹Kile Hana nu yabaġmba sakina:

O Sunġo, ne ye sinzaġ mayeyina le kile ye nyu ŋak minmba ne
tuku gare sunġo tet.

Ne ye tur mayeyina le ye mbal kasur-kasuryinaig ta nzumilniġet.

²O Sunġo, ne ndo purfeġnu. Ande ne suk mine ndakate.

Nenġe ndo sine kiġraibka turkate.

³O Sunġo, sine maġau ŋakmba ke likeg ta ne kumumbi pileniġit.

Ta tuku taġġo pino naġġine nyu payamkade wam ta kusreka
miġe tukulwaig.

⁴Ne taġġo saŋgriknu tuku tui ŋgurniġit.

Afu saŋgri kugatok minig ta ne nane saŋgri pileniġit.

⁵Afu buk maro ŋak minnaig ta kile nane gubanu nyamagaġ kilam
tuku ake pirokade.

Afu buk gubak minnaig ta nane kile maro ŋak minig.

Pino kame buk niġkanu minnaig ta ne nane sinzaġniġit le kile
kutu sunġomba kile-patikade.

Afu buk kutu sunġomba kile-patikinaig ta nane kile niġanu
minamġaig.

⁶O Sunġo, ne taġġo abo minig ta baleniġit le kumig. Afu kume
likinaig ta ne maġ abo tugu niġit.

Ne taġġo kumig ta kilmba patikate le kumanu mbal tuku tumbran
kinig ta maġ luka kilit sulumba abo tugu niġit.

⁷Ne nane afu ndametiġ sugo ŋak ta sanzal pileniġit sulumba
sanzal mbal ndametiġ sunġo niġit.

Ne taġġo nyu ŋak te-ibenġe sulumba taġġo nyu kugatok ta taġġo
pino am mbolġe nyu sunġo tuwit.

⁸Ne nane agaġ ndende kugatok sanzal minig ta turkate le nane
agaġ ndende kumuġ minig sulumba taġġo nyu sugo ŋak ta ndoġ
ulendikade le nyu sugo niġig.

O Sunġo, ne kilke te te-mayokna sulumba agaġ ndende yeki yeki
patikina.

⁹Ne naje miŋge kumnemŋge minig mbal tuku kume purte sulumba ne nane kulatkate.

Afu ne idus ndanade ta ne nane kilmba piti niŋmba patikate le ma furir sinamŋge ŋgisinŋgaig.

Taŋgo saŋgri ŋaigo ta nane naŋgine saŋgri tambi minam kumuŋ kuga.

¹⁰O Sunŋo, ne samba mbolŋge kuaila pilit le sunŋomba fudukate le ne naje ŋgueu mbal ŋakmba ŋaigo siglikate. Ne taŋgo pino kilke tugu ŋakmba mbolŋge kilmba pasa mbolŋge patika nane pilenŋgit. Ne gabat sunŋo madina ta saŋgri pilemba nyu sunŋo nuŋe kuasmbi ŋgamukŋge tuwit ŋgina.

¹¹Hana nu yabaŋ deŋpurmba nu taŋgo nuŋe Elkana ndoŋ luka naŋgine tumbraŋ Rama kinaik le Samuel nu Siloŋge Sunŋo tuku piroka minna le Elaiŋge nu kulatka minna.

Elai tuku kiŋo kat nuŋe nale maŋau ŋaigonu ke likinaik

¹²Elai tuku kiŋo kat nuŋe ar ta nale mugru sambek. Nale Sunŋo idus ndanaik. ¹³Nale pris kame taŋgo pino mbolŋge agaŋ ndende kilam tuku tukul maŋau ta dubi ndanaik. Taŋgo ande atraukam tuku agaŋmor tumba waimmbi kusirkam bafumba minanu ta nale piro taŋgo ande kukulanu le nyagi tumba kumba ¹⁴waim sinamŋge nyagimbi ndem deŋŋga kilmba kumba nikanu. Israel mbal atraukam Silo prowanu ta nale wam ndui ta ndo kanu.

¹⁵Taŋamba ndo taŋgo ande agaŋmor kuyanu te-si ndamba pa mbolŋge piye ndaka minanu ta piro taŋgo ta promba taŋgo ta teŋenmba sawanu: Pris tuku ndem afu abonu ta kile-sa le nuŋe pasokuwa. Nu ndem kusirkanu ta nu mbulit. Nu ndem abonu ndo nzalite ŋga sawanu. ¹⁶Taŋgo ta ndek lafumba sawanu: Ye atraukam tuku tukul maŋau ta dubimba ambonŋga kuyanu ta pambi pasoki le ugwaig le ŋgumneŋga ne ndem ndaŋ nzalinuwa kande ne kila ŋga sawanu ta piro taŋgo ta ndek sawanu: Kuga. Ne kile ndo ye sa. Kuga ta ye yiŋe waimbi kilamŋgit ŋganu. ¹⁷Wam ta mbolŋge Elai tuku kiŋo ar ta nale Sunŋo am mbolŋge mbaranu le taŋgo pino nane Sunŋo atraukam tuku tukul maŋau ta ake agaŋ taŋaŋ ŋga talakanu.

¹⁸Samuel nu kiŋo mo minna ta nu pris tuku mindepiye tawi tiŋmba Sunŋo tuku piroka minna. ¹⁹Ina nuŋe yar mindek nu tuku tawi fudiŋndo wakeimba tumba atraukam tuku ait mbolŋge taŋgo nuŋe ndoŋ kumba ka nu tambinu. ²⁰Taŋawanu le Elaiŋge Elkana le piyo nuŋe nyaro nikmba sakanu: Sunŋonge piyo naje sinzaŋwa le kiŋo Sunŋo tunaik te lafunu maŋ kutu afu kile-patikamŋgat ŋga sanikanu le nale luka nakile tumbraŋ kambinu.

²¹Kile Sunŋonge Hana sinzaŋ mayena le Hana nu kiŋo keŋmba kulim armba kile-patike likina ta Samuel nu Sunŋo tuku piroka minmba ma ma mbanzonŋgina.

²²Elai nu buk saibo pile mayena le nu tuku kiŋo kat nuŋe ar ta nale maŋau ŋaigonu kumba Sunŋo tuku baibai malaŋga tugum taŋge pirokinaig pino kame ta ndoŋ tuma kinyanu wam ta Israel taŋgo pino kaŋgermba kumba ka Elai samba kubeu tunaig le nu isna sulumba ²³nuŋe kiŋo ar ta sanikina: Tale ndaŋam maŋau ŋaigonu ta kade? Tale taŋade le taŋgo pino ŋakmbaŋge tale tuku maŋau ŋaigonu kade ta tuku sakade le iset ŋgina sulumba ²⁴sakina: O kiŋo kame, tale maŋau mbarmbarde ta kusrewap. Taŋgo pino ŋakmbaŋge tale wam mbarmbarde ta tuku sakade. Tale Sunŋo tuku piro mbal ndoŋ maŋau ŋaigonu kade ŋgade ta wam mayenu kuga. ²⁵Taŋgo andeŋge taŋgo inum mbolŋge mbarwa ta Kuateŋge pasa ta te-timba maŋau ta kume seramŋgat. Taŋgo ande Sunŋo kumammba mbarwa ta imaŋge ŋgamuŋge tiŋga pasa ta te-timba kume seramŋgat e ŋga sanikina. Taŋakina ta Sunŋo nu buk nale balenikam tuku wamdus kuyarkina tukunu nale mam nakile tuku pasa ta ise ndakinaik.

²⁶Samuel nu mbanzoŋgina le taŋgo pino ŋakmba Sunŋo mata nane nu make pilnaig.

Taŋgo andeŋge Elai dir pasa sana

²⁷Taŋamba minnaig ma ma ait ande Kuate tuku piro taŋgo ande Elai sota prona sulumba Sunŋo tuku miŋge tumba sana: Mbuŋ^a naŋe nuŋe kuasmbi ndoŋ Isip gabat sunŋo Farao tuku piro taŋgo minnaig le ye kilimok nane tugumuŋge mayokkan sulumba ²⁸Israel tugu ŋakmba ŋgamukŋge mbuŋ naŋe tumba yiŋe pris minam tuku madiwen le nuŋge pris tuku tawi ta tiŋmba atrau mbain mbolŋge pa guwa mundur mayenu ŋak ta pilmba minanu. Taŋawanu le yeŋge agaŋmor atrauka pasokanu ndem ta nu nuŋe ndare kame ndoŋ nyuwaig ŋga saniŋgen. ²⁹Ta tuku ne ndaŋam tuku yiŋe wande mbolŋge agaŋmor baleniŋmba atraukam tuku wam ta talaka kiŋo kat naŋe ar ta tuku wamdus sunŋo ŋak minmba ye gilaiŋga tane agaŋmor ndemnu kuya ŋak ŋak ta nyumba sugo ŋaigode? ³⁰Ye tane Israel mbal tuku Mbara Sunŋo ye o buk tane tuku mbuŋ kat taŋgine teŋenmba saniŋgen: Tane taŋgine ndare ndoŋ ye tuku am mbolŋge pris piroka minmba minamŋgaig ŋga saniŋgen ta kile tane maŋ piro ta ke nda. Taŋgo ima nu ye tuku nyu te-duŋguwa ta yeŋge nu nyu sunŋo tambimŋgit. Taŋgo ima nu ye talayate ta yeŋge nu mata talawamŋgit ŋgina. ³¹Ne ise tiwa. Mine minemba ye ne naŋe tugu ndoŋ saŋgri kile-ibenki le tane saibo patika kume nda. ³²Tane sinamanzerka minap le ye Israel mbal afu sinzaŋ mayeniŋgi le ne tuku tugu nane ndo saibo patika kume nda. ³³Ye ne tuku ndare afu mapeki le pris piroka minwaig ta nane mbarmba piti ne tinwaig le ne tuku wamdus

^a 2.27 Tuan taŋgo ta nu Aron tuku Elai sana

tatrakamngat. Naŋe ndare ta ŋakmba taŋgo ŋgaro lewaig sulumba saibo patika kume nda. ³⁴Ne tuku kiŋo armba Hofni le Pineas nale ait ndui ta mbolŋge ndo kumamngaik. Taŋawaik le ne pasa ŋakmba sanet ta son ŋgamngat. ³⁵Ye pris ande kateseknu madiwi le nu ye ndoŋ wamdus ulendi ŋak pris piro biywa le ye nu tuku kuasmbi ndo sinzaŋŋi le nu ye tuku am mbolŋge pris piroka minmba minamngat. ³⁶Taŋawa le ne tuku ndare ande minwa ta nu pris ta sota kumba dagol tidroŋga ndametiŋ bret fambonu nu tuwa ŋga sawa sulumba sawamngat: Ne ye pris piro ande sa le ye piroka nyamagaŋ afu kili ŋga sawamngat ŋga Elai sana.

Kuate nu Samuel ndoŋ pasatina

3 ¹Samuel nu kiŋo mo minna sulumba nu Elai turturmba Sungo tuku piroka minna. Ait ta mbolŋge Sungo nu tuan taŋgo sunngomba wam pagu pasa nda niŋganu. Nane ndui ndui ndo kiŋatanu suk wam afu tumniŋganu le kaŋgerkanu.

²Elai nu buk am ŋaigonginaig le furir ande mbolŋge nu wandek sinam tanŋe kinymba minna le ³Samuel nu tukul wandek sinam tanŋe kinyna. Kuate tuku tukul bokis mata wandek ndui ta sinamngge minna. Lam buluŋga minna le mafewam patikina le ⁴Sungo nu Samuel wikina le nu ndek woka sakina: Ye ilet o ŋgina sulumba ⁵pinderka kumba Elai sana: Neŋge ye wikat e ŋgina kande Elai nu sana: Kuga. Ye ne nda wikit. Luka ka kinya ŋgina le nu luka ka kinyna. ⁶⁻⁷Kinyna le Sungo maŋ lato Samuel wikina ta Samuel nu katese ndana. Ta ndaŋam? Sungo nu buk nu tugum promba pasa ande sa ndana tukunu nu Sunngonge wikina ta nu katese ndana. Ta tuku nu pastiŋga Elai sota kina sulumba sana: Neŋge ye maŋ wikat e ŋgina kande Elai nu lafumba sana: O kiŋo, yeŋge ne nda wikit. Luka ka kinya ŋgina le nu maŋ luka ka kinyna. ⁸Taŋamba kinyna le Sungo maŋ lato Samuel wikam keŋna le nu maŋ aboŋgina sulumba Elai sota kumba sana: Neŋge ye wika minit e ŋgina. Taŋakina le Elai nu wamdus puluna le Sunngonge kiŋo te wikate ŋga idusna sulumba ⁹Samuel sana: Luka ka kinya le nu maŋ ne wikuwa kande teŋenmba sawa: O Sungo, ye ne tuku piro taŋgo. Ne ye saya le isi ŋga sawa ŋgina. Taŋakina le Samuel luka ka kinyna.

¹⁰Samuel nu kinymba minna le Sungo nu maŋ lato nu tugum promba wika sakina: Samuel, Samuel ŋgina le Samuel nu woka sakina: O Sungo, ye ne tuku piro taŋgo. Pasa saya le ye isi ŋgina. ¹¹Taŋakina le Sungo ndek Samuel sana: Mine minemba ye Israel mbal ŋgamukŋge wam ande ki le nane ŋakmba ismba piriri ŋayowamngaiŋ. ¹²Ait ta mbolŋge ye wam afu Elai tuku ndare mbolŋge ke likam tuku buk saken ta kumumba nane mbolŋge kamngit. ¹³Ye buk nu sawen. Nu tuku kiŋo ar ta ye kumammba ŋgumnem pasa sakade ta Elai nu kila ta nu nale peu ndanikit tukunu

yenje nu tuku ndare tuturmba kangat ta piti sugokanu ningamngit. ¹⁴Ta tuku ye Elai nuje kuasmbi sinjka pasa sangrinu saningen. Nane ye tuku atraukamngaig ta ye nane tuku une njaigonu ta sauka gilainje nda nga Samuel sana.

¹⁵Samuel nu nuje mbain mbolnje kinymba minna le ka mafena. Mafena le maratukuk nu abonga tinga ka Sunjo tuku Wande malanga talke likina sulumba wam kinatanu suk kanjgermba isna ta Elai sawam kuru-kurukina. ¹⁶Tanjana le Elai nu wika sana: Kinjo ya, ne ilmba o ngina le Samuel nu ndek sana: Au. Ye ilet o ngina sulumba nu sota kina le ¹⁷Elai nu kusnana: Kuate nu ne ndanjmba sanat? Ye mbolnje pasa afu yabu ndaka. Ne ye mbolnje pasa afu yabuka ta Kuatenje ne mapene nda nga sana. ¹⁸Tanjaka sana le Samuel nu pasa njakmba isna ta nu kubeu tuna. Nu pasa ande yabu ndakina le Elai ndek nu sana: Nu Sunjo. Nu wam ndan kam bafuwa ta nu kuwa ngina.

¹⁹Tanjamba minnaig ma ma Samuel nu sunjoka tanjo ngaro lena le Sunjo nu mara mindek nu ndoj minna. Samuel nu wam afu prowam tuku sakanu ta Sunjonje alonu kile-mayokanu. ²⁰Tanjamba minna le Israel ma tugu njakmba mbolnje tanjo pino njakmba nane Samuel Sunjonje tuan tanjo madina ta nane kila pilnaig. ²¹Sunjo nu mara mindek Silo tumbranje Samuel tugum promba nu wam pagu pasa sawanu. Tanjawanu le Samuel nu pasatanu ta Israel mbal njakmba nane nu isanu.

Filistia mbalnje tukul bokis ta Israel mbal yaikinaig

4 ¹Ait ta mbolnje Israel mbal nane Filistia mbal ndoj kame buwam saka ka Eben-Eser^b tumbranje ma tumba kame tuku kuanekinaig le Filistia mbal mata nane Efeenje ma tumba kame tuku kuanekinaig. ²Tanjamba minnaig sulumba Filistia mbal nane ulendika ma guton tanje Israel mbal ndoj kame bunaik sulumba kame sanjri tingina le nane Israel mbal kile-ibenjka tanjo 4,000 tanan bale farnjinaig. ³Tanjanaig le kame tanjo afu ta luka Eben-Eser promba Israel mage mage wam kubeu ninginaig le nane nanjine nanjine sakinaig: Ndanam tuku Sunjo nu sine ngumnesinjmba Filistia mbal sinzanjngit le nane sine bale far sulude? Sine Silo kab sulumba Sunjo tuku pasa katanu bokis ta tumba probe le bokis tanje sine sinzansinguwa le ngueu mbal nane sine suluwe nda nginaig. ⁴Tanjamba nane tanjo afu kukulninginaig le Silo kinaig sulumba Sunjo Sanjri Njajo enjel kanunu armba ngamuknje minyok minit nu tuku pasa katanu bokis ta tumba luka ilnaig. Elai tuku kinjo armba Hofni le Pineas mata bokis ta ndoj ndoj ilnaik.

⁵Nane Sunjo tuku pasa katanu bokis ta tumba pronaj le Israel mbal nane kanjgermba gare-gareka wika raunaig le kilke buru-burukina.

^b 4.1 Eben-Eser nyu ta tugunu Tur Ndame

⁶Tañanaig le Filistia mbal nane zigna ta ismba nanjine nanjine sakinaig: i ... Ndañam saka nane Hibru mbal si tañamba wika raude ya nginaig le nane afu pro saniñginaig: Sunjo tuku tukul bokis tumba prowaig nginaig le nane pasa ta ismba ⁷nane kuru kuru mayemba sakinaig: i ... Kile nanjine mbara nane tuku tumbraj towat. Kile sine ndañamngig? Sine mañau ande tañaj buk kañger ndagen. ⁸Imañge sine sinzañsingua le nane tuku mbara Sañgri Njayo ta sine ñaigo siglike nda. Mbara tañge ma baknu mbolñge Isip mbal piti yeki yeki niñgina tuku. ⁹Hibru mbal si amboñga sine tuku piro mbal minnaig ta kile sine mañ nane tuku piro mbal minbekig tukunu sine kuru kuru ndaka sañgri tiñga kame bube nginaig. ¹⁰Tañakinaig sulumba Filistia mbal nane sañgri tiñga kame bunaig sulumba Israel mbal kile-ibenka nane sunjomba bale farniñginaig le nane afu kua ka Eben-Eser kinaig. Ki ait ta mbolñge nane Filistia mbalñge Israel tañgo 30,000 bale farkinaig sulumba ¹¹Kuate tuku tukul bokis ta yaika tumba Elai tuku kiño armba Hofni le Pineas mata balenikinaik le kumnaik.

¹²Kile Benyaminnu tañgo ande kame ma ta kusremba nuñge tawi fetfetmba kilke roka kilmba gabat pismemba pinderka kua ka ka Silo prona. ¹³Prona ta Elai nu ndin makembiñge nuñge minyo mbili mbolñge minyoka ndin kulatka Kuate tuku tukul bokis ta tuku wamdus sulumba minna. Minna le tañgo ta nu promba tumbrañge tañgo pino ñakmba kame mbolñge mañau prowe likinaig ta kubeu niñgina le nane ismba ngamungal ñaigonga malmbi wika raunaig. ¹⁴Tañanaig le Elai nu malmbi wika raunaig ta ismba kusnanga sakina: Nane ndañam tuku tañade ngina. Tañaka minna le tañgo ta pinderka kumba Elai tugum promba wam kubeu tuna. ¹⁵Elai buk yar 98 tumba saibo pile mayemba am tukulkina.

¹⁶Kile tañgo tañge nu sana: Ye kile ndo kame ma kusremba kua ka te prowet ngina le Elaing le nu kusnana: Kiño, ame mañau prowe likaig ngina. ¹⁷Tañamba kusnana le tañgo pasa tumba prona tañge pasa lafumba sakina: Filistia mbalñge sine tuku kame tañgo sunjomba bale farkaig le sine Israel mbal nane ram kua kagig. Ne tuku kiño armba Hofni le Pineas mata balenikaik sulumba Kuate tuku tukul bokis ta turmba taig nga Elai sana. ¹⁸Elai nu saibo butuknu tukunu tañgo ta nu Kuate tuku tukul bokis tinaig ta tuku sakina le nu ngumnem-ngumnem nuñge minyo mbili mbolñge fonde malañga tugum tañge ndeka nduku ngurmba kumna. Nu Israel mbal kulatka minna ta yarnu 40.

¹⁹Pineas piyo nuñge ta nu fungulok minmba kiño te-palmbim tuku ait buk patukina le nu Filistia mbalñge Kuate tuku tukul bokis tumba rugan nuñge le tañgo nuñge kumnaik pasa ta ismba nu pirerek purka kiño te-pilna. ²⁰Tañamba nu ngaro rar sunjo tumba kumam bafuna le nu kulatkinaig pino kame tañge nu sanaig: Ne kuru kuru ndaka. Ne buk

kiŋo te-palet ŋginaig ta nu pasa ande lafu ndamba ise ndo ka ²¹⁻²² nu kiŋo ta nyunu Ikabod ŋgina sulumba sakina: Sine Israel mbal kile nyu kugatok ŋgina. Ta ndaŋam? Nane tukul bokis yaika tumba rugan nuŋe le taŋgo nuŋe kumnaik ta tuku nu idusmba pasa ta taŋamba sakina.

Filistia mbal Suŋgoŋge piti niŋgina

5 ¹ Filistia mbalŋge Kuate tuku tukul bokis ta tumba Eben-Eser tumbraŋ kusremba kuramba tumba naŋgine tumbraŋ suŋgo Asdod kinaig ka ² taŋge tukul bokis ta tumba naŋgine mbara Dagon tuku zugu wandekŋge Dagon kanunu tugum taŋge pilnaig le minna.

³ Mafena le maratukuk tiŋga Asdod mbal nane aboŋginaig sulumba zugu wandek ta kumba mambilnaig kande naŋgine mbara Dagon kanunu ta Suŋgo tuku tukul bokis ta tugum ibeŋ kilke mbol taŋge ndeka truk ka minna le kaŋgernaig sulumba tumba nuŋe ma mbolŋge te-timba pilnaig le ka furirna le nane kinynaig.

⁴ Kinymba mafena le maratukuk tiŋga maŋ wandek kumba mambilnaig kande naŋgine mbara Dagon kanunu ta Suŋgo tuku tukul bokis ta tugumŋge maŋ ndeka truk ka minna le kaŋgernaig. Ŋgarosunu ndo maye minna ta gabatnu wainu arŋeŋ ŋgurka ibeŋ malaŋga tugum taŋge bagarok minnaig le kaŋgerkinaig. ⁵ Wam ta mbolŋge kile Dagon tuku pris kame taŋgo kame mata nane zugu wandek ta kambim bafumba ta nane Dagon kanunu bagarok minna magot ta lukamba sinam kinig.

⁶ Kile Suŋgoŋge Asdod mbal tumbraŋ afu Asdod patukŋge minnaig ta ŋaigo siglika piti suŋgokanu niŋgina le kamka ŋaigonu nane tuku ŋgarosu mbolŋge prowe likinaig. ⁷ Taŋanaig le Asdod mbal maŋau ta kaŋgermba nane ndek sakinaig: Israel mbal tuku Mbaraŋge sine tuku mbara Dagon sine turmba ŋaigo siglikate tukunu sine nane tuku tukul bokis te pilbe le tumbraŋ ande kuwa ŋginaig.

⁸ Taŋakinaig sulumba nane Filistia tuku gabat kame ta maŋgurkuwaig ŋga pasa patike likinaig le nane promba maŋgurkinaig. Maŋgurkinaig le Asdod mbalŋge kusnaniŋginaig: Sine kile Israel mbal tuku Mbara tuku tukul bokis ta tumba ndaŋamŋgig ŋginaig le nane pasa lafumba saniŋginaig: Tumba kuramba Gat tumbraŋ kape ŋginaig le nane Kuate tuku tukul bokis ta tumba kinaig ka Gat tumbraŋŋge pilnaig le minna.

⁹ Taŋanaig le Suŋgoŋge tumbraŋ ta tuku taŋgo pino kutu kame ŋakmba ŋaigo siglikina le kamka ŋaigonu nane tuku ŋgarosu mbolŋge prowe likinaig le nane kuru kuru suŋgo tumba wamdus fulilke likinaig. ¹⁰ Taŋanaig le nane Kuate tuku tukul bokis ta pilnaig le Ekron tumbraŋ kina. Kina ka ta prona le nane Ekron taŋgo pino ganiŋgina le suŋgomba wika raumba sakinaig: Nane sine ŋakmba bale farkam saka Israel mbal tuku Mbara tuku tukul bokis ta tumba te prowaig ŋginaig sulumba ¹¹ nane Filistia gabat kame ta maŋ kile-maŋgurka saniŋginaig: Israel

mbal tuku Mbara tuku tukul bokis te singine kutu kame sine turmba bale farkikat tukunu palpe le luka nuje minna tuku ma ta mbol kuwa nga saninginaig. Ta ndanam? Kuatenge nane ngaigo siglikina le nane sunjomba kume likinaig. ¹²Afu kume ndakinaig ta kamka nane tuku ngarosu mbolnge prove likinaig le nane ngaro rar tormba malmbi wika raumba minnaig.

Tukul bokis ta pilnaig le luka Israel kina

6 ¹Sungo tuku tukul bokis ta Filistia mbal tugumnge minna le ma ma tambun ⁷kuganaig le ²kile Filistia gabat kamenge nane pris kame kagmai tango kame kile-mangurka kusnaninginaig: Sine Sungo tuku tukul bokis te tumba ndanndanamba kamngig? Sine ndanndanamba tumba ka nuje ma mbolnge palmbimngig nginaig le ³nane lafumba sakinaig: Tane Israel mbal tuku Mbara tuku tukul bokis ta ake sinaŋ palpe le kine ndakuwa. Tane mbar maŋau kinaig ta tuku atrau agaŋ afu turmba patikap le kuwaig le nangine Mbara tange tane tuku guaze pitaikuwa le nu ndanam tuku tane piti tiŋgit ta tugunu katesewamnggaig nga saninginaig.

⁴Taŋakinaig le gabat kamenge maŋ lato kusnaninginaig: Sine nu garewa nga ame agaŋ patikube nginaig le nane lafumba saninginaig: Sine Filistia tuku gabat sugo ⁵ ta tango pino turmba guaze ndui tange ngaigo siglikate tukunu nane nduik nduik ta madiniŋmba golmbi kamka kanunu ⁵ wakeikap sulumba sib sine tuku ma ngaigo siglikade ta tuku kanunu ⁵ wakeika ta turmba patikap le kuwaig. ⁵Tane taŋamba Israel mbal tuku Mbara nyu te-dungap le nu tane, tangine mbara kame, tangine kilke turmba ngaigo sigli ndakuwa. ⁶Tane Isip mbal Farao ndoŋ wamduis kareŋ pilnaig taŋamba nda kap. Sunjonge nane pilendo niŋmba piti yeki yeki niŋgina le nane Israel mbal pitaikinaig le kinaig wam ta tane ngilai ndangap nginaig sulumba ⁷saninginaig: Tane makau armba pangarnu fat ŋak piro nda niŋganu ta kilap sulumba karis ande kiteknu tumba makau arneŋ karis ta mbolnge kusmba fatnu ta patikap le luka nangine fonde sinam kuwaig. ⁸Taŋamba Sungo tuku tukul bokis ta tumba karis mbolnge palpe sulumba tangine mbar maŋau kinaig ta tuku peuka agaŋ kame kanunu golmbi wakeikanu ta kilmba bokis fudiŋndo ande sinamnge patika tukul bokis ta gemmba pilmba makau armba ta sisilaniŋgap le kuwaik. ⁹Makau armba ta kuwaik le kaŋgerndo ka minap. Nale tukul bokis ta karis ŋak didikumba ndin dubimba Bet-Semes tumbraŋ kuwaik ta sine katesewamngig Israel mbal tuku Mbara tange sine piti sersingina nga idusamngig. Ko makau armba ta lukuwaik ta sine katesewamngig Mbara tange sine piti ser ndasingina. Piti te ake sine mbolnge prona nga idusamngig nga gabat kame ta saninginaig.

¹⁰Kile tango kame ta taŋamba kuanekinaig sulumba makau pangarnu armba fat ŋak ta kilmba karis mbolnge kusmba fatnu ta kilmba luka fonde

sinamŋge patikinaig. ¹¹Tanjanaig sulumba Sunŋo tuku tukul bokis ta tumba sib le kamka kanunu golmbi wakeikinaig bokis ŋak ta turmba tumba karis mbolŋge patikinaig le ¹²makau armba ta pitik ndo ndin sunŋo Bet-Semes tumbraŋ kina ta dubimba witimba witimba kinaik. Kinaik ta nale mbilmbil ndaka kine ndo kinaik le Filistia tuku gabat sugo 5 ta nale ŋgumnem dubika kinaig ka Bet-Semes tuku kilke ta mbol pronaig.

¹³Nane Bet-Semes mbal ma gutorŋ tanŋe wit magekinaig le kugerka minmba tandeka mambilnaig kande tukul bokis ta prona le kaŋgermba nane gare-garekinaig. ¹⁴⁻¹⁵Karis ta ka Bet-Semesnu tanŋo Yosua tuku piro sinam ta promba makau armba ta kinaik ka ndame sunŋo ande tugumŋge tinŋinaik. Tinŋinaik le nane Levi tuku kuasmbiŋge Sunŋo tuku tukul bokis ta tumba agaŋ kame kanunu golmbi wakeika sigrikaikinaig bokis ŋak ta turmba kilmba ndame sunŋo mbol tanŋe patikinaig le Bet-Semes mbal tanŋe karis mbainnu ta panu ŋga sambrimba kat fetfetnaig sulumba makau armba ta balenikmba Sunŋo atrauka pambi pasokinaig le uge suglukinaik. Ki ait ta mbolŋge nane atrau ta kumba agaŋmor afu turmba baleniŋmba Sunŋo atrauka pasokinaig le uge suglukinaig. ¹⁶Nane wam ta kinaig le nane Filistia gabat sugo 5 ta kaŋgermaig sulumba ki ait ndui ta mbolŋge nane luka naŋgine tumbraŋ Ekron kinaig.

¹⁷Nane Filistia mbalŋge naŋgine mbar maŋau kinaig ta tuku piti peuka kiga agaŋ kamka kanunu golmbi wakeikinaig ta ande Asdod tuku ande Gasa tuku ande Askelon tuku ande Gat tuku ande Ekron tuku. ¹⁸Taŋamba ndo Filistia gabat sugo 5 ta tumbraŋ sugokanu fondembi korniŋganu tumbraŋ foŋfoŋ afu turmba kulatkinaig ta kumumba sib kanunu mata nduik nduik kidemba patikinaig.

Bet-Semesnu tanŋo Yosua tuku piro sinamŋge ndame sunŋo ta mbolŋge Sunŋo tuku tukul bokis pilnaig ta idusam tuku ndame ta kile minit.

¹⁹Kile Bet-Semes tanŋo afu nane Sunŋo tuku tukul bokis ta talka sinanu kaŋgermaig tukunu Sunŋo nane tuku tanŋo 70 bale farkina le tanŋo pino nane Sunŋoŋge nane ŋgamukŋge piti taŋamba kina ta tuku wamdus tatraka malmbikinaig sulumba ²⁰naŋgine naŋgine sakinaig: Mbara Sunŋo te nu purfeŋnu ndo. Ande nu kumamma mbarwa ta nu mapewe nda tukunu sine tukul bokis te pilbe le ani kaŋgat ŋginaig.

²¹Taŋamba nane tanŋo afu kukulniŋginaig le ka Kiryat-Yarim mbal saniŋginaig: Filistia mbalŋge Sunŋo tuku tukul bokis ta pilnaig le sine tugum tenŋe minit. Tane ndeka tumba mbumba kape ŋga saniŋginaig.

7 ¹Taŋakinaig le Kiryat-Yarimnu tanŋo kame promba Sunŋo tuku tukul bokis ta suku silimba waimbi tumba kinaig ka Abinadab tuku wande biŋ mbolŋge minna ta mbolŋge pilnaig. Pilnaig sulumba nu tuku kiŋo nuŋe Elasaŋge tukul bokis ta kulatkuwa ŋga madinaig.

Samuel nu Israel mbal kulatkina

²Tukul bokis ta Kiryat-Yarim tumbraŋŋge minna le ma ma yar 20 kinaig. Ait ta mbolŋge Israel mbal nane sinamanzerka minmba Sunŋoŋge

turka sinzaŋninguwa nga wika yabaŋmba minnaig. ³Taŋamba minnaig le Samuelnge ndek Israel mbal ŋakmba saningina: Tane ngamunjal biye mbilmba Sungo ndo dubiwam idusmba kande tane mbara kise kise ŋakmba ngumneniŋmba Astarte ngade pino kanunu ta turmba kusrewap sulumba tane Sungo ndoŋ ulendika nu tuku miŋge kumnemnge ndo minap. Taŋawap le nunge tane turtiŋmba sinzaŋtinguwa le Filistia mbal tuku sangri kile-ibenkamŋgaig nga saningina. ⁴Taŋakina le Israel mbal naŋgine yabri mbara kusrekinaig sulumba yabri mbara Baal le Astarte tuku kanunu ta pitaika Sungo tuku miŋge kumnemnge ndo minnaig.

⁵Taŋanaig le Samuelnge Israel mbal ŋakmba tuku pasa pilmba sakina: Tane ŋakmba pro Mispange maŋgurkap le yeŋge tane tuku nga Sungo yabaŋamŋgit ŋgina. ⁶Taŋamba saningina le nane ŋakmba promba Mispange maŋgurkinaig sulumba nane kule burok sinam tanje kule kunymba Sungo atraukam tuku kutunaig. Taŋamba nane sakinaig: Sine Sungo am mbolnge unekigeŋ nga saka nyamagaŋ pinka minnaig le ki ka butungina. Taŋamba Samuel nu Mispange nane tuku piti ismba pasa afu kile-tidiŋgina.

⁷Israel mbal Mispange maŋgurkinaig ta Filistia mbal nane isnaig sulumba gabat sugo afu naŋgine kame kuasmbi ndoŋ kame ilnaig. Kame ilnaig le Israel mbal nane pasa ta ismba kuru-kurukinaig sulumba ⁸Samuel sanaig: Ne singine Mbara Kuate Sungo yabaŋa le nunge sine sinzaŋsiŋguwa le sine Filistia mbalnge ŋaigo siglike nda ŋginaig. ⁹Taŋakinaig le Samuel ndek sipsip fatnu ande tumba balemba Sungo tuku atrauka ŋak piyna le ugna. Ugna le Sungoŋge Israel mbal turniŋguwa nga yabaŋna le Sungo nu isna.

¹⁰Samuel nu atrauka minna le Filistia mbal buk nane ndoŋ kame buwam tuku ilmba patuniŋginaig. Patuniŋginaig le Sungoŋge pitik ndo kuaila pilna le samba mbolnge nane tugum tanje sungomba puluka nane tuku wamdus nginŋan serniŋgina le nane kuru kuru mayemba kua ka sili-silinaig. ¹¹Taŋanaig le Israel mbalnge Mispa kusremba Filistia mbal kile-dubiŋga bale farka kinaig ka ka Bet-Kar tumbraŋ pronaig.

¹²Kile Samuelnge ndame sungo ande tumba Mispa tumbraŋ Sen tumbraŋ ngamu-ngamunje te-tina sulumba sakina: Sungoŋge sine tur mayekat ŋgina. Taŋakina sulumba ndame ta nyunu Eben-Eser^c ŋgina.

¹³Samuel tuku ait mbolnge Sungo nu Filistia mbal ŋaigo siglika peuniŋgina le nane maŋ Israel kilke mbol pro ndanaig. ¹⁴Israel mbal tuku tumbraŋ afu buk Filistia mbalnge kame bumba yaike likinaig ta Ekronnge tugu pilmba ka Gatnge tiŋgina ta kile Israel mbal maŋ naŋgine luka kilnaig. Taŋanaig sulumba tumbraŋ kame ta tuku kilke ta nane Israel mbalnge Filistia mbal ndoŋ kame bumba ŋakmba luka yaika

^c 7.12 Eben-Eser nyu ta tugunu Tur Ndame

kilnaig. Tanjamba Israel mbal nane mine mayemba Kanan mbal ndonj mata ngan minnaig.

¹⁵Samuel nu mara mindek Israel mbal kulatka minna sulumba ¹⁶nu yar mindek Betel Gilgal Mispa kumba tumbrañ keñmba ta kidemba lika tanjo pino tuku piti gubra ismba kile-tidinganu. ¹⁷Kile-tidinge denjurniñmba nu luka nuñe tumbrañ Rama kambinu ka tumbrañ tanje mata nu pasa kile-tidinganu. Ramañge minna sulumba nu ndame turñanğa Sunjo atraukam tuku pa lañlañ ande wakeina.

Israel mbal nane gabat sunjo madiwam tuku sakinaig

8 ¹Samuel nu saibo pilmba nuñe kiño ar ta Israel mbal kulatkuwaik ñga madinikina. ²Kiño mulum ta nyunu Yoel. Mambo nuñe nyunu Abia. Berseba tumbraññge nale Israel mbal kulatka minnaik. ³Kulatka minnaik ta nale mam nakile tuku wam ta dubi ndanaik. Nale ndametinj tuku ndo wamdus ñak. Nale pasa tugusemba pileniñmba kanger ndaka ande ndametinj nale nikuwa ta pasa mbolñge te-ti ndawanu.

⁴Kile Israel mbal tuku gabat sugo sugo ñakmba mañgurkam Samuel sota Rama kinaig sulumba ⁵Samuel sanaig: Ne isa. Ne buk saibo pilit ta ne tuku kiño ar ta nale ne mañau kina tanjamba ke ndakade. Ta tuku ne gabat sunjo ande madiwa le sine kulatkuwa. Kilke afu minig tanjamba ñga Samuel sanaig.

⁶Nane gabat sunjo madiwam tuku sakinaig ta Samuel nu pasa ta tuku gare ndana le nu Sunjo yabañmba kusnana. ⁷Kusnana le Sunjo nu ndek sana: Tanjo pino nane ame mañau ne ndonj sakuwaig ndeta ne ismba dubiwe niñga. Nane ne pitai ndanade. Kuga. Ye nane tuku Sunjo mine ndaki ñga nane ye pitaiyade. ⁸Ye o buk nane Isipñge kilmba te prowen ta nane ye ñgumneyumba mbara afu tuku nyu kile-dunje likinaig. Nane mara mindek ye mbolñge kade ta kile ne mbolñge mata kade. ⁹Ta tuku ne nane tuku miñge dubiwa sulumba rironj pasa saniñmba gabat sunjo nu ndañndañmba nane kulatkamñgat ta bitekñga saniñga le iswaig ñga Samuel sana.

¹⁰Pasa ñakmba Sunjoñge Samuel sana ta nu suk ka tanjo pino gabat sunjo madiwam sakinaig ta saniñgina sulumba ¹¹sakina: Ye kile gabat sunjo tuku piro mañau tugu biteñgi le tane isap. Gabat sunjo ta nu tejenmba kamñgat. Nu tane tuku kiño afu kilwa le nu tuku kame mbal tanañ minamñgaig. Kame ait mbolñge nane afu karis mbolñge pinderkuwaig le afu hos mbolñge pinderkamñgaig. Nu tumbrañ inum kambim bafuwa ta nu karis mbolñge minyokuwa le nane afu nu mindemba pinderka ambonğa kañgaig. ¹²Nuñge nane afu kame gabat minam tuku madiniñgamñgat. Afu kame tanjo 1,000 kulatkuwaig le afu kame tanjo 50 kulatkamñgaig. Tane tuku kiño kame afu nu tuku piro mbolñge kilke pikmba nyamaganj ñgukuwaig le afu nyamaganj

magekuwaig le kilamŋgaig. Afu nu tuku kame agaŋ ndende wakeikuwaig le afu karis tuku agaŋ ndende wakeikamŋgaig. ¹³Tane tuku kulim kame afu nu tuku gureŋ agaŋ ndende mundur mayenu ŋak ta wakeikuwaig le afu nu tuku paguwaig le afu nu tuku bret pasokamŋgaig. ¹⁴Nu tane tuku nyamagaŋ piro, grep piro magenu, olif piro magenu ta ŋakmba yaika kilmba nuŋe gabat sugo sugo niŋgamŋgat. ¹⁵Niŋguwa sulumba tane tuku wit grep muli ta ŋakmba kilmba fetka 9 tane tuku kusreka ndindo nuŋe tumba nuŋe gabat kame piro taŋgo kame niŋgamŋgat. ¹⁶Nu tane tuku piro taŋgo, piro pino, taŋgo mo afu kilmba agaŋmor doŋki magenu ta pileŋga kilwa le nu tuku piroka minamŋgaig. ¹⁷Taŋamba tane tuku sipsip ta kilmba fetka 9 kusreka ndindo nuŋe tamŋgat. Tane mata nu tuku piro taŋgo taŋaŋ minamŋgaig. ¹⁸Ait ta mbolŋge tane taŋgine gabat suŋgo taŋgine madinaig ta tuku ndumor-ndumorkap ta Suŋgo nu tane tuku malmbi ise nda ŋga saniŋgina.

¹⁹Taŋamba saniŋgina kande nane Samuel tuku pasa isam mbulnaig sulumba sakinaig: Kuga. Ne sine tuku gabat suŋgo ande madiwe singa. ²⁰Taŋabe sulumba sine kilke tugu afu minig taŋamba minamŋgig. Singine gabat suŋgoŋge pasa siŋmba kulatkuwa sulumba kame ait prowa le nu sine kulatka kilmba ŋgueu mbal ndoŋ kame buwamŋgat ŋginaig.

²¹Samuel nu nane pasa ŋakmba sakinaig ta ismba ka Suŋgo sana le ²²Suŋgo ndek lafumba sana: Naŋgine nzali ta dubimba gabat suŋgo madiwe niŋga ŋgina. Taŋakina le Samuel ndek Israel taŋgo ŋakmba saniŋgina le sili-silimba luka naŋgine tumbraŋ tumbraŋ kine likinaig.

Saul nu Israel mbal tuku gabat suŋgo mayok kina

9 ¹Kis nu maror taŋgo ande. Nu nyu suŋgo ŋak Benyamin ma tugu mbolŋge minna. Kis mam nuŋe Abiel. Wa nuŋe Seror. Mbuŋ mbuŋ nuŋe Bekorat. Sikar sikar nuŋe Afia. Tumbraŋ mboŋ naŋgine Benyamin. ²Kis tuku kiŋo nuŋe nyunu Saul. Saul nu saŋgrinu ŋgarosu tumail pasi maditaknu. Taŋgo ande nu suk Israel ŋgamukŋge mine ndakina. Israel ŋgamukŋge nuŋe ndo kuenu.

³Nane minnaig le ait ande Kis tuku doŋki afu kua ka sili-silinaig le nu ndek Saul kukulmba sana: Ne piro taŋgo ande tumba tale kumba ka doŋki kame sotap ŋgina. ⁴Taŋakina le nale tiŋga kinaik ka Efraim ma taknu kumam kumba wat tiŋga Salisa ma tugu mbol kinaik ta doŋki kile-sigli ndakinaik. Taŋamba nale maŋ tiŋga Salim ma tugu mbol kinaik ta mata doŋki kame taŋge mine ndakinaig le kile nale maŋ tiŋga Benyamin tuku ma tugu mbol kinaik ta mata kile-sigli ndakinaik.

⁵Nale doŋki sota sota ka Suf ma tugu mbol pronaik sulumba Saulŋge piro taŋgo nuŋe sana: Sile luka kap. Sile ŋgisikupe ta mam nu doŋki tuku idus ndamba sile tuku wamdus piti tikat ŋga sana. ⁶Taŋakina le piro taŋgo taŋge ndek Saul sana: Yauk. Tumbraŋ teŋge Kuate tuku piro

tango ande nyu sunjo ngak minit ta nu wam ngumneŋga prowam tuku sakate ta alonu prote. Sile ka nu kaŋgermba. Nuŋge doŋki ma ani tanje minig ta sile sasikam kumuŋ inde nga sana le ⁷Saul ndek lafumba piro tango nuje sana: Sile ame agaŋ tumba nu sota kaŋgik? Bret sigrikikenj ta buk kugawaig tukunu sile ame agaŋ nu tambimngik? Sile agaŋ inum nu tambim tuku mine ndakate ngina le ⁸piro tango tanje maŋ lato Saul sana: Ye silwa ndametinj fudiŋndo ngak. Ye ndametinj ta nu tuwi le nu sile doŋki ma ani tanje minig ta sasikamngat ngina.

⁹⁻¹¹Tanjakina le Saulŋge nu sana: Sile kap. Ne tuku wamdus ta mayenu ngina sulumba nale Kuate tuku piro tango minna tumbraj ta kinaik. Kinaik ka tumbraj ta tuku tabe ta poŋga kumba minmba pino mbanzo afu kule kunyam saka ndekinaig le kile-siglikinaik. Kile-siglikinaik sulumba nane kusnaniŋginaik: Kagmai tango ta tumbraj ambeŋge minit e nginaik. (Ait ta mbolŋge Israel mbal nane tuan tango kame nyu kilmba kagmai tango nganu. Tango ande nu agaŋ inum tuku Kuate kusnawam kambim bafumba ta nu sakanu: Sine kagmai tango kaŋgeram kab nganu).

¹²Kile pino kame tanje pasa lafumba sanikinaik: Nu ambe minit. Nu kite tumbraj ambe prowat. Tango pino nane biŋ mbol ambeŋge atraukamngaiŋ tukunu tale pitik mbumba kape. ¹³Nu isukusam biŋ mbol ambe kakat. Tango pino nu tairnga minig. Nuŋge atrau agaŋ kame ta nyaro ningwa le tango pino wike likinaig ta pagumba nyamngaiŋ. Ta tuku tale pitik mbumba kape nginaig. ¹⁴Tanjakinaig le Saul piro tango nuje ndoŋ mbumba kumba tumbraj ta tuku fonde malaŋga sinam kambim saka Samuel nu biŋ mbol ambe kambim bafumba kilim kina le te-silikinaik.

¹⁵Sunjoŋge buk Samuel kila sana: ¹⁶Indole ait teŋen mbolŋge ye Benyamin tuku tugu mbolŋge tango ande kukuli le ne tugum te prowamngat. Nu prowa le ne gureŋ pisnewa le nuŋge yiŋe kuasmbi Israel kulatka Filistia mbal tuku wai mbolŋge kile-lukamngat. Filistia mbal ta nane ye tuku kuasmbi ngaro rar pileniŋmba piro kareŋnu niŋmba minig le ye nane tuku malmbi iset nga Samuel sana. ¹⁷Kile Samuel nu Saul kaŋgerna le Sunjo nu sana: Tango kubele ye ne sanen ta noten. Nuŋge ye tuku kuasmbi kulatkamngat ngina.

¹⁸Kile Saul nu fonde malaŋga sinam kumba Samuel kaŋgermba kusnana: Kagmai tango tuku wande aniŋge minit ngina le ¹⁹Samuelŋge lafumba sana: Kagmai tango ta ye noten. Ne ambonga atraukam tuku biŋ mbol ambe kumba mina. Ye ne ngumnem dubinumba mbet. Iŋgilaŋge ye ne ndoŋ tuma isukusmba kinymba indole mafewa le ne pasa afu ngak ta saka le sani le ismba kaye. ²⁰Ne ailfu doŋki kame ngisikinaig ta tuku wamdus piti ndanuwa. Nane afuŋge buk kile-siglikinaig. Ne ise tiwa. Israel mbal nane gabat sunjo madiwam tuku nzali ta ne tuku mam naŋe tuku tugu mbolŋge minit ngina. ²¹Tanjakina le Saulŋge Samuel sana:

Ndanam ne tanjamba ye sayate? Ye Benyamin tuku tugu. Israel sinamnge sine tuku tugu ta fudinndo. Mam tuku ndare mata Benyamin tuku tugu mbolnge nyu kugatok nga Samuel sana.

²²Kile Samuelnge Saul le piro tanjo nuje kilmba wandek sinam kina sulumba tanjo 30 buk promba minyok minnaig ta nane tumailamnge kile-minyokina. ²³Tanjana sulumba Samuel nu pagu tanjo ta sana: Ye ne aganjmor ndemnu tinmba sanit le palet ta tumba prowa ngina le ²⁴pagu tanjo ta nu aganjmor wainu ndem mayenu njak ta tumba promba Saul tuna. Tuna le Samuel ndek nu sana: Ye tanjo kame tuma isukusam tuku saningen le nanenge ne tuku ndem ande pilnaig le yenge tumba kulatka minet te kile tumba nya ngina. Tanjakina le Saul nu ait ta mbolnge Samuel nane ndonj tuma isukusnaig. ²⁵Isukuse denpurmba nale atraukam tuku bij ta kusremba ndek tumbranj kinaik sulumba wande ponja funu mbol tanje minyoka pasatinaik.

²⁶Pasate denpurmba Saul nu wande funu mbol tanje kinyna. Kinymba mafena le maratukuk tinga Samuel nu Saul wika sana: Tinga ndeka le ye ne mindenumba kumba ka ndinje mbilni le kaye ngina le Saul ndek tinga ibenjkumba Samuel ndonj wande kusremba kilim ka Saul tuku piro tanjo ta ndonj ndin dubimba kinaig. ²⁷Nane kinaig ka tumbranj makembi tanje Samuel nu Saul sana: Piro tanjo naje sawa le ambonga kumba minwa le ye Kuatenge pasa afu sayina ta ne sanamngit ngina.

10 ¹Piro tanjo ta nale kusreka kina le Samuel ndek olif kule botol njak ta tumba Saul tuku gabat mbolnge kutumba Saul mumuna sulumba sana: Ne Sunjonje nuje kuasmbi Israel mbal kulatkam tuku madinina. ²Kile ne ye kusreyumba kaye ka Benyamin ma tugu Selsa tumbranje Rahel tuku kumunu tugum tanje tanjo armba kile-siglika le nalenje ne tejenmba sanamngaik: Donki kame ngisikinaig le ne sota likate ta buk kile-siglikinaig le mam naje kile donki tuku wamdus piti ndamba nu manj ne ngisikanu nga idusmba nu wamdus piti njak minit nga ne sanamngaik. ³Nale tanjamba ne sanuwaik le ne nale kusreka manj kumba ka Tabor tumbranj tuku ail sunjo tugum tanje tanjo kenmba Sunjo atraukam tuku Betel kambim bafuwaig le kile-siglikamngat. Nane tuku ande nu meme fat kenmba kugrakuwa le ande nu bret kenmba bagailninguwa le ande nu grep kule botol njak kurawamngat. ⁴Nane kenj tanje ne kaiye nga sanumba bret armba tinwaig le ne yaika kila. ⁵Tanjamba ne manj kumba ka Filistia kame mbalnge baibai patike likinaig ma ta promba Kuate atraukanu tumbranj Gibeat tuku fonde malanga sinam kumba tuan tanjo kuasmbi ande Sunjo tuku tabe mbol ndekuwaig le kile-siglikamngat. Tanjo afu nane tuan tanjo kuasmbi ta mindeka gita yeki yeki katningmba kem fitke lika tambarij katninguwaig le tuan tanjo kuasmbi ta Sunjo tuku Guwanje wamdus ninguwa le pasa yeki yeki kukliwamngaig. ⁶Tanjawaig le Sunjo tuku Guwa ne mbol kuwa

le ne mata nane ndoŋ ulendika pasa yeki yeki kukliwamŋgat. Taŋawa sulumba ne kisemba kiteknu mayok kaŋgat. ⁷Ye ne sanet pasa kame te tuku alonu prowe likuwaig ta Sungoŋge ne ndoŋ minwa le ne nu tuku miŋge dubimba ke ndo ka ŋga Saul sana sulumba ⁸nu maŋ sana: Kile ne amboŋga Gilgal kaye le ye ne dubinumba ta promba agaŋmor afu kilmba bale farka pasoka ŋgamuŋgal ulendiwam tuku agaŋmor turmba atraukamŋgit. Ne ka Gilgalŋge ye tairŋga mina le kusem ndindo kuwa le ye ta prowi sulumba ne ame wam kam tuku ta ne sanamŋgit ŋgina.

⁹Taŋakina le Saul nu pasa ta ismba nu mbilka Samuel kusremba kambim bafuna le Kuateŋge nu taŋgo kitek te-mayokna. Taŋana le nu kina le ki ait ndui ta mbolŋge ndo Samuelŋge nu maŋau ŋakmba tuku sana ta taŋamba prowe likinaig. ¹⁰Nale Gibeā pronaik le tuan taŋgo kuasmbi ande Saul te-silikinaig le Kuate tuku Guwa nu mbol kina le nu nane ndoŋ ulendika pasa yeki yeki sake likinaig. ¹¹Taŋanaig le nane afu nu kila ta nane wam ta kaŋgermba naŋgine naŋgine sakinaig: i ... Kis tuku kiŋo nuŋe si ame maŋau kate ya? Nu mata tuan taŋgo ande e ŋga saka minnaig. ¹²Taŋamba saka minnaig le tumbraŋ ta tuku taŋgo andeŋge ndek sakina: Nane tuku mam kat naŋgine ima? Nane mata tuan taŋgo kuga ŋgina. (Ta tuku Israel mbal nane kile yaba pasa ande teŋemba sakade: Saul nu mata tuan taŋgo ande e ŋgade).

¹³Saul nu tuan taŋgo kame ndoŋ maŋau ta ke deŋpurna sulumba nu atraukanu tabe mbol ambe kina le ¹⁴bab nuŋeŋge Saul piro taŋgo nuŋe ndoŋ kusnanikina: Tale animbi kinaik ma ma maŋ te prode ŋgina le Saulŋge lafumba sana: Sile doŋki ŋgisikinaig ta sota ma ma kuga le sile Samuel kaŋgeram kakeŋ ŋgina. ¹⁵Taŋakina le bab nuŋeŋge ndek kusnana: Nu tale ndaŋmba satikina ŋgina le ¹⁶Saul ndek lafumba bab nuŋe sana: Nu teŋemba sile sasikina. Naneŋge doŋki ŋgisikinaig ta buk kile-siglikinaig ŋgina ŋga bab nuŋe sana. Taŋamba sana sulumba nu Samuelŋge gabat suŋgo prowam tuku madina ta yabuka bab nuŋe sa ndana.

¹⁷Kile Samuel nu Israel ŋakmba wikina le Mispa tumbraŋge Suŋgo am mbolŋge maŋgurkinaig. ¹⁸Maŋgurkinaig le Samuel nu nane saniŋgina: Sine Israel mbal tuku Mbara Kuate Suŋgoŋge teŋemba tane tuku sakate. Yeŋge taŋgine mbuŋ kat taŋgine Isip mbal tuku wai mbolŋge kile-luka kilmba ilen. Nane ŋgueu mbalŋge ŋaigo siglika minnaig le yeŋge nane tuku muskil kile-tidiŋgen. ¹⁹Ye tane tuku Mbara. Tane piro kareŋka piti suŋgomba kaŋgerka minnaig le yeŋge tane tuku muskil kile-tidiŋge tiŋgen ta kile tane ye pitaiyumba maŋ taŋgine gabat suŋgo ande madiwam tuku sakade. Ta tuku tane ye tuku am mbolŋge taŋgine tugu mbol kumba ka tumbraŋ mboŋ nduik nduik sinamŋge tiŋgap ŋgina.

²⁰Nane taŋamba tiŋginaig le Samuel nu ndek tugu nduik nduik tuku taŋgo wike likina le nu tuku tumailamŋge tiŋginaig. Tiŋginaig le

Sunḡonḡe Benyamin tuku tugu ta madina. ²¹Madina le Samuel ndek Benyamin tuku tugu sinamḡe kuasmbi nduik nduik wikina le nu tuku tumailamḡe tiḡginaig. Tiḡginaig le Sunḡonḡe Matri tuku kuasmbi madina. Matri tuku kuasmbi ta Samuel tuku tumailamḡe tiḡginaig le Sunḡonḡe Kis tuku kiḡo nuḡe Saul madina. Madina le nane ndek nu sota ma ma nda te-silikinaig sulumba ²²Sunḡo kusnanaig: Taḡo ta prowat e ko kuga ḡginaig le nu ndek lafumba saningina: Saul nu tane tuku agaḡ ndende patikaig ta ḡgamuk siḡe kuirka minit ḡgina. ²³Taḡaka saningina le nane pinderka ka Saul te-silika nu tumba luka pronaig le taḡo kame ḡakmba ndoḡ tiḡgina ta nane ḡgamukḡe nuḡe ndo kuenu.

²⁴Kile Samuel nu Israel mbal ḡakmba saningina: Sunḡonḡe taḡo madina ta noten. Sine ḡgamukḡe ande nu suk mine ndakate ḡgina le Israel mbal ḡakmba wika raumba sakinaig: Ese. Sine tuku gabat sunḡo teḡe sine kulatka minamḡat ḡginaig.

²⁵Taḡakinaig le Samuelḡe taḡo pino ame maḡau gabat sunḡo mbolḡe kam tuku ko gabat sunḡo tuku piro yeki yeki ta ḡakmba te-kilimba kuklimba saningina sulumba nu waḡe ande tumba pasa ḡakmba ta kuyarniḡmba tumba Sunḡo tuku am mbolḡe tukul ma ta mbolḡe pilna. Pilna sulumba kile taḡo pino ḡakmba kukulniḡgina le sili-silimba luka nanḡine tumbraḡ tumbraḡ kine likinaig. ²⁶Taḡanaig le Saul mata luka nuḡe tumbraḡ Gibe a kina le Kuateḡe kame taḡo sanḡriknu afu wamdus niḡgina ta nane Saul midemba kinaig. ²⁷Taḡanaig le taḡo ḡaigonu afu nane Saul talamba sakinaig: Taḡo taḡaḡ ta sine tursiḡgam kumuḡ kuga ya ḡginaig sulumba nane Saul gare agaḡ mayenu inum tuwe ndakinaig. Taḡanaig le Saul nu taḡaig ḡga ta tuku idus ndana.

Saul nu Yabes mbal turka Amon mbal bale farna

11 ¹Taḡamba minnaig ma ma mara ande Amon mbal tuku kame gabat Nahas nu nuḡe kame kuasmbi kilmba promba Gilead ma tugu mbolḡe Yabes tumbraḡ kormba kame tuku kuaneka tumbraḡ ulnaig. Tumbraḡ ulnaig le Yabes mbalḡe ndek Nahas sanaig: Ne sine ndoḡ pasa katmba sine mapeka le minbe ta sine ne gabat sunḡo madinamḡig ḡginaig kande ²Nahas nu nane saningina: Ye tane ndoḡ ake pasa kate nda. Ye tane Israel mbal tuku nyu kile-ibenḡka tane ḡakmba tuku am ndinam ta goniḡi sulumba tane ndoḡ pasa katamḡit ḡgina. ³Taḡakina le Yabes gabat taḡo kameḡe Nahas sanaig: Tane sine kusem ndindo tairḡgap le sine taḡo afu kukulniḡbe le ka Israel ma tugu ḡakmba mbolḡe sine tursiḡgam tuku taḡo kile-siglika kilmba prowaig. Kuga ndeta sine tane kumnemḡe minbe le ne ame maḡau kam tuku idusmba sakate ta ne ka ḡga Nahas sanaig le Nahas nu wokina.

⁴Wokina le nane taḡo afu kukulniḡginaig le ka Saul tuku tumbraḡ Gibe a pronaig sulumba pasa ta te-mayokmba taḡo pino ḡakmba kila

saniŋginaig le nane pasa ta ismba sinanu malmbi wika raunaig. ⁵Wika raunaig le Saul nu piro mbolŋge zigna ta ismba nuŋe makau kulatka minna ta kusreka prona sulumba kusnaŋgina: Nane si ame wam tuku malmbikade e ŋgina le nane ndek Yabes mbal tuku pasa ta nu kubeu tunaig le ⁶Saul nu isna le Kuate tuku Guwa nu mbol prona le nu gubra kagli firka ⁷makau pailnu armba kilmba balenikmba kat pur pur foŋfoŋmba taŋgo kame afu madiniŋmba kile-niŋmba kukulniŋgina le kugraka Israel ma tugu ŋakmba mbol kumba taŋgo pino ŋakmba tumniŋmba teŋenmba rironŋ pasa saniŋginaig: Taŋgo ima nu Saul le Samuel dubika kame kine ndakuwa ta sineŋge taŋgo ta tuku makau ŋakmba mbolŋge teŋenmba kamŋgig ŋginaig. Taŋakinaig le Sunŋoŋge taŋgo kame ta kuru kuru serniŋgina le nane ŋakmba tiŋga maŋgur ma mbol prowe likinaig. ⁸Taŋanaig le Saulŋge nane ŋakmba Besek tumbraŋge kile-maŋgurka burkina ta Israel taŋgo 300,000 Yuda taŋgo 30,000.

⁹Kile nane pasa tumba pronaig mbal ta saniŋginaig: Tane luka kape sulumba Yabes taŋgo kame teŋenmba saniŋgap. Indole ki mbol ka pa pakuwa ait ta mbolŋge sine promba ŋgueu mbal pitaika tane luka kilamŋgig ŋginaig. Taŋakinaig le taŋgo kame ta luka Yabes kinaig sulumba nane kila saniŋginaig le nane ndek gare-garekinaig sulumba ¹⁰Nahas sanaig: Indole sine kilim kab le ne naŋe kuasmbi ndoŋ sine mbolŋge ame maŋau kam idusmba kande tane kap ŋga Nahas sanaig.

¹¹Taŋamba nane kinymba mafe ndamba minna le Saul nu taŋgo fet keŋna sulumba ma tugu ramba minna le nane pinder-pindermba Amon mbal tuku kame tumbraŋ ta kinaig sulumba nane bale farka minnaig le ma ma ki promba saŋgri tiŋgina. Taŋgo ndui ndui kusrekinaiŋ ta nane kua ka sili-silinaig.

¹²Kile Israel mbalŋge ndek Samuel sanaig: Taŋgo kame buk Saul talamba sine tuku gabat sunŋo mine ndakuwa ŋginaig ta kilmba prowa le sine bale farniŋbe ŋginaig kande ¹³Saul nu ndek saniŋgina: Kuga. Kite Sunŋo nu sine Israel mbal ŋgueu mbal tuku wai mbolŋge kile-luka kilat tukunu sine kite taŋgo ande balewe nda ŋgina.

¹⁴Taŋakina le Samuel ndek taŋgo pino ŋakmba saniŋgina: Sine Gilgal kab sulumba Saul maŋ lato gabat sunŋo prowam tuku madibe ŋgina le ¹⁵nane ŋakmba tiŋga Gilgal tumbraŋ kinaig ka taŋge Sunŋo am mbolŋge Saul maŋ lato gabat sunŋo tuku madinaig sulumba Sunŋo ndoŋ ŋgamuŋgal ulendiwam tuku atraukinaig. Taŋamba Saul nu Israel ŋakmba ndoŋ tumamba gare-gare sunŋokinaig.

Samuel nu Israel mbal rironŋ pasa saniŋgina

12 ¹Kile Samuel ndek Israel mbal ŋakmba saniŋgina: Tane ise tiwap. Tane buk wam ŋakmba tuku ye sayinaig ta kumumba

ken sulumba tane kulatkam tuku gabat sunjo ande madiwe tingen ta² nu tane tuku kulat tanjo minamngat. Ye buk mbanzonu minmba tane kulatka minen ta kile ye gife ngakmba saibo pilet. Yiye kiyo kame tane ngamuknge minig.³ Ye wam ande mbaren ndeta tane kile Sunjo am mbolnge gabat sunjo nuje madina te nale am mbolnge ye sayap. Ye tanjo ande tuku makau ko donki ake yaiwen e? Ko ye tanjo ande yabrimba aganj inum yaimba ten e? Ko ye tanjo ande njayo siliwen e? Ko ye tanjo andenje kigayena le nu tumba pasa mbolnge te-ti ndawen e? Ye wam ande tanjamba ken ndeta ye wam ta lafumba te-tiwamngit nga saningina.

⁴Tanjaka saningina le tanjo pinonge ndek lafumba sanaig: Kuga. Ne sine tuku ande yabrimba aganj inum ake yai ndana. Ne tanjo ande njayo sili ndana. Ne tanjo ande yabrimba ndametij ake te ndakina nginaig le⁵ Samuelnge nane saningina: Tane ye tuku mbar ande kanjer ndawanu ngade ta kile Sunjo nuje gabat sunjo madina te nale tane tuku pasa isaik ngina le nane lafumba sakinaig: Ta son. Sunjo nu sine tuku pasa isat nginaig.

⁶Kile Samuel manjo pasa lato saningina: O buk Sunjonge Moses le Aron madinikmba mbuj kat tanjine Isip kilke mbolnge kilmba te prona.⁷ Ta tuku kile tane Sunjo am mbolnge tingap le ye tane pasa mbolnge patiki sulumba Sunjonge wam magenu tane mbolnge tanjine mbuj kame mbolnge ke likina ta te-mayokmba satijgi le isap.⁸ O buk Yakob nuje gageu kame ndon Isip kilke mbolnge minnaig ma ma nuje ndare kame Sunjonge nane turkuwa nga sarsarumba minnaig le Sunjonge Moses le Aron kukulnikina le Isipnge mbuj kat tanjine kilmba promba kilke te mbol pronaig.⁹ Tanjamba nane nanjine Mbara Sunjo ngumnewanu le nuje nane kilmba Hasornu kame gabat sunjo Sisera, Filistia mbal, Moabnu gabat sunjo nane tuku wai mbolnge patikanu le nane ndon kame bumba nane bale faranu.¹⁰ Tanjawanu le nane Sunjonge turkuwa nga yabanmba sakanu: O Sunjo, sine unekigej sulumba ne ngumnenumba Baal le Astarte kanunu mbarinjingigen ta kile ne sine ngueu mbal tuku wai mbolnge kile-luka kila le sine ne mbarinnumba ne tuku minje kumnemnge minamngig nganu le¹¹ Sunjo nu nane tuku wi ta ismba Yerubaa^d Barak Yefta Samuel nane nduik nduik ka kukulninganu le promba ngueu mbal tuku wai mbolnge kile-luka kilanu tukunu tane Israel mbal mine mayenaig.

¹²Tanjamba minnaig le Amon mbal tuku gabat sunjo Nahas kame tuku prona le tane tanjine Mbara Sunjonge tane kulat ndakuwa nga tejenmba ye sayinaig. Ne sine tuku gabat sunjo ande madiwe sinja nga sayinaig.¹³ Tane gabat sunjo tam tuku wamdus sunjo ngak minnaig le

^d 12.11 Yerubaal tuku mape nyu ande Gideon

Sungonge tane tuku madiwe tingina ta minit noten. ¹⁴Tane Sungo tuku minje kumnem kape sulumba nu mbaringmba nu tuku pasa ismba kumu-kumuwap sulumba tane tangine gabat sungo ndoj tangine Mbara Sungo ndo dubimba minap. ¹⁵Tane Sungo tuku pasa isam mbulmba nu tuku minje ngurap ta Sungo nu buk mbuj kat tangine piti ningina tajamba ndo tingamngat.

¹⁶Kile tane tinga minap le Sungonge manjau ande kuwa le tane kanjerap. ¹⁷Kile ki mara ma karenanganu ait ta ye kile Sungo yabanji le nunje gau pilwa le kuaila puluka sawe piyamngat. Tajawa le tane wam ta kanjermba tangine mbarkinaig sulumba gabat sungo ande madiwe tingiwa nga Sungo kusnanaig ta tane katesewamngaig nga saningina.

¹⁸Tanjakina sulumba Samuel nu Sungo wika yabagna le ait ndui ta mbolnje Sungonge kuaila pilna le ma fuduka sawe piyna le nane wam ta kanjermba Sungo le Samuel tuku kuru-kuruka ¹⁹tango pino njakmba Samuel sanaig: O tango sungo, nenje naje Mbara Sungo sawa le sine mapekuwa le kume ndakube. Sine une manjau sungomba kigej ta kile sine manj lato mbarmba gabat sungo ande tam tuku sakigej nginaig.

²⁰Tanjakinaig le Samuel nu lafumba saningina: Tane kuru kuru ndakap. Tane sinja manjau najgonu ke likinaig ta kile tane Sungo kumnemnje minmba nu ndo dubimba nu tuku piro ndo kap sulumba ²¹yabri mbara kame dubi ndakap. Nanenje tane turke nda. Nane ake aganj ndo. ²²Sungo nuje miroj tane nuje kuasmbi nga maditingina tukunu nu nuje nyu sungokuwa nga idusmba nu tane pitaike nda.

²³Yenje mara mindek tane tuku nga Sungo yabangmba minet. Ye sinja manjau ta kusrewi nda. Ye kusrewi ta ye Sungo am mbolnje unekamngit. Ye tane manjau mayenu tinreknu dubiwam tuku wam pagutingamngit. ²⁴Tane Sungo tuku minje kumnem kape sulumba wamdus ndindo tumba nu tuku ndo piroka minap. Sungonge tane turkam tuku wam ke likina ta tane njakmba kila. ²⁵Tane manj lato mbar manjau ke likap ta Sungonge tane tangine gabat turmba najigo siglikamngat nga saningina.

Israel nane Filistia mbal ndoj kame bunaig

13 ¹Saul nu gabat sungo minmba Israel mbal kulatkina le ma ma yar armba kinaig. ²Tanjamba kile nu Israel tuku tango pilenga 3,000 madiningina sulumba afu ta njakmba kukulningina le luka nanjine tumbran tumbran kine likinaig. Tajanaig le nu tango 3,000 ta sinamnje tango 1,000 paplamba kukulningina le kiyo nuje Yonatan ndoj kinaig ka Benyamin ma tugu Gibeat tumbranje minnaig le nuje kame tango 2,000 ta kilmba ka Betel ma taknu Mikmas tumbranje nane ndoj minna.

³Tanjamba minnaig ma ma Yonatan nu tinga nuje kame mbal ndoj kina ka Gebanje nane Filistia tuku kame kuasmbi ta ndoj kame bumba nane bale farkina. Bale farkina le Filistia mbal afu nane wam ta isnaig.

Tañanaig le Saul nu Hibu mbal ñakmba nane pasa ta iswaig nga taŋgo afu kukulniŋgina le Israel ma tugu ñakmba mbol kumba tabil fitke lika
 4 Israel mbal teñenmba saniŋginaig: Gabat suŋgo Saulŋge nane Filistia tuku kame kuasmbi ande bale far suluna le kile Filistia mbal nane sine tuku kagli firka gubra tormba minig tukunu tane ñakmba Saul sota Gilgal kape ñginaig le nane kinaig.

5 Filistia mbal nane Israel mbal ndoŋ kame buwam saka kame kuasmbi suŋgomba kile-maŋgurkinaig. Nane kame tuku karis 3,000 kuanekinaig sulumba taŋgo hos mbolŋge minyokanu ta 6,000 maŋgurkinaig. Nane tuku kame taŋgo suŋgomba piyalŋge fulbul minig taŋaŋ burnu kumuŋ kuga. Kame kuasmbi ta ñakmba kinaig ka Bet-Awen ki prote kumam taŋge Mikmasŋge kame tuku kuaneka tumbraŋ ulnaig.

6 Nane tumbraŋ ulnaig le Israel taŋgo kame nane Filistia tuku kame kuasmbi ta kaŋgerka nane kuru-kuruka sine bale far suluwamŋgaig nga ka ndame sugo sugo kumnenu kilke burok sikar burok kule ŋgurun sinamŋge kuirke likinaig. 7 Tañanaig le afu nane Yordan kule pakarka Gad le Gilead tuku ma tugu mbol kinaig. Taŋgo kuasmbi Saul ndoŋ Gilgalŋge minnaig ta nane mata kuru-kuruka taŋge minnaig.

8 Saul nu Samuelŋge ait tuna ta kumumba kusem ndindo Gilgalŋge nu minde minna. Minde ma ma kuga le taŋgo afu buk Saul kusremba sili-silinaig le 9 Saul ndek nane afu saniŋgina: Tane agaŋmor pambi pasokam le uge suglukam tuku ta kilmba ŋgamuŋgal ulendiwam tuku atrau agaŋ ta turmba kilmba ye tugum te prowap ñgina le nane kilmba nu tugum kinaig. Tañanaig le nu agaŋmor kame ta kilmba baleniŋmba atrauka pambi pasokina le uŋnaig.

10 Uge suglukinaig le kile Samuel prona. Nu prona le Saul ndek nu kaŋgeram kilim kina le 11 Samuelŋge nu sana: Ne ame maŋau kat ñgina le nu lafumba sana: Ne ye ait sina ta tair minit ta ne pro ndamba minat le taŋgo afu buk ye kusreyumba sili-siliwaig le ye Filistia kame kuasmbi Mikmasŋge maŋgurkaig ta kaŋgerkit sulumba 12 ye idusit: Ye Suŋgoŋge sinzaŋyam tuku maŋau ande ke ndaki le nane Filistia mbalŋge pro sine ndoŋ kame bubekaig nga idusmba ye dirnaŋga atraukit nga sana.

13 Taŋaka sana le Samuel ndek nu sana: Ne ŋgingŋan maŋau kat ñgina. Ne naŋe Mbara Suŋgo ne pasa sanina ta dubi ndawat. Ne nu tuku miŋge dubiwat kande ne naŋe ndare ndoŋ Israel mbal kulatka minmba minig kande. 14 Ne Suŋgo tuku miŋge ŋgurat tukunu ne Israel tuku gabat suŋgo mine kuene nda. Taŋgo ande kise Suŋgo ndoŋ wamdus ulendi ñak Suŋgoŋge te-silika madiwa le nuŋge Israel mbal tuku gabat suŋgo minamŋgat nga Saul sana.

15 Samuel nu pasate suluna sulumba nu tiŋga Gilgal kusremba Benyamin ma tugu Gibe kina le Saul nu tiŋga nuŋe kame mbal nu ndoŋ minnaig ta burkina ta taŋgo 600.

¹⁶Saul le kiŋo nuŋe Yonatan nakile kame kuasmbi ndoŋ Benyamin ma tugu Gebaŋge minnaig le Filistia mbal tuku kame kuasmbi ta Mikmasŋge minnaig. ¹⁷Taŋamba minnaig sulumba Filistia mbalŋge naŋgine kuasmbi keŋmba kukulniŋginaig le kinaig sulumba ka Israel mbal tuku agaŋ ndende ŋakmba yomba kilmba kinaig. Kuasmbi ande ka Ofra tumbraŋ Sual kilke mbol kinaig le ¹⁸kuasmbi ande ka Bet-Horon kinaig le kuasmbi ande ka Seboim ma guton patumba ma baknu ta tugum kinaig.

¹⁹Ait ta mbolŋge Israel ma tugu ŋakmba mbolŋge taŋgo afu ainmbi kame agaŋ wakeikinaig ta mine ndakinaig. Ta ndaŋam? Nane Filistia mbalŋge nane Hibru mbal kame bagi mbanduwaŋ wakeikam tuku piro ta peuniŋginaig le ²⁰Israel mbal ŋakmba nane Filistia mbal tugum kumba ain kilke pikam tuku pik sapor sarip agaŋ ndende kame ta ŋakmba Filistia mbal niŋganu le rurke likanu. ²¹Rurke likanu le nane Israel mbalŋge ndametin ŋugokanumbi piyaniŋmba yaika kilanu. ²²Ta tuku kame ait mbolŋge nane Israel tuku kame kuasmbi ŋakmba kame bagi le mbanduwaŋ kugatok. Saul le kiŋo nuŋe Yonatanŋge ndo kame agaŋ ndende ta ŋak minnaik.

Yonatanŋge Filistia afu bale farna

²³Kile nane Filistia mbalŋge kame kuasmbi ande kukulnaig le ka Mikmas kumba ma tabe ŋak mbol taŋge.

14 ¹Minnaig le ait ande Saul kiŋo nuŋe Yonatan ndek taŋgo mo nu tuku kame agaŋ kugrakanu ta sana: Sile kumba ka Filistia kame kuasmbi ndin kulatkade ambe kap ŋgina. Taŋakina le nu mam nuŋe Saul kila sa ndana.

²Saul nu Gibeapumba Mikronŋge ail ŋuŋgo ande kumnemŋge minyok minna le kame taŋgo 600 nu ndoŋ minnaig. ³Ahia nu pris tuku tawi ta tiŋmba nane ndoŋ minna. (Ahia mam nuŋe Ahitub. Ahitub mambo nuŋe Ikabod. Nale Pineas tuku kiŋo kat nuŋe. Pineas mam nuŋe Elai. Elai nu buk Silo tumbraŋŋge pris minna). Saul tuku kuasmbi nane Yonatan kina ta katese ndanaig.

⁴⁻⁵Kile Yonatan nu tabe fumbema armba ta ŋgamu ŋgamu ndin kina ta dubimba nane Filistia kame kuasmbi sota kambim bafuna. Ndin make inumŋge tabe fumbema ta nyunu Boses ta Mikmas tumbraŋ kumamŋge minna. Make inumŋge fumbema ta nyunu Sene ta Geba tumbraŋ kumamŋge minna.

⁶Kile Yonatan nu taŋgo mo nu tuku kame agaŋ kugrakina ta sana: Sile Filistia kame kuasmbi ŋgaro nda pikanu ndin kulatkade ambe kap. Taŋape le Suŋgoŋge sile sinzaŋsikuwa le nane bale faramŋgik inde. Suŋgo nu kame kuasmbi ŋugokanu sinzaŋte le ŋgueu mbal bale farde taŋamba ndo nu taŋgo ndindo armba mata sinzaŋnikuwa le ŋgueu mbal bale faramŋgaik ŋga sana le ⁷nu tuku kame agaŋ kugrakanu taŋgo

tanje lafumba sakina: Ta maye. Ne ame manjau kam bafuwa ta ye ne turnamngit ngina le ⁸Yonatanngi nu sana: Sile kilim si ta kap le nane sile kanjerkuwaig. ⁹Tanjawaig sulumba nane sile sota ndekam sakuwaig ndeta sile tanje ndo tinga nane sota nda mbumba kap. ¹⁰Ko nane sakuwaig: Tale mbape o nguwaig ndeta sile katesewamngik Sunjo nu nane kilmba sile tuku wai mbolnge patinungat nga idusmba sile mbumba nane sota kap ngina.

¹¹Kile nale arnej bitek kilim ka tinginaik le nane Filistia mbal nale kanjerka sakinaig: Ai si. Hibu mbal afu burok sinamnge kuirkinaig tuku prode si nginaig sulumba ¹²Filistia kame kuasmbi tanje nale wika sanikinaig: Tale te mbape le sine tale manjau tumtikbe o nginaig. Tanjakinaig le Yonatan nu tanjo mo ta sana: Sunjonge Filistia mbal si kilmba sine Israel tuku wai mbolnge patikat tukunu ne ye ngumnem dubiya ngina sulumba ¹³Yonatan nu rabmba ndame ponga mbumba kina le tanjo mo ta nu ngumnem dubina. Tanjamba Yonatanngi Filistia mbal ta kat patika panke likina le kilke mbolnge ndekinaig le tanjo mo tanje nane kame bagimbi pike patikina le kumnaig.

¹⁴Ki ait ta mbolnge Yonatan nu kame tugu pilmba tanjo mo ta ndoj ma naj fudinndo ta mbolnge kame tanjo ²⁰tanjamba bale farkinaik le kumnaig. ¹⁵Tanjanaig le Filistia mbal afu kame mbal tuku tumbranngi minnaig afu tumbran tumbranngi minnaig afu ndin kulatka minnaig afu Israel mbal tuku aganj ndende kuayarka yomba kilmba kinaig ta nane njakmba Kuatenge kuru kuru pileningina. Tanjana le mumni promba kilke piririna le nane njakmba kua ka sili-silinaig.

¹⁶Kile Saul tuku kame mbal Gibe a tumbran Benyamin ma tugu kulatka minnaig ta nane mambilnaig kande Filistia kame kuasmbi nane tumbran kusre pilmba pinder-pindermba pupak tinaig le kanjerkinaig sulumba ¹⁷Saulnge kame tanjo nu ndoj minnaig ta saningina: Kame tanjo burkap sulumba ima tenge mine ndakate ta katesewap ngina. Tanjakina le nane burkinaig ta Yonatan le tanjo mo nu tuku kame aganj kugrakanu ta nale ndo mine ndakinaik.

¹⁸Ait ta mbolnge Kuate tuku tukul bokis ta Israel mbal tugumnge minna tukunu Saul nu pris Ahia sana: Tukul bokis tumba yale ngina. ¹⁹Saul nu pris ndoj pasata minnaig le Filistia mbal nangine kame tumbran tanje tanjo nginngankanu sukmba wika rumba minnaig le Saulnge ismba pris ta sana: Tanjaig le tukul bokis ta kusrewa ngina.

²⁰Tanjakina sulumba Saul nuje kame kuasmbi ta ndoj Filistia mbal tuku kame tumbran kinaig kande nane Filistia mbal nginnganka nangine nangine mungu bale-baleka minnaig le kanjerkinaig. ²¹Tanjanaig le Hibu mbal afu o buk nane Filistia mbal ndoj minnaig sulumba nangine kame kuasmbi sinamnge minnaig ta nane kile luka Saul le Yonatan ndoj ulendika nangine mbal Israel turka kame bunaig le ²²Israel mbal afu

nane Efraim ma tabe mbol tanje kuirke likinaig ta nane Filistia mbal kua kinaig pasa ta ismba nane mata promba Saul le Yonatan turnikmba nane Filistia mbal kilmba yokerka ²³kame bumba kinaig ka Bet-Awen tumbraŋge lukinaig. Tanjanaig le ki ait ta mbolŋge Sunŋonge Israel mbal sinzaŋniŋmba nane Filistia mbal tuku wai mbolŋge kile-luka kilna.

²⁴Ki ait ndui ta mbolŋge ndo Saul nu pasa saŋgrinu Israel mbal saniŋmba sakina: Kile ye yiŋe ŋgueu mbal tuku mbar lafumba nane ŋakmba bale farkamŋgit tukunu tane tanjo ŋakmba nyamagan pinka minap le ki ka butunguwa. Tanjo ande nyamagan nyuwa ta Sunŋonge nu mapewe nda ŋgina le nane kame mbal ta isukuse ndaka gubak nane yokerka kinaig ka ²⁵duŋe ande mbol promba ŋguimzaŋ kulenu ail burok sinamŋge bulmba kutuka minnaig le kaŋgerkinaig ta ²⁶tanjo andeŋge tumba nye ndakina. Ta ndaŋam? Nane Saulŋge peu pasa saŋgrinu pilna le nane ta tuku kuru-kuruka nye ndakinaig.

²⁷Yonatanŋge ndo mam nuŋe pasa sakina ta ise ndakina tukunu nu ndumndum biyna tamba ŋguimzaŋ tenu dauk tumba nyina sulumba nu gubanu am kuilkuilna ta ŋgarosu maŋ saŋgri tina. ²⁸Tanja le tanjo andeŋge ndek Yonatan sana: Mam naŋeŋge sine nyamagan pinkam tuku pasa saŋgrinu sasiŋmba sakat. Tanjo ande kite nyamagan pin ndaka nyuwa ta Sunŋonge nu mapewe nda ŋga sakat tukunu sine ŋakmba gubanu baklelgeg ŋga sana le ²⁹Yonatanŋge tanjo ta sana: Mam tuku pasa tanje sine ŋakmba ŋaigo siglikate. Ye ŋguimzaŋ kulenu fudiŋmba nyit tukunu ye maŋ saŋgri tinŋet. ³⁰Sine ŋgueu mbal tuku nyamagan kilig ta nyumba saŋgri tig kande sine Filistia mbal bale far suluwig kande. Sine saŋgri kugawaig tukunu sine Filistia sunŋomba bale far ndaningig ŋgina.

³¹Ait ta mbolŋge nane Filistia mbal ndoŋ Mikmas tumbraŋge tugu pilmba kame bumba kinaig ka Azalon tumbraŋge tinŋinaig. Tanjanaig sulumba nane Israel mbal gubanu baklelnaig sulumba ³²ŋgueu mbal tuku agaŋmor kame kilmba pre pre bale farka pasoka ndare ŋak ŋak nyinaig le ³³tanjo kame afuŋge kinaig ka Saul sanaig: Gabat sunŋo, nane kame mbal Sunŋo am mbolŋge unekumba nane ndem ndare ŋak nyumba minig ŋginaig le Saul ndek sakina: Tane sonndo mbaraig. Tane kape ka ndame sunŋo ande mbari-mbarimba tumba ye tugum te prowap ŋgina sulumba ³⁴maŋ lato saniŋgina: Tane kape ka kame mbal ŋgamukŋge agaŋmor nduik nduik kilmba te promba ndame te mbolŋge bale farmba pagumba nyam tuku ŋga nane saniŋgap. Nane Sunŋo am mbolŋge unekumba ndem ndare ŋak nda nyuwaig ŋga saniŋgap ŋgina le nane furir ta mbolŋge ndo agaŋmor nduik nduik kilmba promba ma ta mbolŋge bale farmba kuapika nyinaig. ³⁵Tanjaig le Saulŋge ndame turŋaŋga Sunŋo atraukam tuku pa laŋlaŋ ande wakeina. Saul nu buk atraukam tuku pa laŋlaŋ ande wakei ndana ta kile nu tugu pilmba wakeina.

³⁶Kile Saul nu nuŋe kame taŋgo saniŋgina: Furir te mbolŋge ndo sine kab sulumba Filistia mbal yokerka bale far sulube le ma purfewa le sine nane tuku agaŋ ndende kat naŋgine kilbe ŋgina le nane sakinaig: Ta maye. Sine taŋabe ŋginaig kande pris ta sakina: Tane yauk. Sine Kuate kusnabe sulumba ŋgina. ³⁷Taŋakina le Saulŋge Kuate kusnamba sakina: Sine kumba Filistia mbal yokerkuba ta ne sine sinzaŋsiŋmba nane kilmba sine wai mbolŋge patikamŋgat e ŋgina kande Suŋgo nu ait ta mbolŋge Saul tuku pasa lafu ndana.

³⁸Taŋana le Saul ndek Israel mage mage saniŋgina: Tane yalpe le sine imaŋge mbarat le Suŋgo nu sine tuku pasa lafu ndawat ta sota te-silikube ŋgina. ³⁹Taŋamba nu maŋ sakina: Suŋgo abo tugu ŋak nu mara mindek sine Israel mbal sinzaŋsiŋgit ta ye nu tuku nyu mbolŋge siŋka saket. Taŋgo ima nu mbar te kat ta nu kumamŋgat. Ye tuku kiŋo Yonatan nu mata kumamŋgat ŋgina le taŋgo andeŋge nu tuku pasa ta lafu ndana.

⁴⁰Kile Saul nu Israel mbal ŋakmba saniŋgina: Tane ŋakmba kape ka si taŋge tingap le sile Yonatan ndoŋ te taŋge minamŋgik ŋgina le nane sakinaig: Ta maye. Sine taŋabe ŋginaig. ⁴¹Nane tiŋginaig le Saulŋge Suŋgo kusnamba sakina: O sine Israel mbal tuku Mbara Suŋgo, imaŋge mbar te kat ta te-mayokmba saya le isi ŋgina. Taŋakina le pris ta nuŋe tukul ndamembi wam katesemba sakina: Mbar te taŋgo pino mbolŋge kuga. Neŋge kiŋo naŋe Yonatan ndoŋ mbar te kaik ŋgina le ⁴²Saul ndek sakina: Ne maŋ wam katesewa sulumba yeŋge ko Yonatanŋge mbarat ndeta saka le isbe ŋgina le nu maŋ lato tukul ndamembi wam katesena le Yonatan tuku nyu mayok kina.

⁴³Taŋana le Saul ndek Yonatan kusnana: Ne ame maŋau kat ta ye saya le isi ŋgina le Yonatan lafumba sana: Yeŋge ndumndummbi ŋguimzaŋ fudiŋmba dauk tumba nyit tukunu ne ye baleya le kumi ta maye ŋgina le ⁴⁴Saul nu sana: Au. Kiŋo ne kumamŋgat. Ye siŋka saket. Ye ne bale ndani ta Kuateŋge ye mapeye nda ŋgina kande ⁴⁵taŋgo kameŋge Saul peumba sanaig: Kuga. Yonatanŋge sine Israel mbal kile-ŋgumnemka nu amboŋga kame suŋgo ta mbol ket le sine Filistia mbal bale farkig. Nu Kuateŋge sinzaŋat le nu maŋau taŋamba kat tukunu sine Suŋgo abo tugu ŋak nu tuku nyu mbolŋge son pasa sakeg ta ne nu mbolŋge maŋau ande ke ndaka ŋga peunaig le nu Yonatan bale ndana.

⁴⁶Kile Saul nuŋe kame kuasmbi ndoŋ Filistia mbal yokerkinaig ta kusreka lukinaig le nane Filistia mbal ta luka naŋgine tumbraŋ kinaig.

⁴⁷Saul nu Israel mbal tuku gabat suŋgo minna sulumba nuŋe kame kuasmbi kilmba Israel mbal tuku ŋgueu mbal ma ŋakmba mbolŋge mine likinaig ta ndoŋ kame bumba Moab mbal Amon mbal Edom mbal Filistia mbal Soba tuku gabat sugo sugo nane ŋakmba kile-ibenka bale fariŋginaig. ⁴⁸Taŋanaig sulumba nu kame kuasmbi suŋgokanu kile-maŋgurka nane sanŋri tiŋga kame bumba Amalek mbal mata bale farnaig

sulumba kuasmbi afu Israel kilke mbolŋge aganj ndende kuayarmba lika minnaig ta pitaikinaig le nane manj luka Israel kilke mbol pro ndanaig.

⁴⁹Saul tuku kiŋo kat nuŋe keŋmba ta nyu nanjine Yonatan Iswi Malkisua. Kulim nuŋe mulum ta nyunu Merab. Mambo nuŋe nyunu Mikal.

⁵⁰Saul piyo nuŋe nyunu Ahinoam. Ahinoam mam nuŋe nyunu Ahimas. Saul bab nuŋe tuku kiŋo nuŋe Abner nu Saul tuku kame gabat minna.

⁵¹Saul mam nuŋe Kis. Kis le Ner nale Abiel tuku kiŋo kame.

⁵²Saul nu gabat sunjgo minna ta nu tuku kame kuasmbi ta nane sanjrimba Filistia mbal ndoŋ kame buwanu. Tanjawanu le nu Israel tanjo sanjriku kame tuku kuru kuru ndakanu ta njakmba kilmba nuŋe kame kuasmbi tuku madininganu.

Israel nane Amalek mbal ndoŋ kame bunaig

15 ¹Ait ande Samuel nu Saul sana: Ye o buk Sunjgoŋge kukulyina le ne gurej pisnenen le kile ne Israel mbal kulatkate tukunu ne Sunjo Sanjri Njajo tuku pasa te isa. ²O buk Israel mbal nane Isip kilke kusremba ilmba minnaig le Amalek mbal pro nane ndoŋ kame tinjinaig.^e Kile Sunjgoŋge manjau ta lafumba Amalek mbal pa ningamngat. ³Ne nanje kame mbal kilmba kape sulumba Amalek mbal mape ndaniŋmba nane tuku aganj ndende njakmba njajo siglikap. Tanjo pino, kiŋo kame, kiŋo dabronu ta njakmba bale farkap sulumba makau sipsip kamel doŋki aganjmor ta njakmba turmba bale farningap nja Saul sana.

⁴Tanjakina le Saul ndek nuŋe kame mbal ta njakmba Telem tumbranjge kile-manjgurka ulendimba burkina ta Israel tuku kame tanjo 200,000 Yuda tuku kame tanjo 10,000. ⁵Burke denjpurmba kile Saul ndek kame kuasmbi ta kilmba kinaig ka Amalek mbal tuku tumbranj sunjo ma gutoŋ tange kame tuku kuaneka minnaig.

⁶Kame tuku kuaneka minnaig sulumba Saul ndek Ken mbal tuku pasa pilmba sakina: Tane Amalek mbal ndoŋ ulendika mine ndakap. Tane nane kusreka kua kape. Sine nane ndoŋ kame bumba tane turmba bale farbekig. Tane tuku wa kat tanjine o buk sine tuku wa mbuŋ kame Isip kusremba ilmba minnaig le sinzanjninginaig tukunu ye tane mapekam iduset njina. Tanjaka saniŋgina le nane Ken mbal njakmba Amalek mbal kusreka kua ka kinaig. ⁷Kua ka kinaig le kile Saul nu nuŋe kame mbal ndoŋ Awilanjge Amalek mbal ndoŋ kame bumba nane yokerka bale farmba ka ka Isip kilke ki prote kumamnjge Sur ma tugu mbol pronaj. ⁸Promba Amalek tanjo pino njakmba bale far sulumba nanjine gabat sunjo Agag mapemba bale ndanaig. ⁹Tanjamba nane aganjmor njajgonu ta njakmba bale farka makau sipsip fatnu mage mage ta njakmba bale far ndanaig. Nane aganjmor magenu ta njakmba kusreke likinaig.

^e 15.2 Wam kube ta Kisim Bek 17.8-14 mbolŋge minit

Sungonge Saul pitaina

¹⁰Tañanaig le Sunjo nu ndek Samuel sana: ¹¹Osese. Yeñge Saul madimba gabat sunjo pilen ta nu ye ngumneyumba ye tuku miñge ngurat tukunu ye nu tuku gare ndayate ngina le Samuel nu pasa ta ismba wamduis tatrakina le furir ta mbolñge nu Sunjo yabañmba minna le ka mafena.

¹²Mafena le maratukuk Samuel nu tiñga Saul sota kina le nane afu nu sanaig: Saul nu buk Karmel kumba ka tañge nuñe nyu minwa nga ndame kuen ande tumba kilke mbol te-tiwe denpurmba nu ndo tiñga Gilgal tumbrañ ket nga Samuel sanaig. ¹³Tañamba sanaig le Samuel ndek Saul dubimba kina ka nu te-silikina le Saul ndek nu sana: Sunjo nu ne nyaro tinwa. Ye Sunjo tuku miñge kumu-kumuwen ngina le ¹⁴Samuel ndek nu sana: Sipsip makau zigna sunjo promba minit le iset ta aniñge kilnaig e ngina. ¹⁵Tañakina le nu lafumba sana: Ne ngumbeyu isit ta tango kameñge Amalek mbal tugumñge kilmba pronaig. Nane sipsip makau mage mage nañe Mbara Sunjo atraukam saka mapeka kilmba pronaig. Agañmor afu ta ñakmba bale far sulugeñ ngina le ¹⁶nu ndek Saul sana: Ne maninka le ye furir Sungonge wam paguyat ta sani le ne isa ngina. Tañaka sana le Saul ndek nu sana: Saka le ye isi ngina.

¹⁷Tañakina le Samuel nu sana: O buk ne ake tango nyu kugatok nga idusmba minna le Sungonge ne Israel tugu ñakmba tuku gabat sunjo madinina le kile ne minit. ¹⁸Nunje ne Amalek mbal ñaigonu ta ñaigo siglike lika ñakmba bale far suluwam tuku nga kukulnina ta ¹⁹ne ndañam saka nu tuku miñge dubi ndana? Ne ndañam nane tuku gabis agañ ndende magenu kile-likina? Sunjo nu ne tuku nzali kugatok nga sana. ²⁰Tañakina le Saul ndek pasa lafumba sakina: Kuga. Ye Sunjo tuku miñge dubiwen. Sunjo nu ye kukulyina tañamba ndo ken sulumba Amalek mbal ta ñakmba bale far sulumba nañgine gabat sunjo Agag ndo biye timba tumba progeñ. ²¹Tango kameñge ndo nañgine nzali dubimba agañ ndende magenu agañmor mage mage Gilgalñge nañe Mbara Sunjo atraukam tuku nga kilnaig nga Samuel sana.

²²Tañakina le Samuel nu mañ lato sana: Ne ndañmba iduste? Sunjo nu miñge dubiwanu mañau sunjomba nzalite e ko nu agañmor kilmba atraukanu mañau sunjomba nzalite e nga iduste. Ne ise tiwa. Miñge dubiwanu mañau ta nu sunjomba nzalite. Atraukanu mañau ta nu sunjomba nzali ndate. ²³Kuate tuku miñge nguranu mañau ta une sunjokanu anzilañ guwa wikade tañamba. Ko ande nu Kuate idus ndamba nuñe nzali ndo dubimba likate ta nu yabri mbara dubiwanu tañañ. Ne Sunjo tuku miñge ngurna tukunu nu kile ne pitainuwa le Israel mbal mañ kulatke nda nga Saul sana.

²⁴Tañakina le Saul ndek pasa lafumba sakina: Son. Ye mbaren. Ye Sunjo tuku miñge ne tuku miñge turmba nguren. Ye yiñe kame kuasmbi

tuku kuru-kuruka nane tuku minje dubiwe ningen. ²⁵Ne ye tuku une te ngilaiŋga le ye ne ndoŋ Gilgal kumba ka tanje Sunjo mbariŋi ngina kande ²⁶Samuel ndek sana: Ye ne ndoŋ kine nda. Ne Sunjo tuku minje pitaina le nu ndek ne pitainina le Israel mbal tuku gabat sunjo mine nda nga Saul sana.

²⁷Tañamba Samuel nu mbilka lukam bafuna kande Saulŋge nu ngailkam saka nu tuku tawi tundunnu biye ndiŋna le fetkina. ²⁸Fetkina le Samuelŋge ndek nu sana: Ne ye tuku tawi yaiyumba fetkat tañamba ndo ki ait te mboŋge Sunjoŋge Israel kulatkam tuku piro ta ne yainumba tanjo ande tawet. Tanjo ta mayenu ndo ne suk kuga. ²⁹Israel mbal tuku Mbara Mbolok ta nu yabri ndakate tuku. Nu wamdus mbil ndate tuku. Sine kilke mbolok mbal wamdus mbilmbileg tañamba kuga nga Saul sana le ³⁰Saul ndek sakina: Ye mbaren ta ne Israel mage mage am mboŋge ye tala ndaya. Ye ndoŋ luka kap sulumba ye ne tuku Mbara Sunjo mbariŋi ngina le ³¹Samuel ndek Saul dubimba luka kinaik. Luka Gilgal pronaik sulumba Saul nu Sunjo mbariŋna.

³²Kile Samuel ndek tanjo afu kukulniŋmba saniŋgina: Tane kape ka Amalek mbal tuku gabat sunjo Agag tumba prowap ngina le nane kinaig ka Agag tumba pronaig. Agag nu wamdus fulilka minna ta kile nu idusna ye mapeyamngaig nga nu wamdus bulkina kande ³³Samuel ndek nu sana: Ne buk naŋe kame bagimbi tanjo kame sunjomba bale farkina le ina nanŋine kiŋo kugatok minig. Tañamba ndo kile yeŋge ne baleni le ina naŋe mata kiŋo kugatok minamŋgat nga Agag sana. Taŋakina sulumba Samuel ndek Agag tumba Gilgal tumbraŋ tanje Sunjo am mboŋge balena le kumna le pike tatana. ³⁴Tañamba Samuel ndek tiŋga nuŋe tumbraŋ Rama kina le Saul nu tiŋga nuŋe tumbraŋ Gibe kina.

³⁵Samuel nu Saul kusremba nduiye kina. Nu maŋ pro Saul kaŋger ndana sulumba nu idusmba ngamuŋgal tatruga wamdus piti ŋak minna.

Sunjo nu nuŋe miroŋ Saul madimba Israel mbal tuku gabat sunjo pilna ta kile nu Saul tuku gare ndana.

Samuelŋge David Israel mbal tuku gabat sunjo madina

16 ¹Kile Sunjo nu Samuel sana: Ne mara mindek Saul tuku ngamuŋgal tatrugate. Ne wamdus piti ta ginu le kusrewamŋgat? Ye buk nu Israel mbal tuku gabat sunjo nda minwa nga pitaiwen. Kile ne sipsip naunu ande tumba olif kule tolmba tumba ka tanjo ande nyunu Yesi sota Betlehem tumbraŋ kaye. Yeŋge tanjo ta tuku kiŋo ande gabat sunjo minwa nga madiwen ngina.

²Tañakina le Samuel nu ndek sana: Ye ndaŋmba wam ta ki? Saul nu iswa sulumba ye baleyikat ngina le Sunjo nu lafumba sana: Ne makau fatnu ande tumba ka teŋenmba nane saniŋga: Ye Sunjo atraukam tuku te prowet nga saniŋga. ³Tañamba Yesi tuku pasa pale le nu mata atraukam

tuku ma ta mbol prowa le ye ne ndanmba kam tuku ta sanamngit. Yenge tanjo ande ne tumni le gabat sunjo minam tuku nga olif kulenu ta pisnewa nga Samuel sana.

⁴Tanjaka sana le Samuel nu tinja Sunjo tuku minje dubimba Betlehem kambim saka kina le tumbran ta tuku gabat kame nane nu te-silikinaig sulumba piririmba kuru kuru mayemba nu sanaig: Ne ngamunjal mukuk singam prote e nginaig le ⁵Samuel ndek lafumba sakina: Au. Ye Sunjo atraukam prowet. Tane mata Sunjo am mbolnje purfejnun mayok kumba ye dubiyap le sine atraukam kab nga saningina. Tanjamba Yesi nuje kiyo kame ndon jakmba purfejnun mayok kinaig le nu nane atraukam tuku ma mbol kambim tuku wikina le pronaig.

⁶Nane pronaig le Samuel nu Yesi tuku kiyo nuje Eliab kanjermba nuje wamdusmbi sakina: Sonndo. Tanjo Sunjonje madina ta prowat noten ngina kande ⁷Sunjonje nu sana: Ne nu tuku ngaroskuennu maditaknu ta kanjerte ta ye nu mbulit. Tanjo kamenje ngaroskuennu mbolnje ndo pilengade ta ye tanjo tuku ngamunjal kanjerka pileninget tuku ngina.

⁸Kile Yesi ndek kiyo nuje Abinadab wika tumba Samuel tugum kina le Samuel nu sana: Sunjonje tanjo te mata madi ndana ngina. ⁹Tanjakina le Yesi nu man ka Sama tumba prona le Samuel nu sakina: Sunjonje tanjo te mata madi ndana ngina. ¹⁰Tanjakina le Yesi nu nuje kiyo kat nuje baikamba kusrekina ta man nduik nduik kilmba Samuel tugum prona le Samuel nu sana: Sunjonje nane te inum madi ndana ngina sulumba ¹¹nu man Yesi kusnana: Ne tuku kiyo kat naje noten ndo e ngina le Yesi nu sana: Kiyo ngimbik ta nda prowat. Nu sipsip kulatnu ket ngina le Samuel ndek nu sana: Ne ka tanjo ande kukula le kumba ka nu tumba te prowa. Prowa le sine atraukamngig ngina. ¹²Tanjakina le Yesi nu tanjo ande kukulna le kumba ka kiyo nuje ta tumba prona. Kiyo mo ta sanjriknu. Nuje ngaroskuennu tumail pasi gabat waje amnu maditaknu.

Kile Sunjonje Samuel sana: Tanjo sakit ta noten. Ne olif kulenu tumba tanjo te kule pisnewa ngina le ¹³Samuel ndek David tuku aba kat nuje tuku am mbolnje olif kulenu ta tumba David tuku gabat mbolnje kutuna. Tanjamba nu tinja luka Rama kina. Kina le Sunjo tuku Guwa ta David sanjri pilemba nu mbolnje minmba minna.

Sunjonje bukla ande kukulna le Saul nginngan serna

¹⁴Sunjo tuku Guwa o buk Saul kusrena le kile Sunjonje bukla ande kukulna le Saul nginngan serna. ¹⁵Tanjana le nuje piro tanjo kamenje nu sanaig: O sunjo, ne isa. Bukla ande Kuatenje kukulna le ne nginngan sernate tukunu ¹⁶ne sine pasa sasinja le sine tanjo ande gita kat kila ta te-silika tumba ne tugum probe le bukla ta man ne nginngan sernam prowa ta nunje gita ta katwa le ne man mayekamngat nga Saul sanaig.

¹⁷Taŋaka nu sanaig le nu piro taŋgo kame ta saniŋmba sakina: Ta maye. Tane kape ka taŋgo ima nu gita usre mayete ta te-silika tumba ye tugum te prowap ŋgina le ¹⁸piro taŋgo andeŋge ndek Saul sana: Ye Betlehemnu taŋgo Yesi tuku kiŋo nuŋe nu gita usre tugunu ta ye nu kila. Nu kame taŋgo saŋgriknu. Nu kuru kuru ndakate tuku. Nu miŋge taŋgo maditaknu. Sungo nu ndoŋ minit ŋga Saul sana le ¹⁹nu ndek nane kukulniŋmba Yesi sota kape sulumba kiŋo nuŋe David sipsip kulatkate ta tumba prowap ŋgina le nane Yesi sota kinaig.

²⁰Nane kinaig ka Yesi tugum pronaig le nu ndek bret afu kilmba sambe sigrika doŋki mbol pilmba grep kule agaŋmor ŋgaronumbi tolna ta tumba meme fatnu ande tumba David kile-tuna le kilmba Saul sota kinaig.

²¹Kinaig ka Saul tugum pronaig le nu David kaŋgermba nzali mayena le Saul nu David madimba nuŋe kame agaŋ ndende kugraka nu dubiwam tuku piro ta nu tuna. ²²Taŋamba Saul ndek Yesi tuku pasa pilmba sakina: Ye ne tuku kiŋo te nzaliyate. Nu ye tuku piro taŋgo minamŋgat ŋga sana.

²³David nu Saul ndoŋ minmba Kuatenge bukla kukulanu le Saul ŋgingŋan seranu ta Davidŋge ndek gita katanu le bukla ta Saul kusremba kua kambinu le Saul nu maŋ wamduŋ purfemba maye minanu.

Goliat nu kame buwam tuku Israel mbal wikina

17 ¹Mara ande Filistia mbal nane kame tuku kuaneka pro Yuda kilke suŋgo Soko tumbraŋge maŋgurkinaig. Maŋgurkinaig sulumba nane ka Efes-Damimŋge tumbraŋ ulnaig. Efes-Damim ta Soko tumbraŋ Aseka tumbraŋ ŋgamu-ŋgamuŋge minna.

²Nane taŋge minnaig le Saul nu Israel tuku kame taŋgo kile-maŋgurka kilmba ka kame tuku kuaneka Ela ma gutoŋge tumbraŋ ulnaig. ³Filistia mbal nane tabe inumŋge tiŋginaig le Israel mbal nane tabe inumŋge tiŋginaig. Ma gutoŋ ta ŋgamuŋge.

⁴Kile kame gabat ande nyunu Goliat nu Filistia mbal tuku nyu tumba kilim ka nane Israel mbal kame tuku wikina. Goliat nu Gatnu. Nu kuen ŋayo mita keŋmba taŋaŋ. ⁵Nu hat kareŋnu kaikina ta ainmbi wakeiwanu. Iŋgarosu soŋgam tuku agaŋ silikina ta mata ainmbi wakeiwanu ta pitinu 50 kilo taŋaŋ. ⁶Nu kupe soŋgina agaŋ ta mbanduwaŋ mirena ta mata ainmbi ndo wakeikanu. ⁷Nu tuku sibugi ta suŋgokanu piti ŋayo. Agonu ainmbi wakeiwanu ta pitinu 7 kilo taŋaŋ. Kame taŋgo andeŋge Goliat tuku kandim nuŋe kuramba Goliat tumailamŋge tiŋgina.

⁸Kile Goliat nu tiŋga Israel kame kuasmbi ta wi kuenka saniŋgina: Tane ndaŋam kame tuku kuaneka tiŋga minig e? Ye Filistianu. Tane ŋakmba Saul tuku piro taŋgo kame. Taŋgine taŋgo ande madiwap le pro ye ndoŋ kame buwa o. ⁹Nu ye te-ibeŋyumba baleyuwa ta sine ŋakmba tane tuku piro taŋgo minamŋgig. Ko yeŋge nu te-ibeŋmba balewi ta tane ŋakmba sine tuku piro taŋgo minamŋgaig ŋga wikina. ¹⁰Taŋakina

sulumba nu maŋ lato maim maim pasa ande saningina sulumba sakina: Tane Israel kame kuasmbi o. Tanjine kame tanjo ande madiwap le sile nu ndoŋ kame bupe o ngina le ¹¹Saul nu nuŋe kame kuasmbi ndoŋ pasa ta ismba kuru kuru ŋayomba wamdus fulilka minnaig.

David nu aba kat nuŋe sota kame ma mbol kina

¹²David mam nuŋe Yesi nu Betlehemnu tanjo. Nu Efrat kumamŋge Yuda ma tugu mbolŋge minna. Yesi nu kiŋo kame 8 ŋak. Saul nu gabat suŋgo minna ta Yesi nu buk saibo pile mayena. ¹³Nu tuku kiŋo kame keŋmba ta nane Saul ndoŋ kame mbolŋge minnaig. Kiŋo mulum ta nyunu Eliab. Nu dubiknu ta nyunu Abinadab. Kiŋo keŋnu ta nyunu Sama. ¹⁴David nu kiŋo ŋgrimbik. Nu tuku aba kat nuŋe keŋ ta ndo Saul ndoŋ kame mbolŋge minnaig. ¹⁵David nu ait afu Saul tugumŋge piroka minanu. Ait afu nu Saul kusremba ka Betlehemŋge mam nuŋe tuku sipsip kulatka minanu.

¹⁶Filistia tanjo ta maratukuk furiram mindek ait 40 nu pro ma kilimŋge tiŋga kame tuku wika minmba minna. ¹⁷Tanjamba minna le mara ande Yesi nu kiŋo nuŋe David kukulmba sana: Ne braiŋ tiŋga wit pasokanu soŋ ŋak te tumba bret 10 te turmba kilmba aba kat naŋe kame mbolŋge minig ta sota kaye. ¹⁸Ne sis 10 te turmba kilmba ka nangine kame gabat suŋgo ta tawe sulumba aba kat naŋe kaŋgerka. Nane mine mayewaig kande nane tuku mindesil ande tumba luka prowa le nane mage minig ta ye kila palmbimŋgit. ¹⁹Aba kat naŋe, Saul, kame kuasmbi ŋakmba nane Ela ma guton tanje Filistia mbal ndoŋ kame bumba minig ŋga David sana.

²⁰Kinymba mafena le maratukuk tiŋga David nu sipsip kilmba tanjo andeŋge kulatkuwa ŋga samba nu mam nuŋeŋge kukulna ta dubimba nyamagaŋ kilmba kina. Kina ka Israel kuasmbi kame tuku ŋgumbeyumba kine ilemba minnaig le kile-siglikina. ²¹Nane Israel mbal inumŋge Filistia mbal inumŋge kame tuku muŋgu titika minnaig.

²²Minnaig le David ndek nuŋe agaŋ ndende ta kulat tanjo tugum tanje kusreka nu pinderka kame kuasmbi ta tugum kumba aba kat nuŋe kaŋgerka tane mage minig e ŋga kusnaniŋgina. ²³David nu aba kat nuŋe ndoŋ pasatumba minna le Filistia kame gabat Gatnu tanjo Goliat nu maŋ kilim ka mayok tanje tiŋgumba wi kuenka pasa mara mindek sakina tanjamba maŋ sakina le David nu isna.

²⁴Nane Israel kame kuasmbi tanjo ta kaŋgermba kuru kuru mayemba kua kinaig sulumba ²⁵nangine nangine sakinaig: Ai si. Tanjo si maŋ pro sine maim maim pasa siŋmba kame tuku wika minit. Tanjo ima nu tanjo si balewa le kumwa ta nu Saulŋge ndametiŋ suŋgokanu tumba kulim nuŋe turmba tambimŋgat. Tanjo ta tuku tugu mata nane takis yaika kile nda ŋga saka minnaig.

²⁶Tañamba saka minnaig le David nu nane afu nu tugumŋge minnaig ta kusnaniŋgina: i ... Filistia taŋgo ŋgaro nda pikanu si nu Kuate abo tugu ŋak nu tuku kame kuasmbi maim maim pasa niŋgit. Taŋgo inumŋge Filistia taŋgo si balewa le sine kiko patikate ta kugawa ta Saulŋge ndaŋamŋgat e ŋga kusnaniŋgina le ²⁷nane nu sanaig: Taŋgo ima nu Filistia taŋgo ta balewa ta nu taŋamba taŋamba kamŋgat ŋginaig.

²⁸David nu nane ndoŋ pasata minna le aba nuŋe suŋgo Eliab nu kaŋgerna sulumba ka David sawe lika sana: Ne ndaŋam saka pro te taŋge minit? Ne tuku sipsip ma baknu mbolŋge imaŋge kulatkate? Ye kila. Ne maim maim taŋgo. Ne tuku maŋau ta mayenu kuga. Ne ake kame bube le kaŋgeram saka te ta prowat ŋga sawe likina. ²⁹Taŋakina le David ndek aba nuŋe sana: Ne ndaŋam ye saye likate. Ye ake kusnaŋgit ŋga sakina sulumba ³⁰nu aba nuŋe ŋgumnemba maŋ taŋgo ande kusnana le taŋgo taŋge maŋ pasa ndui ta ndo David kubeu tuna.

David nu Saul tugum prona

³¹Kile taŋgo afu nane David pasatina ta ismba ka Saul kubeu tunaig le nu ndek nane afu kukulniŋmba saniŋgina: Kape ka David tumba prowap ŋgina le nane kinaig ka David tumba pronaig. ³²Nane David tumba pronaig le nu ndek Saul sana: O gabat suŋgo, tane Filistia taŋgo si tuku wamdus fulil ndakap. Ye ne tuku piro taŋgo minet. Yeŋge ka nu ndoŋ kame buwamŋgit ŋgina le ³³Saul nu sana: A ... ne kumuŋ kuga. Ne ndaŋam Filistia taŋgo si ndoŋ kame buwam sakate? Ne saŋgrinu kuga. Nu si kame gabat ŋga sana.

³⁴Taŋakina le David ndek nu sana: O gabat suŋgo, ye yiŋe mam tuku sipsip kulatkete tuku. Laionŋge beaŋge sipsip fatnu ande nzoŋga tumba kinit ta ³⁵ye nu yokermba sipsip fat ta yaiwet tuku. Taŋawet le nu ye makeyam bafute le ye nu tuku ŋinfok biymba balewet. ³⁶Ye buk laion bea bale faren. Taŋamba ndo kile Filistia taŋgo ŋgaro nda pikanu si Kuate abo tugu ŋak nu tuku kame kuasmbi maim maim pasa niŋgit ta mata balewamŋgit. ³⁷Suŋgongŋe ye sinzaŋyina le laionŋge beaŋge ye bale ndayinaig. Nuŋge ye maŋ sinzaŋyuwa le Filistia taŋgo siŋge ye baleye nda ŋgina. Taŋakina le Saul nu sana: Ta maye. Ne kaye. Suŋgo nu ne ndoŋ minamŋgat ŋgina.

David nu Goliat balena le kumna

³⁸Taŋakina sulumba Saul nu nuŋe kame agaŋ ndende ta kilmba David silik-tuna sulumba hat kareŋnu ainmbi wakeiwanu ta tumba David tuku gabat kaina. ³⁹Kaina le David nu Saul tuku kame bagi ta tina sulumba like tumna ta nu agaŋ taŋaŋ buk sili ndakina tukunu nu like fugumba Saul sana: Ye agaŋ ndende te ŋak like fuguwet. Ye agaŋ ndende te sili gilai ŋgina sulumba agaŋ ndende ta paske likina.

⁴⁰Tañamba nu nuje sipsip kulatkanu ndumndum ta tina sulumba kumba ka kule skur tanje ndame fonfon gubo gubok 5 kilmba pale fat sigrikina. Sigrikina sulumba nuje sikpir ta tumba biyam biyam Goliat tugum kina le ⁴¹Filistia tanjo ta David kanjermba gitmba nu sota ilna. Nu tuku kandim kurawanu tanjo ta ambongina le Goliat nu ngumnem dubina.

⁴²Tañamba nu David kanjer tina ta David nu mbanzonu maditaknu tukunu tanjo ta kame buwam kumuŋ kuga ŋga nu talana. ⁴³Talana sulumba nu David kusnana: Ye ne tuku age le ne ye katyam saka ndumndum tumba ilit e ŋga David kusnana sulumba nuje mbara nyu mboŋge David taprana sulumba ⁴⁴sana: Ne yale le ye ne baleni sulumba ŋgarosu naje tumba sar umaŋ agaŋmor ŋguikok niŋgi le nyamŋgaig ŋgina.

⁴⁵Tañakina le David ndek minge lafumba sana: Ne naje kame bagi, mbanduwaŋ, kandim agaŋ ndende ta kilmba ye ndoŋ kame buwam prote ta ye Israel kame kuasmbi tuku Mbara Saŋgri Ŋjajo ne nu maim maim te-tuwit Mbara Sunjo ta nu tuku nyu mboŋge ne ndoŋ kame buwam prowet. ⁴⁶Ki ait te mboŋge Sunjoŋge ne tumba ye wai mboŋge pilwa le yeŋge ne baleni sulumba ŋinfok naje kat puramŋgit. Taŋawi sulumba ye tane Filistia kame mbal tuku ŋgarosu tanjine kilmba sar umaŋ agaŋmor ŋguikok niŋgi le nyuwaig le sine Israel mbal tuku Mbara sine ndoŋ minit ta kilke ŋakmba nane katesewamŋgaig. ⁴⁷Sunjo nu kame bagimbi mbanduwaŋmbi nuje mbal muskil kile-tidiŋge ndaningit tuku ta maŋgur sunjo te nane katesewamŋgaig. Nu nuje saŋgri tambi ndo kame bumba tane ŋakmba kilmba sine wai mboŋge patinuŋgat ŋga Goliat sana.

⁴⁸Tañamba sana le Goliat ndek dirka David tugum ilna le David nu pitik ndo pinderka Filistia tanjo ta tugum kina sulumba ⁴⁹nuje pale fat sinam ta wai sirmba ndame ande tumba nuje sikpir ta mboŋge pilna sulumba kuilkuilŋga saŋgrimba bukŋgina le ndame tanje ka Filistia tanjo ta tuku tumail pasinu kat fetka sinam kina le nu ndeka kumba truk kina.

⁵⁰David nu kame bagi kugatok ta nu nuje sikpir le ndame tambi ndo Goliat balena sulumba ⁵¹pinderka ka nu tugum tanje tiŋga Goliat nu nuje kame bagi ta gomba tumba ŋinfoknu kat purna le kumna.

Kile Filistia mbal nanjine kame gabat ta kumna le kanjermba nane drumba kua ka kinaig. ⁵²Kua ka kinaig le Israel Yuda kame mbaŋge nane Filistia mbal ta wika raumba kogronka bale farmba kinaig. Nane Saraim kambim tuku ndin ta dubimba kinaig ka ka Gat tumbraŋ Ekron tumbraŋ fonde malaŋga tugum tanje kusrekinaiŋ. ⁵³Kusrekinaiŋ sulumba luka pro Filistia kame kuasmbi tuku agaŋ ndende kusreka kua kinaig ta nane kumba agaŋ ndende ta ŋakmba yomba kilmba kinaig. ⁵⁴Kilmba kinaig le David ndek Goliat tuku gabat ŋinfok kat purmba

tumba Yerusalem kina sulumba Goliat tuku kame agaŋ ndende ta kilmba ka David nuŋe baibai sinam taŋge patikina le minnaig.

⁵⁵David nu Filistia taŋgo ta tuku kame kina le Saul nu kame gabat Abner kusnana: Kiŋo mo si ima tuku kiŋo ŋgina le Abner ndek nu sana: O gabat suŋgo, sonndo son nu ima tuku kiŋo ta ye gilai ŋgina. ⁵⁶Taŋakina le gabat suŋgo Saulŋge nu sana: Ne kaye ka katesewa ŋgina.

⁵⁷David nu Goliat tuku gabat biyam biyam prona le Abner ndek nu tumba Saul sota kinaik ka nu tugum pronaik. ⁵⁸Pronaik le nu ndek David kusnana: Kiŋo mo, ne ima tuku kiŋo ŋgina le nu ndek lafumba sana: Ye piro taŋgo naŋe Yesi tuku kiŋo. Nu Betlehemnu ŋga Saul sana.

Yonatan nu David ndoŋ gulab mayena

18 ¹Saul nu David ndoŋ pasate deŋpurnaik le Yonatan nu David ndoŋ wamdus sailkinaik sulumba nu David tuku kume purna. ²Taŋana le Saul nu David ŋgailka tumba nuŋe wande mbolŋge pilna le nu maŋ luka mam nuŋe sota nda kina.

³Taŋamba minna le Yonatan nu David tuku kume purmba nu ndoŋ pasa katmba wamdus ulendinaik sulumba ⁴Yonatan ndek nuŋe tawi kuen silikina ta paska David tuna sulumba nuŋe kame agaŋ silikanu, kame bagi, tui paŋgar, let turmba kilmba David kile-tuna.

⁵Saul nu David kukulanu ta nu kumba kame bumba ŋgueu mbal kilmba bale farniŋganu. Taŋamba kumba minna le Saulŋge nu tumba kame kuasmbi ande tuku gabat minwa ŋga pilna le Saul tuku kame kuasmbi Israel taŋgo pino ŋakmba nane gare-garekinaig.

Saul nu David tuku ŋgueu mayok kina

⁶David nu Filistia mbal tuku kame gabat ta balena le Israel kame mbal nane Filistia ndoŋ kame bumba nane bale farka luka ilmba minnaig le pino kame ŋakmba tumbraŋ mindek Israel sinamŋge nane gare-gareka kupesmba mune ninde lika tambariŋ katniŋmba naŋgine gabat suŋgo Saul ndinŋge te-silikam kinaig. ⁷Pino kame ta mune ulmba sakinaig:

Saul nu ŋgueu mbal 1,000 bale farkina le David nu ŋgueu mbal 10,000 bale farkina ŋginaig.

⁸Taŋakinaig le Saul nu mune ta ismba gubra torna sulumba nuŋe wamdusmbi sakina: David nu taŋgo 10,000 bale faranu ŋgade sulumba ye taŋgo 1,000 ndo bale faranu ŋgade. Mine minemba nane nu tumba naŋgine gabat suŋgo palmbimŋgaig ŋga idusna sulumba ⁹nu David tuku gubra tumba tira dirka minna.

¹⁰Kinymba mafena le Kuateŋge guwa ŋayonu pilna le pro Saul tuku wamdus ŋginŋgan serna le nu wi kagru-kagrumba mbanduwaŋ gomba biyna le David nu nuŋe gita ta tumba mara mindek usremba minna taŋamba nu katna.

¹¹Tañana le Saul ndek nuñe wamdusmbi sakina: Ese. Kile ne yeñge kair turnamñgit ñga mbanduwañ kuanyingina kande David nu lo silina le mañ ande gomba tumba kuanyingina kande ta mata nu lo silina le mbarna. ¹²Saul nu wam ta kañgermba Sunjo nu David sinzañmba ye ñgumneyate ñga idusmba nu David tuku kuru-kurukina. ¹³Ta tuku Saul nu David nuñe wande mbolñge mine ndakuwa ñga nu pilna le ka kame kuasmbi 1,000 tuku gabat minna sulumba David nu kame kuasmbi ta kilmba ñgueu mbal ndoñ kame ulmba likina.

¹⁴Tañamba likina le Sunjo nu David sinzañ mayena le wam ñakmba kanu ta pro mayenaig le ¹⁵Saul nu kañgermba David tuku kuru-kurukina. ¹⁶Tañana le nane Israel kuasmbi Yuda kuasmbi nane David kame gabat minmba kame ulmba likina ta kañgermba nu tuku nyu payamkinaig.

¹⁷Tañamba minnaig ma ma ait ande Saul ndek David sana: Ne mara mindek ye tuku piro tañgo minmba kame mbol sañgri tiñga Sunjo tuku nyu mbolñge ñgueu mbal ndoñ kame bumba mina ta ye yiñe kulim mulum Merab ne tanmbimñgit ñga sana. Saul nu David balewam fugumba kame mbolñge Filistia mbalñge balewaig ñga David tañamba sana. ¹⁸Sana le David ndek nu tuku pasa lafumba sakina: Ye tañgo nyu kugatok. Ye tuku tugu mata nane Israel ñgamukñge nane nyu kugatok tukunu ye kulim nañe ta tam kumuñ kuga ñgina ta Saul nu dirnañga sakina: Kuga. Ne yiñe kulim mulum ta tamñgat ñgina.

¹⁹Tañamba minnaig ma ma nane muñgu kilam tuku ait madina ta ka kumuñgina le Saul ndek kulim nuñe mulum Merab tumba David tuwe ndaka mbilmba Meholanu tañgo Adriel tuna. ²⁰Tañana le Saul tuku kulim nuñe ande nyunu Mikal nu ndek David tam tuku torna le nane ka Saul sanaig le ismba ta maye ñgina sulumba ²¹ndek idusna: Ye Mikal tuwi le nu pinonu tumba Filistia mbal ndoñ kame bumba tumailam kuwa le balewaig ñga idusmba nu David sana: Ne yiñe kulim mulum tam mbulna tukunu kile kulim ande te ne pinonu ta ñga sana.

²²Tañakina sulumba nu nuñe piro mbal wika sanaingina: Tane ka David siñsiñdo te-minyomba sawap: Gabat sunjo nuñe piro mbal mata nane ne tuku wamdus gare ñak. Ta tuku ne Saul kulim nuñe pinonu ta. Tane ka tañamba David sawap ñgina le ²³nane ka David sanaig kande nu nane tuku pasa pitaimba sanaingina: Ye tañgo ande nyu ñak ñga idusmba gabat sunjo tuku kulim nuñe tam tuku wam sa kuaki ñgade e? Ye tañgo ñai ñguesuk teñen nde nda ñgina.

²⁴Tañakina le Saul tuku piro tañgo kame luka ka David mbulmba sakina ta Saul kubeu tunaig le ²⁵Saul mañ ndek nuñe piro mbal kukulniñmba sanaingina: Tane ka teñenmba David sawap. Gabat sunjo nu ne agañ ndindombi ndo pino piyawam tuku sakat ta teñenmba. Ne ka nu tuku ñgueu mbal mbar lafuwam tuku Filistia tañgo 100 bale farka nane tuku nduwa ñgaro kugerka kilmba nu tugum prowa ñga David sawap

ngina. Saul nu idusmba David nu ka Filistia mbal ndoŋ kame bumba Filistia mbalŋge balewaig le kumwa nga idusmba nu piro ta David tuna. ²⁶Taŋana le piro taŋgo kame maŋ ka David kubeu tunaig le nu gabat suŋgo tuku kulim ta tam tuku wokina.

Saul nu David ait tuna ta kile ngina le ²⁷nu aŋge suk nuŋe kame kuasmbi kilmba ka Filistia taŋgo 200 bale farniŋmba nduwa ngaro naŋgine kugerka kilmba ka gabat suŋgo Saul tuna. Taŋana le nu ndek kulim nuŋe Mikal tumba David tuna le pinonu tina. ²⁸Wam ta mbolŋge Saul nu katesemba sakina: Suŋgo nu kile David ndoŋ minit ngina.

Saul tuku kulim nuŋe Mikal mata David tuku kume purna le ²⁹Saul nu David tuku kuru kuru mayemba nu ndoŋ ngueu ŋak minmba minna.

³⁰Filistia mbal tuku kame gabat sugo sugo nane pro Israel mbal ndoŋ kame buwanu ta David nuŋe kame kuasmbi ndoŋ nane suŋgomba bale faranu. Saul tuku kame kuasmbi nane suŋgomba nda bale faranu. Ta tuku nane taŋgo pino ŋakmba David tuku nyu ndo payamkinaig.

Saul nu David balewam tuku ndin sotina

19 ¹Saul nu David balewam tuku wamdusna sulumba nuŋe piro taŋgo kame kiŋo nuŋe Yonatan nane saniŋgina ta Yonatan nu David tuku kume purna tukunu ²nu ka David kila samba sakina: Mam nu ne balenam sakate tukunu ne indole maratukuk tiŋga siŋsiŋndo kaye ka ma kuirok ande piro mbolŋge kaŋgermba kuirka le ³sile mam ndoŋ kumba ne kuirkamŋgat ma ta tugumŋge tiŋga ye mam ne tuku sawi le nu ne mbolŋge ame maŋau kam sakuwa ndeta ye ne sanamŋgit nga David sana.

⁴David nu taŋamba kuirkam kina le Yonatan mam nuŋe ndoŋ pasata pasata kinaik ta Yonatan nu David tuku maŋau mayenu ke likina ta tuku mam nuŋe sana: Mam, ne naŋe piro taŋgo David ŋayo sili ndamba maŋau ande ke ndaka. Ta ndaŋam? Nu ne mbolŋge mbar ande ke ndakina. Nu maŋau ŋakmba kina ta nu ne turnumba ke likina sulumba ⁵nu nuŋe kumam tuku idus ndamba Filistia taŋgo ta balena le Suŋgoŋge sine Israel mbal Filistia mbal tuku wai mbolŋge kile-lukina le ne kaŋgermba gare-garekina. David nu mbar ande ke ndakina ta ne ndaŋam tuku ake sinaŋ nu tuku ndare kutuwam sakate ngina le ⁶Saul nu Yonatan tuku pasa ismba nu pasa saŋgri pilemba sakina: Suŋgo abo tugu ŋak nu tuku nyu mbolŋge ye siŋka saket. Ye David balewe nda ngina. ⁷Taŋakina le Yonatan nu kumba David wikina le prona le pasa ŋakmba mam nuŋe sakina ta nu kubeu tuna sulumba nu David tumba mam nuŋe tugum kina le David nu kame gabat tuku piro amboŋga kina ta ndo kumba minna.

⁸Taŋamba minnaig ma ma mara ande nane Filistia maŋ kame ilnaig le David nu nuŋe kame kuasmbi ndoŋ kinaig ka nane ndoŋ kame bunaig sulumba nane suŋgomba bale farkinaig le nane kua ka sili-silinaig.

⁹Ait ande Saul nu mbanduwanj ande waimbi biye njak nuje wandek sinamnje minna le Sunjonje guwa njayonu ta manj pilna le Saul mbol kina. David nu tanje gita katmba minna le ¹⁰Saul nu David mbanduwanj kuanyinja kair turam bafuna kande David nu mbanduwanj ta lo silina le kair nduasena. Tanjana le David nu pinderka kilim ka pro kina.

¹¹Furirna le Saul nu tanjo afu wam paguka kukulniŋmba saniŋgina: Tane ka David tuku wande kulatka minap le mafewa le maratukuk nu balewap nja saniŋgina le nane kinaig. Tanjanaig le piyo nuje Mikalnje David sana: Furir te mbolnje ndo ne kua kine ndaka ta indole maratukuk ne balenamnjaig nja David sana sulumba ¹²Mikalnje muli ande tumba bubre malanga mbolnje kusna le David nu muli ta dubimba ibenj ka kua ka pro kina. ¹³Tanjana le piyo nuje nu mbara kanunu ande tumba David tuku kinyam mbili mbolnje te-kinyena sulumba gabat tatu ande meme njuenumbi wakeiwanu ta tumba gabat mbolnje pilmba tawi kaina.

¹⁴Kile Saul tuku tanjo kame ta David tam pronaiŋ kande ¹⁵piyo nujeŋje nane saniŋgina: Nu guaze njak njgina le nane luka kumba Saul kila sanaig le nu nane manj kukulniŋmba saniŋgina: Tane luka kape sulumba David mbain njak tumba yalpe le ye nu balewi le kumwa njgina. ¹⁶Tanjakina le nane luka kinaig sulumba wandek sinam kumba mbain mbol mambilnaiŋ kande mbara kanunu meme njuenu gabat mbolnje pilna ta mbain mbolnje minna le kanjernaig. Kanjernaig sulumba nane luka kumba Saul sanaig le ¹⁷nu ndek Mikal wika kusnana: Ndanjam saka ne ye yabriyumba yiŋje njuenu tanjo ta kanjer ndowat le kua ka pro ket njgina le Mikal nu pasa lafumba sana: Nu ye sayina ye nu turi le kua kine ndakuwa ta nu ye baleyam sakina. Tanjakina le ye nu turen le pro kina nja mam nuje sana.

¹⁸David nu kua ka kina ka Rama tumbranje Samuel te-silikumba manjau kame Saulnje nu mbol kina ta kubeu tuna le Samuel nu ismba David ndonj kinaik ka Nayot tumbranje minnaiŋ.

¹⁹Tanje minnaiŋ le tanjo afunje pro Saul sanaig: David nu Nayot tumbranj Rama patumba tanje minit nja Saul sanaig le ²⁰Saul ndek tanjo afu kukulniŋgina le David biye tiwam kinaig kande tuan tanjo kuasmbi ande Samuel dubimba pasa yeki yeki kuklimba minnaiŋ le kanjerkinaig. Tanjanaig sulumba tanjo kame ta Kuate tuku Guwanje wamdus niŋgina le nane mata pasa yeki yeki kuklimba minnaiŋ.

²¹Tanjamba minnaiŋ le Saul nu isna sulumba nu manj tanjo afu kukulniŋgina le kinaig ta nane mata Kuate tuku Guwanje wamdus niŋgina le pasa yeki yeki saka minnaiŋ. Tanjanaig le Saul nu manj lato tanjo kuasmbi ande kukulniŋgina le kinaig ta nane mata wam ndui ta ndo kinaig.

²²Tanjanaig le Saul nuje miroŋ Rama kina ka kule burok ande Seku ma tugumnje minna ta tugum pronaiŋ sulumba tanjo afu kanjerka

kusnaniŋgina: Samuel le David ani tanje minik e ŋgina le nane nu sanaig: Nale Rama patumba Nayot tumbraŋge minik ŋginaig le ²³nu ndin dubimba Nayot tumbraŋ ta kumba ndinŋge Kuate tuku Guwa nu mbol prona le nu ndin dubimba kumba pasa yeki yeki kuklimba kina ka Nayot prona. ²⁴Prona sulumba nu tawi sunjo ta paskumba Samuel tugum tanje pasa yeki yeki kuklimba saka minna. Ki ait ta mbolŋge nu ki mbol tanjamba kinymba minna le ka furirmba maŋ mafena. Ta tuku nane kile yaba pasambi sakade: Saul nu mata tuan tanjo ande e ŋgade.

David nu Yonatan ndoŋ pasa katmba ŋgamunjal ulendinaik

20 ¹Saul nu Nayot tumbraŋ prona le David nu Saul ram kua ka ma ta kusremba Yonatan sota kina sulumba sana: Ye ame maŋau mam naje mbolŋge mbaren le nu ye baleyam bafute e ŋgina le ²nu lafumba sana: Mam ne balene nda. Nu ame maŋau kam bafumba ta nu ye sayumba yabuye nda. Ta tuku ye ne sanet nu ne balene nda ŋgina kande ³David maŋ lato sana: Ne ye tuku kume purte ta mam naje nu kila tukunu ne wamdus ŋayoŋgikat ŋga idusmba ne sane nda. Sunjo abo tugu ŋak nu tuku nyu mbolŋge ne tuku nyu mbolŋge ye sinja sanet. Mam naje buk ye baleyam bafute le kamuset ŋgina.

⁴Taŋakina le Yonatan nu ndek David sana: Ye ne ndaŋndaŋmba turnam tuku saka ta ye kamŋgit ŋgina le ⁵David nu tejenmba sana: Indole tambun kitek prote tuku ait ta ye gabat sunjo ndoŋ isukusam tuku ta ne woka ta ye ka gutoŋ tanje ait keŋmba kuirka minamŋgit. ⁶Taŋawi le mam naje nane promba isukusmba minmba ye kiringa kusnanuwa kande ne tejenmba sawa: Yar mindek nuje tugu nane promba Betlehemŋge maŋgurka atraukade tukunu nu pitik ndo kambim tuku ye sayat. ⁷Tanjamba mam naje sawa le nu ta maye ŋguwa ta ne katesewamŋgat nu ye bale ye nda. Ko nu gubra sunjo tuwa ndeta ne katesewamŋgat nu ye baleyam tuku wamdus kuyarkat ŋga Yonatan sana.

⁸Taŋakina sulumba nu maŋ lato sana: Sile buk Sunjo am mbolŋge pasa katmba ŋgamunjal ulendiken tukunu ne ye gilai ndaŋga ye sinzanyumba mina. Ko ye mbar ande ŋak ndeta ne ye tumba mam naje tuku wai mbolŋge pale le bale ndayuwa. Naje miroŋ ye baleya ŋgina le ⁹Yonatanŋge nu sana: Ne wamdus tanjamba nda ta. Mam nu ne ŋayo silinumba balenam bafuwa le ye kamusmba ta ye ne yabune nda. Ye ne kila sanamŋgit ŋgina le ¹⁰David ndek nu kusnana: Indole tane isukusmba minmba ne mam naje ye tuku ŋga kila sawa le nu gubrambi pasa lafuwa ta imanje pro ye kila sayamŋgat e ŋga Yonatan sana le ¹¹nu ndek David sana: Sile gutoŋ si kap sulumba pasa-pasakube ŋga nale tinja kinaik.

¹²Nale kinaik ka gutoŋ ta promba kile Yonatanŋge David sana: Singine Israel mbal tuku Mbara Sunjo sile pasa sakamŋgik ta nu isamŋgat. Indole ko aspile ait tejen mbolŋge ye mam ne tuku ŋga sawi le nu wokuwa

ndeta ye ne tuku pasa palmbimngit. ¹³Ko mam nu ne njayo silinam bafuwa ta ye ne kila sani le ne kaye. Ye tana ndawi ta Sunjo nu ye mapeye nda. Sunjo nu mam ndon minna tanjamba ndo nu ne ndon mata minwa le ¹⁴ye kume ndaka mini kande ne ye idusyumba Sunjonge sine mapesingit tanjamba ye mapeya le nane ye bale ndayuwaig. ¹⁵Tanjamba ndo Sunjonge ne tuku ngueu mbal njakmba njaijo siglikuwa le ne ye tuku ndare kame ndo mapenijamba sinzanjina nga David sana. ¹⁶Tanjakina sulumba Yonatan le David nakile ndare ndon pasa katmba Yonatan nga David sana: Sunjonge ne tuku ngueu mbal mapenijne nda ngina. ¹⁷Tanjakina sulumba Yonatan nu David tuku kume purna tukunu nu David man lato pasa sangri pilewa nga sana.

¹⁸Kile Yonatan ndek David sana: Indole tambun kitek tuku pagumba nye ait ta ne isukusam pro ndawa ta mam nu wamdus suluwamngat. ¹⁹Tanjawa sulumba ne aspile man ka ne ambonja kuirkina ma ndame sunjo Esel ngade ta ngumnemngge kuirka mina le ²⁰ye tui fatnu kejmba ne minamngat ma ta tugumngge aganj ande madiwanu sukmba parsingamngit. ²¹Tanjamba ye kijo ande tui fat kame ta sotam tuku kukulmba ne katesewam tuku pasa tejenmba sawamngit: Tui fat kame ta iben ta tanje ndekaig ngi ndeta ne tejenmba katesewa. Mam nu ne mbolngge manau ande ke nda. Ye pasa ta Sunjo abo tugu njak nu tuku nyu mbolngge sanet. ²²Ko ye kijo ta sawamngit: Tui fat kame ta o kasom singe ndekaig ngi ndeta ne ma ta kusremba kua kaye. Sunjo nu ne kukulnuwa le ma ta kusremba pro kambim tuku nga sanate nga katesewamngat. ²³Sile pasa katmba sangri pilewik ta Sunjonge kanjerat. Nu mara mindek sile ndon minamngat ngina.

²⁴Kile David nu kina ka ma guton tanje kuirkina. Kuirka minna le tambun kitek pronale Saul nu isukusam promba ²⁵nuje mara mindek minyokanu mbili kair gemmba ta tumba minyokina. Tanjana le Yonatan nu tinjina le Abner pro Saul gemmba minyokina. David tuku mbili ta ndo ake minna ta ²⁶Saul nu ait ta mbolngge nu tuku kusna ndanjina. Nu tejenmba idusna: David nu wam ande Sunjo am mbolngge mbarmba nu purfenju kuga tukunu pro ndawat nga idusna.

²⁷Tanjamba idusmba minna le tambun kiteknu tuku ait arnu mbolngge David nu man isukusam nda pronale Saulngge kijo nuje Yonatan kusnamba sakina: Ndanam tuku Yesi tuku kijo ta kubele kite mata sine ndon isukusam pro ndawat ngina le ²⁸Yonatanngge mam nuje tuku pasa lafumba sana: Nu Betlehem kambim tuku ye dirnanga kusnayina sulumba ²⁹sakina: Yije abanje sine Betlehemngge mangurka atraukam tuku pasa pilna tukunu ne ye tuku gulab mayenu ndeta ne ye kaye nga le ye yije aba kame sota ka ngina. Wam ta mbolngge nu sine ndon isukusam pro ndawat ngina.

³⁰Tanjakina le Saul nu Yonatan tuku gubra torna sulumba sana: Ne ma ngamukok kutu ande. Ne Yesi tuku kijo ta ndon gulab mayete ta ye kila.

Ne naje wam ta mboŋge ndo tale ina naje ndoŋ kiko tamŋgaik ŋgina sulumba ³¹sakina: Yesi tuku kiŋo ta minwa ta ne gabat suŋgo mine nda. Ta tuku ne taŋgo afu kukulniŋga le kuwaig ka nu tumba prowaig le ye nu balewi ŋgina le ³²Yonatan nu pasa lafumba mam nuŋe sana: Nuŋge ame maŋau mbarna le ne nu balewam sakate ŋgina kande ³³Saul nu nuŋe mbanduwaŋ tumba Yonatan nduasewam tuku kuanyingina sulumba ndaflona. Taŋana le Yonatan nu mam nuŋe David balewam tuku wamdus suŋgokanu ŋak ta katesena sulumba ³⁴nu gubra tormba isukusam tuku mbili ta kusremba kilim kina. Tambun kiteknu tuku ait arnu ta mboŋge nu isukuse ndaka minna le ka furirna. Ta ndaŋam? Mam nuŋe David kiko pilena le nu ta tuku wamdus tatrakina le isukusam mbulna.

³⁵Mafena le maratukuk tiŋga Yonatan nu nakile pasa katnaik ta dubimba kiŋo ande tumba David sota ma gutoŋ ta kinaik ka ³⁶ma gutoŋ taŋge Yonatanŋge kiŋo ta sana: Ye tui fat parsingi le o si ta kuwaig kande ne pinderka ka sota ŋgina. Taŋakina le kiŋo ta pinderka kumba minna le nu lukamba mbol mbol tui fat ande parsingina le simŋge ndekina. ³⁷Kiŋo ta nu kina ka tui fat ndekina magot ta tugumŋge tiŋgina le Yonatan ndek wika sana: Dir dir si kaye. Tui fat ta o si tamŋge ndekat ŋgina sulumba ³⁸Yonatan nu maŋ lato kiŋo ta wika sana: Ne ake taŋge tiŋ mine ndaka. Pitik kaye ŋgina le kiŋo ta ka tui fat tumba luka nuŋe gabat tugum kina. ³⁹Kiŋo ta nu Yonatan maŋau kina ta tuku tugu katese ndana. Yonatan le David nakile ndo kila.

⁴⁰Kile Yonatanŋge kiŋo ta tui paŋgarnu fatnu kame ta turmba kile-tumba kukulna le kilmba luka tumbraŋ kina. ⁴¹Kiŋo ta luka tumbraŋ kina le David nu ndame maŋgur ŋgumnemŋge kuirka minna ta tiŋga kilim ka promba Yonatan tugum taŋge dagol tidroŋga lokam keŋna. Taŋamba nu tiŋga Yonatan mumumba nale muŋgu mumuka malmbikinaik.

David nu wamdus tatraka suŋgomba malmbikina le ⁴²Yonatan ndek nu sana: Sile Suŋgo tuku nyu mboŋge pasa saŋgri pilekeŋ ta Suŋgo nu sile ndoŋ sikile ndare kame ta ndoŋ minmba minamŋgat tukunu ne ŋgamuŋgal mukuk wamdus bulok ŋak kaye ŋgina le David nu tiŋga kina le Yonatan nu luka nuŋe tumbraŋ kina.

David nu Saul ram kua Ahimelek sota kina

21 ¹Kile David nu kua ka pris Ahimelek sota Nob tumbraŋ kina ka ta prona le nu David kaŋgermba kuru-kuruka nu tugum kumba kusnana: Ne ndaŋam naje mata te prote e ŋgina le ²David nu lafumba sana: Gabat suŋgo Saulŋge ye piro sat le te prowit. Nu teŋenmba ye sayat. Ye ne piro tinmba kukulni le andeŋge ise ndakuwa ŋga sayat. Yiŋe kuasmbi nane ye te-silikam kande nane ma inumŋge ye te-silikuwaig ŋga saninggen. ³Kile ne bret afu ŋak ndeta ye 5 kile-sa. Kuga ndeta nyamagaŋ afu kise sa ŋga pris ta sana.

⁴Tanjakina le pris ta ndek nu sana: Ye ake bret afu mine ndakade. Tukul bret Kuate am mbolŋge patikanu ta ndo minig. Ne nanje kame tanjo ndonj tane pino ndonj kinye ndakade kande ne bret ta kila ŋga sana le ⁵David nu lafumba pris ta sana: Ye ne yabrine nda. Sine kile pino ndonj kinye ndakeg. Sine ŋgueu mbal ndonj kame buweg ta kame mbal nangine kame aganj ndende ta turmba Sunjo am mbolŋge purfeŋnu ndo minig. Kite sine piro ande kamŋgig tukunu sine tanjamba purfeŋnu ndo mineg ŋga sana.

⁶Nyamaganj afu mine ndakinaig tukunu pris ta tukul bret ta kilmba David kile-tuna. Nane tuku maŋau ta bret ambokok ta kilmba kile-kasoka bret kitek kilmba Kuate am mbolŋge patikanu.

⁷Ait ta mbolŋge Saul tuku aganjmor kulatkanu gabat Edomnu tanjo nyunu Dowek nu atraukam tuku Sunjo tuku Wandé mbol tanje minna. ⁸Minna le David ndek Ahimelek kusnana: Ne mbanduwanj ande ko kame bagi ande ŋak kande ye sa. Ye gabat sunjonje piro sat ta braiŋ kam tuku ŋgat le ye prepreka kame aganj ande te ndakit ŋga sana le ⁹nu ndek David sana: Ye kame bagi ndindo ndo minit. Ne buk Ela ma gutoŋ nziŋge Filistia tanjo Goliat balena nu tuku kame bagi ta tumba tawimbi songa pris tuku tawi ŋgirpemŋge pilnaig ta ndo minit. Tamŋgat kande te-tini ŋgina le David ndek sakina: Ese. Kame bagi ta mayenu ndo kame bagi afu minig tanjanj kuga ŋga yaimba tumba kina.

David nu kua ka Gat kina

¹⁰Kile David nu Saul ram kua ka kina ka Gatnu gabat sunjo Akis tugum prona le ¹¹Akis tuku piro tanjo kame David kanjermba ka Akis sanaig: Tanjo si Davidŋge. Nu nuŋe kilke tuku gabat sunjo. Nane pino kame o buk nu tuku mune ulmba kupesmba sakinaig: Saul nu ŋgueu mbal 1,000 bale farniŋgina le David nu ŋgueu mbal 10,000 bale farniŋgina ŋginaig ŋga Akis sanaig le ¹²David nu pasa ta ismba gabat sunjo Akis tuku kuru kuru mayemba ¹³nane tuku am mbolŋge nu ŋginŋgan tanjonje wam kekekina sulumba nu ndo ŋginŋgan mayewanu sukmba kumba ka tumbranj koranu fonde malaŋga mbolŋge ma kuyir-kuyarna sulumba subal promba miŋge zizin mbolŋge kutuka ndekina.

¹⁴Tanjaŋa le gabat sunjo Akis ndek nuŋe piro tanjo kame saniŋge lika sakina: ŋgan palmbinu te ndaŋam saka tumba ye tugum te prowaig? ¹⁵Tane idusde sine tuku tumbranj te ŋginŋgan tanjo kugatok e ŋga maŋ ŋgan palmbinu te tumba te ta prowaig? Tanjo te ye tuku wande mbolŋge nda palpe le minwa ŋga saniŋgina.

David nu Adulam sikar burok sinam tanje minna

22 ¹Kile David nu Gat kusremba kua ka kina ka Adulam sikar burok kumba tanje minna. Minna le nuŋe aba kat nuŋe, nuŋe kuasmbi ŋakmba nu tanje minna ta isnaig sulumba nane kinaig ka tanje

nu te-silikinaig. ²Tañanaig le tanjo afu nane piti ñak ñak afu ndametin kugatok afu ndagari ñak ta nane kua ka David te-silika nu ndonj tanje minnaig sulumba nu nanjine gabat minwa nga madinaig. Nane kuasmbi tanje kua ka nu ndonj minnaig ta ulendimba 400.

³Tañamba minnaig ka mara ande David ndek tinja Misper tumbran Moab kilke mbol kina sulumba Moabnu gabat sunjo ta sana: Ye yije ina mam kilmba pro ne tugum tenje kusreki le minwaik le Kuatenje ye mbol ndanjanamngat ta kila pili sulumba man luka pro kilamngit nga sana. ⁴Tanjaka sana le Moabnu gabat sunjo nu wokina le David ndek ina mam nuje kilmba nu tugumnje kusreka nu nuje tinja luka kumba ka sikar burok sinam tanje kuirka minnaig.

⁵Tañamba minnaig le mara ande tuan tanjo Gad nu David tugum promba sana: Ne tinja sikar burok te kusremba Yuda ma tugu mbol kaye ngina le David nu ndek tinja Heret ma yamban sinam ta kina.

Saulnje pris kame bale farnjina

⁶Minnaig ma ma nane afunje David nuje kuasmbi kilmba ka Heret yambannje minnaig ta kumba ka Saul sanaig. Sanaig le Saul ndek Gibeat tumbran bij mbol tanje ail sunjo ande kumnemnje nuje mbanduwan biye ñak minyokina sulumba piro mbal nu laipmba minnaig ta ⁷sanjnje likina: Tane Benyamin tuku kuasmbi tane ise tiwap. Tane idusde Yesi kiño nujenje tane nyam piro sugu sugu grep piro sugu sugu walmba tinjuwa sulumba kame gabat maditimbba kuasmbi 1,000 ko kuasmbi 100 kulatkam tuku patikamngat nga idusde e? ⁸Tane tanamba idusnaig sulumba pasa katmba ye yije kiño Yonatan nale Yesi kiño nuje ndonj wamdus ulendinaik ta ye yabuyinaig e nga sanjje likina sulumba sakina: Yije kiño nu yije piro tanjo David ndonj wamdus ulendinaik tukunu David kile ye ñayo siliyam tuku ndin sotate ta tane tuku andenje ye idusyumba ye kila sa ndayina ngina.

⁹Tanjakina le Edomnu tanjo Dowek nu Saul tuku piro mbal tugum tanje minna nuje ndek Saul sana: Ye Yesi kiño nuje pro Nobnje Ahitub kiño nuje Ahimelek tugum prona le kanjeren. ¹⁰Ahimelek ndek Sunjonje David sinzanwa nga yabanja sulumba nyamagan afu kile-tumba Filistia tanjo Goliat tuku kame bagi ta turmba David te-tuna nga Saul sana le ¹¹nu pasa ta ismba tanjo afu kukulnjina le ka Ahimelek nuje kuasmbi ndonj Nobnje pris pirokinaig ta ñakmba kilmba gabat sunjo Saul tugum pronaig.

¹²Kile Saul ndek Ahimelek sana: Ahitub kiño nuje, ye ne ndonj pasa ñak ngina le nu ndek sana: O gabat sunjo, ne saka le isi ngina le ¹³Saul ndek nu sana: Yesi kiño nuje ne sota kina le ne ndanam saka nyamagan afu kile-tumba kame bagi te-tumba Kuatenje sinzanwa nga nu tuku yabanja? Ne tanjana le kile nu ye ñayo siliyam tuku tair minit ngina.

¹⁴Tañakina le Ahimelek ndek Saul tuku pasa lafumba sakina: Ne tuku piro mbal te ima David suk miŋge dubi mayete? Naŋe mbiyel naŋe nu kame gabat minmba ne kigraibka ne tuku wande mbolŋge nyu suŋgo ŋak minit. ¹⁵Ta tuku ye Kuate yabaŋmba nu sinzaŋwa ŋgen wam ta kitek ande ken le ne ye yiŋe kuasmbi te ndoŋ sine kilmba pasa mbolŋge patikate e? Nu ne ŋayo silinam tuku tair minanu ŋgate pasa ta sonndo ye gilai ŋgina kande ¹⁶gabat suŋgo nu tuku pasa ta lafumba sana: Kuga. Ne naŋe kuasmbi ndoŋ tane ŋakmba kumamŋgaig ŋgina sulumba ¹⁷nu kame mbal nane laipniŋmba minnaig ta saningina: David nu ye ram kua ka kina ta nane kila ta nane ye yabuyumba nu mapenaig le kina tukunu tane Suŋgo tuku pris kame te kilmba bale farap ŋgina kande nane pris kame ta bale faram tuku kuru-kuruka mbulnaig. ¹⁸Mbulnaig le Saul ndek Doweck sana: Ne ilmba pris kame te kilmba bale farka ŋgina le nuŋge pro Suŋgo tuku pris 85 ta ŋakmba bale farke suglukina.

¹⁹Tañana le Saul nu tiŋga pris kame ta tuku tumbraŋ Nob kina sulumba tange nu taŋgo pino, kiŋo kame, kutu amo mbolok, makau doŋki agaŋmor ŋakmba bale farmba tumbraŋ sina tumu pilna. ²⁰Tañana le Ahimelek tuku kiŋo nuŋe Abiatar nuŋge ndo kua ka David sota kumba ²¹Saulŋge Suŋgo tuku pris kame bale farniŋgina wam ta kubeu tuna le ²²David ndek nu sana: Ye pro mam naŋe tugumŋge minen sulumba Doweck tange minna le kaŋgermba ye buk idusen ta kile kumuŋgat. Osese. Yeŋge ne tuku ndare tuma yambarken. ²³Ta tuku ne kuru kuru ndaka. Saul nu sile balesikam tuku ndin sotate tukunu ne ye ndoŋ teŋge mina le yeŋge ne kigraibkamŋgit ŋga Abiatar sana.

David nu Keila mbal turkina

23 ¹Tañamba minnaig ma ma mara ande taŋgo afu nane pro David kubeu tumba sanaig: Nane Filistia mbalŋge pro Keila mbal ndoŋ kame bumba nane tuku nyamagaŋ kile-wandekkinaig ta ŋakmba kuayarmba yomba kilmba kinaig ŋga sanaig.

²Tañaka sanaig le David ndek Suŋgo kusnana: Ye ka Keila mbal turka Filistia mbal ndoŋ kame buwam kumuŋ e ŋgina le Suŋgo ndek nu sana: Ta maye. Ne ka Keila mbal turka Filistia mbal bale farka ŋgina. ³Tañakina le nane David tuku kuasmbi ndek nu sanaig: Sine Yuda ma tugu te mbolŋge ŋgueu mbalŋge kugor-kugorka minig le ne ndaŋam saka kile maŋ Keila mbal turka Filistia kame kuasmbi suŋgo ta ndoŋ kame buwam sakate ŋga David sanaig.

⁴Tañakinaig le David maŋ lato Suŋgo kusnana kande nu sana: Tiŋga Keila tumbraŋ kaye le yeŋge ne sinzaŋnumba Filistia mbal kilmba ne tuku wai mbol patikamŋgit ŋgina. ⁵Tañaka sana le David nuŋe kame kuasmbi kilmba ka Keilaŋge Filistia mbal ndoŋ kame bumba nane suŋgomba bale farnaig sulumba nane tuku agaŋmor ŋakmba yaika kilmba Keila mbal taŋgo pino ŋakmba kile-luka kilna.

⁶Abiatar nu o buk pris tuku tawi ta tumba kua ka David sota kina.

⁷Kile David nu Keilange minna pasa ta nane afu kinaig ka Saul sanaig le nu ndek sakina: Ese. Kile Kuatenge nu tumba ye tuku wai mbolnge palbimnggat. Nuŋe miroŋ tumbraŋ suŋgo koranu ta sinam kina ŋgina sulumba ⁸Saul ndek nuŋe kame kuasmbi kilmba David tuku kuasmbi kugorkam Keila kinaig.

⁹Saul nu David balewam kina ta David sanaig le isna sulumba nu pris Abiatar wika sana: Naŋe tawi ta tumba yale ŋgina. ¹⁰Abiatar nu pris tuku tawi ta tumba prona le David ndek yabaŋmba sakina: O siŋgine Israel mbal tuku Mbara Suŋgo, Saul nu piro tango naŋe ye tuku ŋga Keila tumbraŋ te ŋayo siliwam tuku ilit ŋgaig le isit. ¹¹Ta tuku ne ye saya. Tumbraŋ te tuku taŋgo kameŋge ye tumba Saul tuku wai mbol palbimnggaig e? Saul nu ye sota te ta prowamnggat ta son sakaig e? O siŋgine Israel mbal tuku Mbara Suŋgo, ne ye kila saya ŋgina le Suŋgo nu sana: Au. Nu prowamnggat ŋgina.

¹²Taŋakina le David maŋ ndek Suŋgo kusnana: Tumbraŋ te tuku taŋgo kameŋge ye yiŋe tango kame te ndoŋ sine kilmba Saul tuku wai mbol patikamnggaig e ŋgina le Suŋgo nu sana: Au. Nane taŋawamnggaig ŋgina.

¹³David Suŋgoŋge taŋamba sana le nu tiŋga nuŋe taŋgo kuasmbi 600 ta kilmba Keila tumbraŋ ta kusremba nane duŋe fumbe ŋakmba mbol kinenumba minnaig le Saul nu David kua kina pasa ta ismba nu nane maŋ yoker ndakina.

David nu Sif ma baknu mbolnge minna

¹⁴David nu kua ka kina ka Sif tuku ma taknu ma baknu taŋge kuirka minna. Saul nu mara mindek David sota minna ta Kuate nu David sinzaŋmba nu tumba Saul tuku wai mbol pile ndakina.

¹⁵David nu kina ka Sif ma baknu Horesnge minna le Saul nu balewam tuku sota minna ta David sanaig le isna. ¹⁶Taŋana le Yonatan nu kina ka Horesnge David te-silika Suŋgoŋge ne kulatkate ŋga nu wamdus saŋgri pilena sulumba ¹⁷sakina: Ne kuru kuru ndaka. Mam nu ne ŋayo siline nda. Mine minemba ne sine Israel mbal tuku gabat suŋgo mina le ye ne gemnu minamnggit ta mata mam nu kila ŋga David sana. ¹⁸Taŋakina le nale Suŋgo am mbolnge pasa katmba wamdus ulendinaik. Taŋamba David nu Horesnge minna le Yonatan maŋ luka nuŋe tumbraŋ kina.

¹⁹Kile Sifnu taŋgo kame afu kinaig ka Gibeange Saul sanaig: O gabat suŋgo, ne isa. David nu kile sine tuku ma tugu Horesnge minit. Nu Yuda yamban Akila biŋ mbolnge kuirka minit. ²⁰Ta tuku gabat suŋgo, ne nu biye timba tam kande ne ndeka le sine ne turnumba nu biye timba tanmbimnggig ŋga sanaig le ²¹Saul ndek nane saniŋgina: Tane ye turyumba maŋau mayenu ndo kade tukunu Suŋgo nu tane ndoŋ minwa ŋgina sulumba ²²maŋ ndek saniŋgina: Tane kape sulumba ka nu minit

magot ta buro-burowap. Nu tanje minanu ngade ta son tanje minit e ta kanjerap. Tango ta nu ngisi-ngisikate tuku nga sayade tukunu ²³tane ka nu kuirke likate tuku magot ta nakmba katese mayemba pro ye tap le tane ndonj kumba ka nu korkorbe le nu kua ka Yuda ma animbi kuwa ta ye ka nane ngamuknge nu tamngit nga saningina. ²⁴Tanjakina le tanjo kame ta Saul kusremba ambonga nanjine tumbrañ Sif kinaig.

David nu nuje tanjo kuasmbi ndonj kinaig ka Maon ma baknu Yuda yamban kumam tanje minnaig le ²⁵Saul nu nuje kame kuasmbi kilmba David sota nane minnaig ma tamba kinaig le nane afu ka David sanaig. Sanaig le nu nuje tanjo kuasmbi kilmba kua ka Maon ma baknu sikar nak tanje ka minna. Tanje minna le Saul nu ismba David dubimba kina. ²⁶Saul tuku kuasmbi pro tabe dabil inum inum kinaig le David nuje kuasmbi kilmba tabe dabil inum inum Saul ram kua kinaig. Tanjanaig le Saul nuje tanjo kuasmbi ndonj nane buk David tuku kuasmbi kile-fag kinaig le ²⁷kile Saul tuku piro tanjo ande tumbrañnge pasa tumba promba Saul sana: Filistia mbal pro sine ndonj kame bude tukunu ne brañ luka yale nga sana le ²⁸Saul nu David yokermba minna ta kusremba nuje kame kuasmbi kilmba luka Filistia mbal ndonj kame buwam kina. (Ta tuku kile nane magot ta nyun ta Kame peukina tuku Sikar ngade).

²⁹Tanjana le David nu ma tugu ta kusremba kua ka kina ka Enjedi ma taknu sikar burok sinam tanje kuirka minna.

David nu Saul mapena

24 ¹Saul nu Filistia mbal yokerka kina ka kusreka mañ luka prona le nane afu pro nu sanaig: David nu kile ka Enjedi ma baknu sikar burok sinam ambenje minit nginaig le ²Saul ndek Israel tanjo sanjriknu 3,000 pilemba kilmba David biye tiwam tuku ma ande nyunu Meme nguikok tuku Sikar ta kinaig ka ³sikar burok sunjo ande tugum pronaig. Burok ta tugumnge sipsip tuku fonde mata minnaig. David nu nuje tanjo kame ta kilmba nane sikar burok ta sinamnge kuirka minnaig.

Kile Saul ndek sumbikam saka sikar burok ta sinam kina le ⁴David tuku kuasmbi tanje David sanaig: Ese. Kile ait te mbolnge Sunjonje ne tuku ngueu tanjo tumba ne wai mbolnge pilit. Ne ame mañau kam ndeta ka nga sanaig le David ndek kurauka kina ka Saul tuku tawi kuenu ta tundunnu ndo kat purmba tina ta Saul nu kamus ndana.

⁵David nu Saul tuku tawi tundunnu ta kat purmba tina sulumba nu ndaflowit a nga wamdus fulilka ⁶nuje kame kuasmbi saningina: Tango te Sunjonje ye tuku gabat sunjo madina tukunu ye nu balewe nda ngina sulumba ⁷David nu pasa sanjrinu saka saningina: Tane Saul bale ndawap nga peuningina.

Kile Saul nu sikar burok sinam tanje sumbika denpurmba kilim ka kina le ⁸David ndek Saul ngumnem dubimba kilim kumba Saul wikina: O yiŋe gabat sunjo ngina le Saul nu mbilkina. Mbilkina le David ndek dagol tidronga lokina sulumba ⁹sana: Ne ndaŋam tanjo kame tuku yabri pasa yeŋge ne ŋayo silinam tuku sakade le nane tuku pasa ta isit? ¹⁰Ne kile kaŋgera. Ne kite ait te mbolŋge sikar burok te sinamŋge Sunjoŋge ne tumba ye tuku wai mbolŋge palet le tanjo kameŋge ye ne baleni nga sisenyaig ta ye ne Sunjoŋge ye tuku gabat sunjo madina nga ye nane peuniŋmba ne mapenit. ¹¹Mam, ne te kaŋgera. Ye ne balenam mbulmba ne tuku tawi kuen ta tundunnu ndo kat purmba tit. Ta tuku ne kaŋgermba katesewa. Ye ne mbolŋge maŋau ande ŋayonu kumba ne ŋayo sili ndanit ta ne ndaŋam tuku ye korkoryumba baleyam bafute? ¹²Sunjo sile tuku maŋau te pilewa sulumba ne ye mbolŋge maŋau kate ta lafunu ne tinwa. Yeŋge ne ŋayo siline nda. ¹³Ne wa mbuŋ kame tuku wam pagu pasa ta idusa. Nane tenenmba sakade: Tanjo ŋayonu nu maŋau ŋaigonu ndo kate ŋgade. Ta tuku yeŋge ne ŋayo siline nda. ¹⁴Ne Israel mbal tuku gabat sunjo ta ne ye ame agaŋ le ye tumba korkoryate? Ye tanjo ŋai nguesuk kuga age kumak meu taŋaŋ. ¹⁵Ta tuku Sunjoŋge sile pilesikuwa sulumba ne ye mbol mbarte ta lafunu ne tinmba ye ne tuku wai mbolŋge te-lukuwa ngina.

¹⁶David nu pasate denpurna le Saul ndek nu wika sana: O kiŋo, ta nenje e ngina sulumba malmbika ¹⁷ndek David sana: Ye son mbar sunjokanu ne mbol ket ta ne tiŋrekn minmba maŋau mayenu ndo ye mbolŋge kate. ¹⁸Kite Sunjo nu ye tumba ne tuku wai mbol palet ta ne ye mapeyumba bale ndayat. ¹⁹Tanjo ande nu nuŋe ŋgueu tanjo te-silikuwa ta nu nu ake mapewa le kine nda ta ne taŋa ndawat. Ne ye mbol wam mayenu kat tukunu Sunjoŋge ne nyaro tinwa. ²⁰Ye buk katesewet. Ne sine Israel mbal ŋakmba tuku gabat sunjo minmba minamŋgat. ²¹Ta tuku ne Sunjo tuku nyu mbolŋge pasa saŋgri pilewa sulumba ye tuku gageu tumu pile ndaka nga David sana. ²²Taŋaka sana le David ndek pasa ta woka saŋgri pilena. Taŋana le Saul ndek luka nuŋe tumbraŋ kina le David nuŋe tanjo kuasmbi kilmba naŋgine minnaig mbi sikar burok ta kinaig.

Samuel nu kumna

25 ¹Taŋamba minnaig ma ma Samuel nu kumna le nane Israel mbal ŋakmba pro maŋgurka nu malmbinaig. Malmbiwe denpurmba nu tuku mindesiŋ tumba ka Rama tumbraŋŋge nuŋe wandembi tanje ŋgukinaig. ŋgukinaig le David nu tiŋga kuirka minna magot ta kusremba Paran ma baknu ta kina ka tanje minna.

David nu Nabal tuku pino kuembol tina

²⁻³Maonnu tanjo ande nyunu Nabal nu nuŋe agaŋmor kame ta tumbraŋ sunjo Karmelŋge kulatka minanu. Tanjo ta nu maror tanjo.

Nu sipsip 3,000 meme 1,000 ŋak minna. Piyo nuŋe ta nyunu Abigail. Nu pino ŋgarosu mayenu ranġun mayenu. Taŋgo nuŋe ta nu mugru sambek nu gubra te-fagna tuku. Nu Kaleb tuku ndare.

Taŋgo ta tuku piro mbal nane Karmelŋge sipsip ŋguenu kugerka minnaig le nu ka nane kulatka taŋge minna le ⁴David nu Paran ma baknu taŋge minmba nane pirokinaig pasa ta isna sulumba ⁵nuŋe taŋgo 10 ta kukulniŋmba saniŋgina: Tane kape ka Karmelŋge Nabal te-silika ye tuku nyu mbolŋge gare pasa tape sulumba ⁶teŋenmba sawap: Ne naje gageu naje agaŋmor ŋakmba mage minwaig. ⁷Tane kile sipsip ŋguenu kugerka minig pasa ta David nu isna. Sine buk naje piro mbal ndoŋ minmba nane sipsip kulatkinaig le sine Karmelŋge nane ndoŋ gulab mayemba mingeŋ. Nane tuku agaŋmor inum kuayarmba ŋgisi ndageŋ. ⁸Ne naje piro taŋgo ta kusnaniŋga ta nane son ŋgamŋgaig. Ta tuku ne kite pagumba nye sunġo ta David nu isat sulumba sine kukulsingat. Ne nyamagaŋ afu minig ndeta afu sine siŋmba afu David tuku patika le kilmba kaŋgig. Tane taŋamba ka Nabal sawap ŋgina.

⁹David tuku taŋgo kame ta ka David wam pagukina taŋamba ndo Nabal sanaig sulumba pasa lafunu isam tuku tair minnaig kande ¹⁰Nabal nu David tuku taŋgo kame ta teŋenmba saniŋgina: Yesi tuku kiŋo nuŋe David nu gabat sunġo ndaŋ ndaŋ le ye nu nyamagaŋmbi turam tuku ŋga sakade. Kile piro taŋgo sunġomba nanġine gabat ram kua ka duŋe pisnemba minig. ¹¹Ndaŋam tuku tane bret kule agaŋmor ndemnu yiŋe piro mbal tuku kuanekit te kilmba ma biri sambek tane tiŋgam tuku sakade ŋgina.

¹²Taŋakina le David tuku kuasmbi nane luka kumba ka Nabal nane saniŋge likina taŋamba David kubeu tunaig le ¹³David ndek nuŋe taŋgo kame ta saniŋgina: Tane tiŋga kame bagi kilap ŋgina sulumba nu tiŋga nuŋe kame bagi tumba kame kambim tuku kuanekina. Taŋamba nu nuŋe taŋgo 400 kilmba kame kina le taŋgo 200 kusrekina ta nane agaŋ ndende kulatka minnaig.

¹⁴Kile Nabal tuku piro taŋgo ande kina ka Nabal piyo nuŋe Abigail sana: David ma baknu taŋge minmba nuŋe taŋgo afu kukulniŋgat le pro siŋgine gabat gare pasa tawig le nu nane kasurniŋmba pitaikat ŋgina sulumba ¹⁵Abigail sana: Taŋgo kame ta sine ndoŋ mine mayegeŋ. Sine sipsip kulatka mingeŋ ta nane sine kulat magekinaig le agaŋmor inum ŋgisi ndakina. ¹⁶Sine nane tugum taŋge sipsip kulatka mingeŋ ta nane mara mara sine kile-kogorka minnaig. ¹⁷Ta tuku ne isa. Kile David nuŋe taŋgo kame ndoŋ promba sine tuku gabat nuŋe gageu ndoŋ bale faramŋgat. Nabal nu taŋgo ande gubra te-fagte tuku. Sine nu sabe ta nu sine tuku pasa ise nda. Ta tuku ne kile ndaŋndaŋamŋgat e ŋgina.

¹⁸Taŋakina le Abigail nu pasa ta ismba pitikndo tiŋga nyamagaŋ kuaneka bret 200 kilmba grep kule armba agaŋmor ŋgaronumbi

tolninganu ta kilmba sipsip kuapikanu 5 kilmba wit pasokanu afu kilmba bret fonfon 100 grep mbilmba pasokanu nak ta kilmba fik karenganu 200 kilmba nyamagan ta nakmba donki afu mbol patikina. ¹⁹Tanjamba nu sijsindo tanjo nuje kila sa ndamba nuje piro tanjo afu kukulniamba saniaina: Tane ambonga silap. Ye tane ngumnem dubiket ngina.

²⁰Nane kine sulunaig le Abigail nu ndek donki ande ponga kina ka te-tirma kumba minna sulumba David nuje kame kuasmbi ndon nane buk tabe ta ponga mbumba minnaig le kanjerkina.

²¹David nu wamdusmbi sakina: Ndanam saka ye tanjo ta tuku aganjmor nuje duje ngamu tanje kulat mageken le inum ngisi ndakina. Ye nu mbol manau mayenu ken ta nu lafumba ye kiko pileyat. ²²Ta tuku kite ye nuje tanjo kame nuje gageu ta nakmba bale far suglukamngit. Kuga ta Kuatenge yije ngueu mbal mapeniinge nda ngina.

²³Kile Abigail nu David kanjermba nuje donki mbol patenga ibenkina sulumba David tuku kupe tugum tanje dagol tidronga ²⁴lokina sulumba David sana: O tanjo sunjo, ye wam mbarit ta tuku ye ne ndon pasa nak. Ye saki le ne isa. ²⁵Ne Nabal tuku pasa isat ta tuku gubra ndata. Nu mugru sambek nu gubra te-fagte tuku. Nu tuku nyu tugunu ta nginngan. Tanjamba ndo nuje manau nuje nyu ta dubite. Ne nanje piro tanjo kukulniingat le prowaig ta ye nane kanjer ndakit. ²⁶Ne isa. Sunjonje ne peu ndanat kande ne tanjo ta tuku mbar ta lafumba nu buk balewat kande. Ta tuku Sunjo abo tugu nak nu tuku nyu mbolnje ne nanje nyu mbolnje ye pasa sangrinu saket. Sunjonje ndo ne tuku ngueu mbal nakmba kilmba najo siglika Nabal mbol mata tanjamba kuwa ngina.

²⁷Tanjaka Abigail man lato sana: O tanjo sunjo, ne garenuwa nga nyamagan kilmba prowit te nanje tanjo kuasmbi te nija sulumba ²⁸nanje piro pino ye tuku mbar te ngilainga. Ne mara mindek Sunjo tuku ngueu mbal ndon kame bumba ne mbar ande ke ndakate tukunu Sunjonje ne gabat sunjo pilwa le minmba minamngat. ²⁹Tanjo ande pro ne ndon kame saka ne balenam bafuwa ta Sunjonje ne kigraibka kulat mayenumba ne tuku ngueu mbal kilmba sikpirmbi ndame bukngade le kinit tanan kile-pankamngat. ³⁰Sunjo nu ne mbolnje wam magenu kam sakina ta nakmba ne mbol kuwa le ne sine Israel mbal tuku gabat sunjo minamngat. ³¹Ta tuku ne ake sinan Nabal tuku mbar lafumba nu tuku ndare kutuwa ta ne gabat sunjo mina sulumba nanje mbar ta idusmba wamdus pitinuwa le kikitikat. Sunjo nu ne sinzanuwa le piro pino nanje ye idusya nga David sana.

³²Tanjakina le David ndek nu sana: Israel mbal tuku Mbara Sunjonje ne kukulnat le pro ye ndinje te-silikat. Ta tuku sine nu tuku nyu tedungube ngina sulumba ³³nu ndek sakina: Ne tuku wamdus mayenu tanje tanjo ta tuku mbar nu tuku ndare ake sinan kutuwikit nga ne ye peuyat. Ta tuku Sunjonje ne nyaro tinwa. ³⁴Israel mbal tuku Mbara

Sunġo abo tugu ħak nuġge ye peuyat. Ye nu tuku nyu mbolġe sanet. Ne ndinġe ye te-sili ndakat kande indole maratukuk Nabal tuku kuasmbi inum mine ndakate kande ġgina. ³⁵Taġakina sulumba David nu Abigailġe nyamagaġ kilmba prona ta yaimba sana: Kile ne wamodus bulok luka naġe wande mbol kaye. Ne tuku pasa maġau mayenu ta mbolġe ne ye muku seryate ġgina.

³⁶Taġakina le Abigail luka taġo nuġe sota kina ka tumbraġ prona kande Nabal nu pagumba nye sunġo gabat sugoġe pagumba nye sugokade taġamba kina sulumba nu kule nyumba gare-gare sunġokumba minna le Abigail nu pasa pasa ndana le ka mafena. ³⁷Mafena le Nabal nu kule nyumba ġgingankina ta ka purfena le piyo nuġe ndek wam kame prowe likinaig ta kubeu tuna. Kubeu tuna le Nabal nu pirerek purka kumaknu suk ndekina.

³⁸Taġamba minna ma ma ait 10 kuganaig le Sunġoġe Nabal balena le kumna. ³⁹Kumna le David nu pasa ismba sakina: Kile ye Sunġo tuku nyu te-duġget. Nuġe Nabal ye kiko pileyina ta lafuwat. Sunġoġe nuġe piro taġo nuġe ye peuyina le maġau ġayonu ke ndaken. Nuġe mbar ta nuġe miroġ nu kurau tawet ġgina. Taġakina sulumba David ndek taġo afu kukulniġgina le ⁴⁰nane ka Karmelġe Abigail sanaig: Sine Davidġe ne pinonu tam tuku sine kukulsingāt ġginaig le ⁴¹pino ta pasa ta ismba tiġga dagol tidroġga loka sakina: Ye nu tuku piro pino. Ye piro taġo kame tuku kupe minyaġgamġit ġgina. ⁴²Taġakina sulumba Abigail nu pastingā nuġe piro pino 5 kilmba nuġe doġki tumba poġga David tuku piro taġo dubika kinaig. Kinaig ka David tugum prona le Davidġe pinonu tina.

⁴³⁻⁴⁴David nu o buk Yesrelnu pino Ahinoam tina sulumba ġgumneġga nu maġ Saul kulim nuġe Mikal tina ta Saulġe yaimba tumba Lais kiġo nuġe Paltiel tuna. Taġo ta tumbraġ sunġo Galimnu.

David nu maġ Saul mapena

26 ¹Kile Sifnu taġo kame afu kinaig ka Gibeange Saul sanaig: O gabat sunġo, ne isa. David nu kile sine tuku kilke Yuda yamban Akila biġ mbolġe kuirka minit ġginaig le ²Saul ndek tiġga nuġe Israel kame kuasmbi saġgriknu 3,000 ta pilemba kilmba David biye tiwam Sif ma baknu ta kinaig ka ³Akila tabe yamban ndin taġe tumbraġ ulnaig.

David nuġe kuasmbi ndoġ ma baknu taġe minmba Saul nu biye tiwam prona ta ismba ⁴nu taġo afu kukulniġmba kape ka buro-burowap ġgina le nane kurauka kinaig ta Saul pro taġe minna le kaġgermba luka ka David kubeu tunaig. ⁵Kubeu tunaig le kile David ndek taġo afu kilmba Saul tumbraġ ulmba minna magot ta kinaig sulumba Saul nuġe kame gabat sunġo Ner kiġo nuġe Abner ndoġ kinymba minnaik le kaġgerkinaig. Saul nu ġgamu-ġgamuġe kinyina le nane kame kuasmbi

nu laipmba kinynaig. ⁶Tañamba minnaig le David ndek Hitnu tanjo Ahimelek le Abisai kusnanikina: Ima ye ndoŋ Saul tuku kuasmbi ma ulmba minig sinam nzi kaŋgik ŋgina le Abisai ndek sakina: Sile kap ŋgina. (Abisai nu Seruya tuku kiŋo nuŋe. Aba nuŋe Yoab).

⁷Furirna le David le Abisai nale kurauka Saul nuŋe kuasmbi ndoŋ tumbraŋ ulmba minnaig ta ndek kinaik ka Saul kinymba minna le kaŋgernaik. Saul nu nuŋe mbanduwaŋ ta tumba gabat tatum tanje te-timba ŋgamu-ŋgamuŋe kinyna le Abner kame kuasmbi ŋakmba nane nu laipmba kinynaig.

⁸Tañamba kaŋgerka Abisai ndek David sana: Kile Kuatenje naŋe ŋgueu tanjo ta tumba ne wai mbolŋge palet. Saka le nuŋe mbanduwaŋ te tumba manyub kilke turi le kumwa ŋgina kande ⁹David ndek nu peumba sana: Ne nu mba tuwe ndaka. Suŋgoŋge gabat madina ta andeŋge balewa ta Suŋgoŋge nu mapewe nda ŋgina sulumba ¹⁰sakina: Ye Suŋgo abo tugu ŋak nu tuku nyu mbolŋge ne sanet. Suŋgoŋge Saul balewamaŋgat. Nu ake kumamaŋgat e ko nuŋe ŋgueu mbalŋge balewaig le kumamaŋgat e ta Suŋgo nuŋe ait. ¹¹Suŋgoŋge gabat suŋgo madina ta ye nu balewe nda. Nuŋge ye peuyate. Sile nu tuku mbanduwaŋ murko kule te ndo kilmba kap ŋga sana sulumba ¹²David ndek mbanduwaŋ murko kule gabat tatumŋge ta kilmba Abisai ndoŋ kinaik ta tanjo ande nale kamuska kaŋger ndakina. Nane ŋakmba Suŋgoŋge ginyum paknu niŋgina le ndo kinymba gilainginaig.

¹³Kile nale nane kusreka kinaik ka ka David nu tabe inum poŋga funu mbolŋge tiŋgina sulumba ¹⁴Abner nuŋe kame kuasmbi ta ndoŋ wika saniŋgina: Abner o. Ne ye tuku pasa isit e ŋgina le Abner ndek nu tuku miŋge lafumba sakina: Ne imanŋge gabat suŋgo wikate e ŋgina. ¹⁵Tañakina le David ndek Abner maim maim te-tumba wi kuenjka sana: Ne Israel ŋgamukŋge tanjo nyu ŋak ŋgate ta ndaŋam saka naŋe gabat suŋgo ta kulat maye ndawat le tanjo ande nu ŋayo siliwam sinam ket? ¹⁶Ne tañamba gubat suŋgo kulatkate tuku e? Tane tanjine gabat suŋgo Suŋgoŋge madina ta kulat maye ndawaig. Ta tuku ye Suŋgo abo tugu ŋak nu tuku nyu mbolŋge siŋka satinjet. Tane ŋakmba kumam kumuŋ. Tane gabat suŋgo tuku mbanduwaŋ murko kule gabat tatum tanje ta kaŋgerkap ta kile aniŋge minig e ŋgina le ¹⁷Saul nu David tuku ŋin tugu ismba wika sakina: O kiŋo, ta neŋge e ŋgina le David ndek wika sana: Au. Yenje o. ¹⁸O gabat suŋgo, ye ame mbar ken le ne naŋe piro tanjo naŋe ye tumba yokeryate? ¹⁹O gabat suŋgo, ne naŋe piro tanjo tuku pasa te isa. Ne Suŋgoŋge kukulnat le ye ŋayo siliyam tuku ye sotate ndeta maye. Ye nu tuku atrauki le Suŋgo nu maŋ ye tuku garewa. Ko tanjoŋge ne tuku wamdus kunde-kundenade ndeta Suŋgoŋge nane kasurniŋguwa. Nane ndaŋam tuku ye Israel kilke kusremba ka kasomok mbal tuku kilke mbolŋge nanjine yabri mbara bariŋgi ŋga ye tumba korkoryade? ²⁰Ta

tuku ye Sunjo kasomŋe mini le tane ye tuku ndare kutu ndawap. Ne sine Israel mbal tuku gabat sunjo ta ne ye ŋai ŋguesuk kuga meu taŋaŋ baleyam tuku sota taŋgo afu tabe mbolŋe mula nindam tuku kuraukade taŋamba ne kate ŋga Saul sana.

²¹Taŋakina le Saul ndek David wika sana: O kiŋo, ye mbaret. Kile ne maŋ tawok te prowa le ye ne maŋ ŋayo siline nda. Ne furir te mbolŋe ye baleyam kumuŋ ta ne ye mapeyat. Ye siŋka mbarmba ŋgingŋan maŋau ket ŋgina le ²²David ndek wika sana: O gabat sunjo, mbanduwaŋ naŋe noten. Naŋe taŋgo ande kukula le pro tumba kine tinwa. ²³Sunjo nu taŋgo maŋau mayenu tiŋreku kate ta lafu mayenu tuwit. Kite Sunjo ne tumba ye tuku wai mbol palet ta ye Sunjongo ne madinina ŋga ne bale ndanit. ²⁴Ye ne mapenumba ŋayo sili ndanit. Taŋamba ndo kile Sunjo ye sinzaŋyuwa le mine mayemba wamdus bulok ŋak minamŋit ŋgina le ²⁵Saul ndek David wika sana: O kiŋo, Sunjo ne nyaro tinwa le ame maŋau kam bafuwa ta kumu-kumumba alonu taŋamba prowamŋat ŋgina. Taŋaka saka deŋpurna le David luka nuŋe kuasmbi sota kina le Saul mata mbilka luka nuŋe tumbraŋ kina.

David nu Filistia mbal sota kina

27 ¹Taŋamba minnaig ma ma David nu wamdusmba sakina: Ye te taŋge mini ta Saul nu maŋ wamdus mbilmba ye baleyamŋat tukunu ye kua ka Filistia kilke mbol ka le kanyumwa le nu maŋ Israel kilke mbol teŋge ye sote nda ŋga idusna.

²Taŋamba idusna sulumba David ndek tiŋga nuŋe taŋgo kuasmbi 600 ta kilmba Maok kiŋo nuŋe Akis Gat mbal tuku gabat sunjo ta sota kambim saka ³nu nuŋe pino ar ta kilmba nuŋe taŋgo kuasmbi naŋgine gageu kame ta turmba kilmba kina ka Gatŋe Akis ndoŋ minnaig. (David tuku pino ar ta ande Ahinoam nu Yesrelnu. Ande Abigail Nabal tuku pino kuembol nu Karmelnu). ⁴David kua ka Gatŋe minna pasa ta Saul nu ismba nu maŋ David sote ndakina.

⁵Kile David nu Akis teŋemba sana: O gabat sunjo, ye naŋe tumbraŋ sunjo sinam teŋge minet ta mayenu ndo kuga tukunu ne ye sinayumba kilke fudiŋ ande serya le ye yiŋe kuasmbi ndoŋ ka taŋge minyoki ŋgina le ⁶Akis ndek woka tumbraŋ fudiŋ Siklak David nane minyokuwaig ŋga serna. Ta tuku kile Siklak tumbraŋ ta Yuda tuku gabat sugo naŋgine kulatka minig.

⁷David nu Filistia kilke mbol kumba minna ta yar ndindo tambun bailkamba turmba kinaig. ⁸Taŋge minna sulumba David nu nuŋe kame kuasmbi kilmba ka Gesur mbal Gisri mbal Amalek mbal nane ndoŋ kame bumba minanu. Mbal kame ta o buk ma tugu ta mbolŋe tumbraŋ ulmba minnaig tuku. Nane tuku kilke ta Sur kumamŋe kina ka Isipŋe dikŋgina.

⁹⁻¹¹David nu nane ndoŋ kame buwanu ta nu taŋgo pino ŋakmba bale far sugluka makau doŋki kamel agaŋmor ŋakmba ta kilmba tawi mindepiye agaŋ ndende ta turmba kile-sugluka luka Akis tugum kambinu. David nu tumbraŋ kame ta ŋakmba tumu pilmba ma sina minyaŋganu. Ta ndaŋam? Taŋgo ande pro Gatŋge Akis kila sawikat ŋga nu taŋawanu.

David nu Filistia kilke mbolŋge minna sulumba nu maŋau ndui ta ndo kumba minanu le Akis ndek nu kusnamba ne ka aŋiŋge kame ulmba prote e ŋga kusnawanu ta David ndek nu wam sisauka sawanu: Sine ka Yudaŋge o ka Yerakmelŋge o ka Ken ma ki prote kumam taŋge kame ulmba prowet ŋga Akis yabriwanu.

¹²Taŋawanu le Akis ndek David tuku pasa ta son ŋga wamdusmba sakanu: Son. Nu nuŋe ndare tuma Israel ndoŋ kame bute. Kile nu nuŋe mbal ndoŋ ŋgueu minmba ye tuku piro taŋgo minmba ye kulatka minmba minamŋgat ŋga idusanu.

Saul nu taŋgo kanunu wikanu pino ande sota kina

28 ¹Minnaig ka ait ande Filistia mbal naŋgine kame kuasmbi kile-maŋgurka Israel mbal ndoŋ kame buwam tuku ŋginaig sulumba Akis ndek David sana: Kite ne naŋe kame kuasmbi ta kilmba ŋakmba ye dubiyumba ka Israel mbal ndoŋ kame buwamŋgig ŋgina. ²Taŋaka sana le David ndek woka sakina: Ta maye. Ye ne tuku piro taŋgo. Ne ndaŋmba kam tuku saya ta ye taŋamba ndo kamŋgit ŋgina le Akis ndek sana: Ese. Ne taŋawa le ye ne tumba yiŋe ŋgarosu kulatkam tuku palmbimŋgit ŋgina.

³Samuel nu buk kumna le nane Israel mbal ŋakmba wamdus tatruka malmbimba nuŋe tumbraŋ Ramaŋge ŋgukinaig. Ait ta mbolŋge Saulŋge taŋgo kanunu wikanu mbal ta Israel kilke mbolŋge mine ndakuwaig ŋga ŋakmba pitaikina le sili-silinaig.

⁴Kile Filistia mbal pro Sunem tumbraŋ suŋgo ta makembiŋge kame buwam tuku ma ulnaig le Saul ndek Israel kame kuasmbi ta kilmba pro Gilboa tabe mbol taŋge ma ulmba minnaig. ⁵Taŋamba minnaig le Saul nu Filistia tuku kame kuasmbi ta kaŋgerka nu kuru kuru ŋayomba wamdus fulilka ⁶Suŋgo yabaŋmba kusnana: Ye kile ndaŋi ŋgina kande Suŋgo nu tuku pasa inum kiŋambi ko tukul ndamembi ko tuan taŋgo tuku miŋge mbolŋge mata lafuna le ise ndakina le ⁷nu ndek nuŋe piro mbal wika sanaigina: Tane kumba pino ande taŋgo kanunu wikanu ta sota te-silikap le ye ka nu kusnawi ŋgina le nane ndek nu sanaig: Pino ande taŋgo kanunu wikate tuku Endorŋge minit ŋga sanaig.

⁸Taŋaka sanaig le Saul ndek gabat suŋgo tuku mindepiye ta paska patika tawi kise kilmba kaika taŋgo armba kilmba furir ta mbolŋge ndo tiŋga ka pino ta tugum pronaig sulumba Saul ndek pino ta sana: Ye taŋgo

kumanu ande nyun ti le ne nu wika le ame wam prowamngaig ta ne sanuwa le ye saya nga pino ta sana kande ⁹pino ta ndek nu sana: Gabat sungo Saulnge Israel mbal tuku tango kanunu wikade mbal ta pitaikina ta ne gilai e? Ne ndanam saka ye te-mayokyumba baleyuwaig nga tanate ngina le ¹⁰Saul ndek pasa sangri pilemba sakina: Ye Sungo nyu mbolnge ne sanet. Ne wam te ka ta nane ne tumba pasa mbol pile nda ngina.

¹¹Tanakina le pino ta ndek Saul kusanana: Ye ima wiki nga iduste ngina le Saul ndek nu sana: Ne Samuel wika ngina.

¹²Tanaka sana le pino ta ndek Samuel wikina le mayok kina. Mayok kina le pino ta nu Samuel kangermba wi nyayomba Saul sana: Ne ndanam saka ye yabriyat? Ne Saulnge ngina. ¹³Tanakina le gabat sungo ndek pino ta sana: Ne kuru kuru ndaka. Ame aganj kanjerat ta ye saya le isi ngina le pino ta lafumba Saul sana: Ye mindekanu ande sambu kusremba mayok ket le kanjerit ngina le ¹⁴Saul ndek nu kusanana: Tango ta ndanj ndanj ngina le pino ta nu sakina: Tango saibo tawi kuenu silika mayok ket ngina le Saul nu katesena ta Samuelnge nga nu ndek dagol tidronga lokina.

¹⁵Tanana le Samuel ndek Saul kusanana: Ne ndanam saka ye wikat ngina le nu lafumba sana: Sungo nu ye ngumneyina le Filistia mbal ye ndonj kame buwam bafude. Ta tuku ye wamdupi piti sungo njak. Nu ye tuku pasa inum tuan tango tuku minje mbolnge ko kinambi sayate le ise ndaket tukunu ye kile ndanjndanjngit nga pro nenje ye saya nga ne wikit ngina.

¹⁶Tanakina le Samuel ndek nu sana: Sungo o buk ne ngumnenumba nu ne ndonj ngueu minit. Ne ndanam saka ye ne turnam tuku wikate? ¹⁷Sungonje o buk ye wam paguyina le ye tuku minje mbolnge pasa prona le ne isna ta nu kile dubimba kate. Nu Israel kulatkam tuku piro ta ne yainumba David tuna. ¹⁸Ne buk Sungo tuku minje ngurna. Nu Amalek mbal tuku gubra sungo tumba ne nane njakmba bale farkam tuku ngina ta ne kumu ndana. Ta tuku kile Sungo nu wam ta lafumba ne mbol kate. ¹⁹Ne naje kuasmbi Israel tane njakmba Sungonje kilmba Filistia tuku wai mbol patinungat. Indole ne naje kinjo kat naje ndonj kummba pro tenje ye ndonj minamngaig. Sungo nu Filistia mbal sinzangniimba Israel tuku kame kuasmbi kilmba nane tuku wai mbol patinungat nga Saul sana.

²⁰Saul nu Samuel tuku pasa ta ismba kuru kuru mayemba ngurngurka kilke mbol ndeka milmailka kinye njak minna. Ta ndanam? Ki ait ka furir ngamuna nu isukuse ndaka minna tukunu nu milmailka minna.

²¹Tanjamba minna le pino ta ka Saul kuru kuru mayena le kangermba nu sana: O tango sungo, ye yinje ngarosu yambarkam kuru kuru ndaka ne tuku minje dubiwit. ²²Tanjamba ndo ne kile ye tuku minje dubimba tinga bret afu nyumba ngarosu sangri tingua le luka kaye ngina kande

²³Saul ndek nu sana: Ye isukusam mbulit ngina. Tanjakina le nuje piro tango ar ta pino ta ndoŋ nane dirnanjinaig le nu nane tuku miŋge dubimba tiŋga ka mbili mbol minyokina. ²⁴Minyokina le pino ta pre pre nuje makau fat butuknu ande kulatka minna ta balena sulumba pikmba ndemnu ta kilmba kuapikina. Kuapikina sulumba plaua yis kugatok ta kilmba pipmba bret afu wakeika pasoka ²⁵ningina le nane nyinaig. Nye deŋpurmba furir ndui ta ndo nane tiŋga luka nanjine tumbraŋ kinaig.

Filistia gabat nane David pitainaig

29 ¹Kile Filistia kame gabat nane kame kuasmbi kilmba pro Afekŋge ma ulmba manjurkinaig le nane Israel kame kuasmbi pro Yesrel ma kule bulbultembi tanje ma ulmba manjurkinaig. ²Nane Filistia tuku gabat sugo ta nanjine kame kuasmbi walmba afu 100 afu 1,000 tanjamba fetke lika kame tuku kuaneka tiŋge likinaig le David nu nuje kame kuasmbi kilmba Akis ndoŋ nane ngumnem dubikina.

³Tanjaŋa le nane Filistia tuku kame gabat ta nane kanjerka Akis sanaig: Ndanjam Hibru tango kame te sine dubika kame kanjig nginaig le Akis lafumba nane saningina: Tango si Davidŋge. Nu Israel mbal tuku gabat sunjo Saul tuku piro tango ta nu o buk Saul kusremba yar ndindo tanjaŋ pro ye ndoŋ tenje minit ta tane gilai e? Ye nu wam afu mbarna le kanjer ndaken nga saningina kande ⁴nane kame gabat sugo sugo Akis tuku gubra pasa tumba sanaig: Tango si te-luka le ka tumbraŋ sernambi tanje ka minwa. Kuga ta nu nuje gabat sunjo Saul garewa nga mbilka sine ndoŋ kame bumba sine kilmba bale farikat. ⁵Tango si sine kila. O buk pino kame nane kupesmba mune ulmba sakinaig: Saul nu ngueu mbal 1,000 bale farningina le David nu ngueu mbal 10,000 bale farningina nginaig nga Akis sanaig.

⁶Tanjamba sanaig le Akis ndek David wika sana: Mbara Sunjo abo tugu ŋak nu tuku nyu mbolŋge ye ne sanet. Ne tiŋreknu. Ne ye dubiyumba kame mbol tiŋga ye turya nga iduset. Ne o buk ye sota prona kile minit ta ne wam ande mbarna le kanjer ndawen ta nane gabat sugo si nane ne sine dubi ndaka nga sakade. ⁷Ta tuku ne kile wamdus bulok luka tumbraŋ kaye ka tanje mina. Ne sine dubika ta kame gabat afu si ne tuku ndagariniŋgikat nga sana kande ⁸David ndek nu tuku pasa lafumba sana: O gabat sunjo, ye ne tugumŋge ame wam mbaren? Ye o buk ne tuku piro tugu pilen sulumba kile ye minet ta ye mbar ande ken le ne kame kambim tuku ye peuyate e ngina le ⁹Akis ndek nu tuku pasa lafumba sana: Son. Ye tuku am mbolŋge ne tiŋreknu Kuate tuku eŋel suk ta kame gabat afu nane sakaig ne sine dubika kame mbol kine nda nga sakaig. ¹⁰Ta tuku indole mafewa le maratukuk tiŋga ne sine kusreka naje kuasmbi o buk Saul tugumŋge kilmba ilna ta ŋakmba kilmba luka kaye nga David sana. ¹¹Tanjaka sana le David nu maratukuk tiŋga nuje

kuasmbi ta kilmba luka Siklak tumbraj Filistia kilke mbol kina le nane Filistia mbal ndek tinga Yesrel kinaig.

Amalek mbal Siklak tumbraj piynaig

30 ¹⁻³David nuŋe kame kuasmbi kilmba luka Siklak tumbraj kambim tuku kumba minnaig le Amalek mbal Yuda ma tugu ki prote kumamŋge promba Siklak tumbraj piynaig sulumba pino kutu ŋakmba kilmba kine sulunaig. Ande bale ndanaig. David nane ait keŋnu mbolŋge Siklak patumba mambilnaig kande Amalek mbalŋge tumbraj piynaig le pa guwa ma gur tingina le kaŋgermba nane pro tumbraj sinam kumba pino kutu ŋakmba kilmba kine sulunaig ta kaŋgermba ⁴nane malmbi ŋayonaig ka ka sangri kugamba baklele likinaig. ⁵David tuku pino ar ta Ahinoam Yesrelnu nale Abigail Nabal tuku pino kuembol Karmelnu ta mata kilmba kinaig.

⁶David nuŋe kame kuasmbi nane tuku pino kutu ŋgueu mbalŋge kilmba kine sulunaig tukunu nane David tuku gubra tormba nu ndamembi balewam tuku saka minnaig le nu ismba wamdus piti suŋgo tina ta nuŋe Mbara Suŋgonge nu sangri pilena le ⁷nu ndek pris Abiatar sana: Ka pris tuku tawi ta tumba pro ye sa ŋgina le nu kina ka tawi ta tumba pro David tuna. ⁸Tuna le David ndek Suŋgo kusnamba sakina: Ye Amalek kuasmbi ta dubika ka nane ndinŋge kile-siglikamŋgit e ŋgina le Suŋgonge lafumba sana: Ne nane dubika kaye ka pino kutu kame ta ŋakmba yaika kile-luka kilamŋgat ŋga sana. ⁹Taŋaka sana le David ndek nuŋe kame kuasmbi 600 ta ŋakmba kilmba Amalek mbal kupel kupel dubika kinaig ka Besor kule mbol ta pronaig. ¹⁰Pronaig sulumba taŋgo 200 nane sangri kugamba Besor kule pakarke fugunaig ta taŋge kusrekinnaig le minnaig le David nu taŋgo 400 ta ndo kilmba Amalek mbal dubika kinaig.

¹¹Nane kinaig ka ndinŋge Isipnu taŋgo mo ande te-silika tumba David tugum kumba nane ndek Isip taŋgo ta bret afu tumba kule turmba tunaig le nyina. ¹²Taŋana le nane ndek fik kareŋganu soŋ ŋak ande tumba bret fonfon grep kareŋganumbi pipnaig tuku ta turmba nu tunaig le nyina. Taŋgo ta nu ait keŋmba nyamagaŋ kule kugatok minna tukunu kile nu nyamagaŋ ta kilmba nyumba maŋ sangri tina.

¹³Sangri tina le David ndek taŋgo mo ta kusnana: Ne anikok? Ne tuku gabat ima ŋgina le nu lafumba sana: Ye Isipnu ta Amaleknu taŋgo andeŋge o buk ye piyayumba tina. Ye ailfu guazeŋgen le nane teŋge ye kusreyinaig. ¹⁴Sine kageŋ ka Keret ma tugu Yuda ma tugu Kaleb ma tugu ki prote kumamŋge kame bugeŋ sulumba pro Siklakŋge tumbraj piygeŋ ŋga David sana.

¹⁵Taŋakina le David ndek taŋgo mo ta kusnana: Ne sine kilmba nane minig magot ta tumsingam kumuŋ e ŋgina le nu ndek sakina: Ne Kuate

tuku nyu mbolŋge ye bale ndayumba ye tumba yiŋe gabat tuku wai mbol pile nda ŋga pasa sanŋri pilewa le ye tane kilmba nane minig ma ta tumtingamŋgit ŋga David sana le wokina.

¹⁶Kile taŋgo mo ta ndek nane kilmba ka Amalek mbal mine likinaig ma ta kinaig. Kinaig ka ta pronaig kande nane Filistia kilke mbolŋge Yuda ma tugu mbolŋge gabis agaŋ ndende suŋgomba yomba kilnaig ta tuku nane gare-gareka pagumba nye suŋgo te-ibeŋnaig.

¹⁷Taŋamba minnaig le ka furirna le David nuŋe kame kuasmbi kilmba sinam ka Amalek mbal ndoŋ kame bumba nane bale farka kinaig ka mafemba maŋ furirna. David tuku kuasmbi taŋge nane ŋakmba bale far sulunaig. Amalek taŋgo 400 ndo kamel poŋga kua kinaig. ¹⁸Taŋanaig le David ndek pino kutu gabis agaŋ ndende ŋakmba Amalek mbalŋge kilnaig ta luka kilna sulumba nuŋe pino ar ta turmba kilna. ¹⁹Nane tuku agaŋ inum ŋgisi ndakina. Kiŋo kame kulim kame gabis agaŋ ndende ŋakmba Amalek mbalŋge kile likinaig ta kumu-kumumba kile-luka kilnaig. ²⁰Taŋanaig sulumba Amalek mbal tuku makau sipsip agaŋmor ta ŋakmba kilmba David tuku ŋga sisilaniŋmba amboŋga kinaig.

²¹Luka kumba minnaig le kuasmbi 200 matuk ka Besor kule makembiŋge kusrekinaig ta nane kaŋgerka tiŋga nane ndin kinaig ka ndinŋge nane tumaka ulendikinaig. Taŋanaig sulumba David ndek nane tugum kumba tane kumumbi minig e ŋgina le ²²nane David ndoŋ kinaig taŋgo afu ŋaigonu mugru sambek ta nane ndek sakinaig: Nane sine ndoŋ kine ndakinaig tukunu sine agaŋ ndende kame bumba kilgeŋ te nane walmba niŋge nda. Nane naŋgine pino kutu ndo niŋgap le kilmba kuwaig ŋginaig kande ²³David ndek sakina: Yiŋe tira kame, tane taŋa ndawap. Sine agaŋ ndende te Suŋgoŋge sinzaŋsiŋgina le luka kilgeŋ. Nuŋge sine turkina le kuasmbi sine tuku tumbraŋ piynaig ta kilmba bale farkigeŋ tukunu ²⁴ye tane tuku pasa ta dubiwe nda. Kuga. Agaŋ ndende ta ŋakmba walmba tane kinaig mbal nane agaŋ ndende kulatka minnaig mbal ta kumu kumu kilap ŋga saniŋgina.

²⁵David nu taŋaka saka pasa ta sanŋri pilena le Israel ŋgamukŋge pasa ta mara mindek dubimba kile mata taŋamba minig.

David nu Yuda mage mage agaŋ ndende walmba niŋgina

²⁶Kile David luka kina ka Siklak prona sulumba kame mbol gabis agaŋ ndende kile-lika pronaig ta walmba nuŋe tira kame Yuda mage mage ta tuku patike lika pasa turmba patikina sulumba sakina: Agaŋ ndende Suŋgo tuku ŋgueu mbal mbolŋge yaika kilgeŋ te ye walmba tane tiŋget ŋgina.

²⁷David nu agaŋ ndende walmba tumbraŋ tumbraŋ mage mage niŋgina ta teŋenmba. Betel mage mage. Ramot mage mage ki prote kumamŋge. Yatir mage mage. ²⁸Aroer mage mage. Sifmot mage mage. Estemoa mage

mage. ²⁹Rakal mage mage. Yeramel mbal mage mage. Ken mbal mage mage. ³⁰Korma mage mage. Bor-Asan mage mage. Atak mage mage. ³¹Hebron mage mage. Tumbraj afu turmba David nuje kuasmbi ndonj kupe pilmba likinaig mage mage mata walmba niŋgina.

Saul nu kumna

31 ¹David nu Siklakŋge minna le Filistia mbal nane Israel mbal ndonj Gilboa tabe mbolŋge kame bunaig sulumba Israel mbal afu bale farniŋginaig. Afu nane sili-silimba kua kinaig le ²Filistia mbal nane dubika kinaig sulumba Saul tuku kiŋo kat nuje keŋmba Yonatan Abinadab Malkisua nane turmba baleniŋginaig.

³Saul nu minna ma ta mbolŋge kame sangri tiŋgina le ŋgueu mbal afunje tui fat parsinga Saul tuiŋ tinaig le nu kumam bafumba ⁴kiŋo mo nu tuku kame agaŋ ndende kugrakina ta sana: Ne ilmba naŋe kame bagi ta gomba tumba ye baleya le kumi. Tanjawa le Filistia mbal ŋgaro nda pikanu si nane ye aza pile-pileyumba bale ndayuwaig ŋgina kande tanjo mo ta nu balewam kuru-kuruka mbulna le Saul nu nuje miroŋ nuje kame bagi ta tumba te-timba patenja kame bagi ta mbol kumba kumna.

⁵Saul nu kumna le tanjo mo ta nu kaŋgerna sulumba nu suk nuje kame bagi ta tumba te-tina sulumba patenja kame bagi ta mbol kumba kumna. ⁶Ki ait ndui ta mbolŋge ndo Saul nuje kiŋo kame keŋmba ta tanjo mo ta Saul tuku kame mbal nane ŋakmba kume farnaig.

⁷Saul nuje kiŋo kat nuje ndonj kumnaig le Israel kame kuasmbi nane kua ka sili-silinaig ta nane Israel kuasmbi afu ma gutoŋ Yordan kule make simŋge minnaig ta nane kaŋgerka nane mata kua ka tumbraj kusreka sili-silinaig le Filistia mbalŋge pro tumbraj ta kile-lika tanje kinynaig.

⁸Nane kinynaig ka mafena le Filistia mbal nane Israel mbal bale farnaig ta tuku kame agaŋ ndende paska kilam kinaig. Kinaig ka Gilboa tabe mbol tanje Saul nuje kiŋo kat nuje keŋ nane tuku mindesiŋ naŋgine kaŋgerkinaig. ⁹Kaŋgerkinaig sulumba nane ndek Saul tuku ŋinfok kat purmba kame tuku agaŋ ndende paska kilmba nane tanjo afu kukulniŋginaig le pasa tumba Filistia ma tugu ŋakmba mbol kine likinaig sulumba naŋgine zugu wandek sinam kumba tanje maŋgurka kubeu niŋge likinaig le tanjo pino ŋakmba ismba gare-garekinaig. ¹⁰Tanjaig sulumba Saul tuku kame agaŋ ndende ta kilmba naŋgine pino mbara Astarte tuku zugu wande sinam tanje patika Saul kiŋo kat nuje keŋ ta tuku mindesiŋ kilmba Bet-San tumbraj fonde mbol tanje taikinaig.

¹¹Kile Yabes tumbraj mbal Gilead ma tugu mbolŋge nane Filistia mbal Saul tuku mindesiŋ tumba taikinaig pasa ta isnaig sulumba ¹²nane tanjo sangriknu afu kukulniŋginaig le furir ta mbolŋge ndo nane tiŋga kinaig ka ka Bet-San promba fonde mbol tanje Saul nuje kiŋo kat nuje keŋ ta

tuku mindesij taikinaig ta kilmba luka pro Yabes tumbranjge mindesij kame ta pasokinaig. ¹³Pasokinaig sulumba isu kat nanjine ta ndo kilmba Yabesjge ail sunjo ande kumnemjge ngukinaig. Tanjanaig sulumba nane ndek kusem ndindo nyamaganj pinka minnaig.